

Revistă de
cultură și artă

PIEDESTAL

Anul 3, Numărul 3 (9)/2025

Revistă de cultură și artă **PIEDESTAL**

Anul 3, Numărul 3 (9)/2025

**Editată cu sprijinul Consiliului Județean Hunedoara și al
Bibliotecii Județene „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva**

Motto:

„Alegând confortul și siguranța drumurilor bătătorite, zadarnică ne va fi truda identificării
amprentelor proprii, măturate între timp de valurile trecerii!”

Dumitru Dumitrescu

Redactor-șef:	Dumitru DUMITRESCU
Secretar redacție:	Camelia ARDELEAN
Redactori permanenți:	Mirela COCHECI Elisabeta BOGĂȚAN Monica DUȘAN Radu IGNA Mihai PETRE
Colaboratori permanenți:	Constantin STANCU Ladislau DARADICI
Corectură:	Diana FERENCZ Traian MARIAN
Tehnoredactare:	Carmen POPESCU
Copertă, grafică:	Carmen POPESCU
Adresă:	Strada Traian Vuia, Nr. 4 Deva, Județul Hunedoara
ISSN:	3008-2250 ISSN-L 3008-2250

Sub egida ASOCA Deva

Pagina Web: asoca.ro

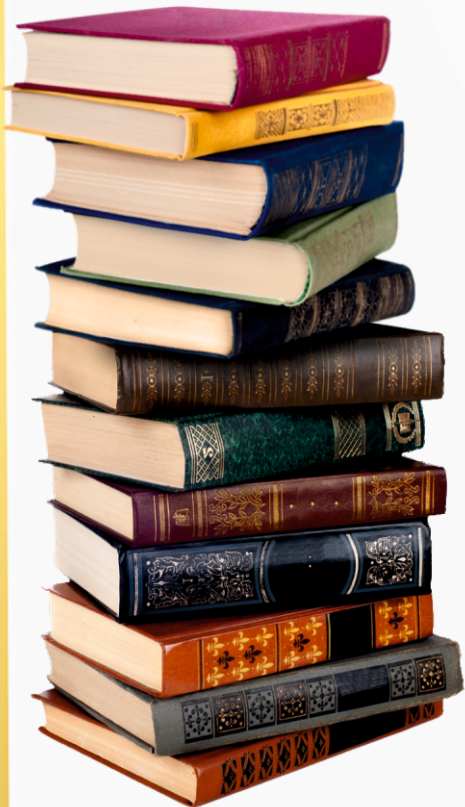
**Persoane de contact: Dumitru Dumitrescu; [email:scdumitrex@yahoo.com](mailto:scdumitrex@yahoo.com)
Camelia Ardelean; [email:coa_72@yahoo.ro](mailto:coa_72@yahoo.ro)**

**Tiparul executat la
Casa de editare EMIA Deva**

Piedestal

Revistă de cultură și artă

Anul 3, Numărul 3 (9)/2025

CUPRINS

EDITORIAL	3	FABULE	
		Camelia Ardelean	48
CAPITOLUL I POEZIE		EPIGRAMME	
Dorel Vișan	4	Valentin David	49
Silvia Faur	4	Marian Bărăscu	50
Ioan Pârva	5		
Nuța Crăciun	6	CAPITOLUL II PROZĂ	
Elisabeta Bogățan	7	ROMAN - NUVELE	
Mihai-Victor Afilom	9	Constantin Stancu	52
Florea Constantinescu	10	Monica Dușan	53
Ruben Bucoiu	13	Ioan Pârva	55
Gabriela Troțuș	15	Vali Nițu	57
Dorel Neamțu	16	Corina Corpodean	60
Florin Faur	18	Camelia Ardelean	62
Valer Nandra	19		
Mirela Cochechi	20	TEATRU	
Elena Petruț	22	Edy Moțățianu	65
Amalia Mărgineanțu	24		
Valentin David	25	CRONICI LITERARE	
Ciprian Cozma	26	Ladislau Daradici	68
Isabela Hașa	27	Tudor Cicu	71
Mara Hașa	27	Constantin Stancu	73
Georgiana David	28	Isabela Maria Hașa	75
Dumitru Dumitrescu	28	Christian W. Schenk	76
Constantin Stancu	30	Ionel Necula	77
Sorin Micuțiu	31		
Florentina Mitrică	33	STUDII, CERCETĂRI, REFLECȚII	
Gheorghe Pop	35	Olivia Elena Nițescu	79
Corina Corpodean	35	Dumitru Dumitrescu	82
Vali Nițu	36	Virgil Ioviță	83
Violeta Deminescu	38		
Felicia Neagu	40	ESEU	
Cristina Moldovan	40	Christian W. Schenk	84
Nora Hruban	41	Mihai-Victor Afilom	85
		CAPITOLUL III ARTE AUDIO-VIZUALE	
POEZIE TRADIȚIONALĂ		PICTURĂ	
Ileana Cornelia Neaga	42	Amalia Mărgineanțu	87
Dorin Olariu	44		
Marcela Constantinescu	45	CAPITOLUL IV EVENIMENTE	
		VERNISAJ	
POEZII ȘI POVEȘTI PENTRU COPII		Daria Dalin	88
Marioara Ardelean	46		
		EVENIMENT	
		Camelia Ardelean	88
		IN MEMORIAM	
		Marcel Lapteș	92

Românii, captivi în prăpastia dintre două dimensiuni culturale

Nota autorului:

Acest articol scris în urmă cu zece ani, având în vedere apropierea excepționalului eveniment dedicat iubitorilor de carte tipărită din țară și nu numai sub numele de „Salonul Hunedorean al Cărții”, ediția a XXIV-a, vine să întărească necesitatea înprospătării continue a spiritului românesc prin lectură, și importanța tipăriturilor de orice fel prin mesajele transmise, ca fiind o rezultantă fără echivoc a vieții noastre cotidiene:

„Au trecut câteva zile de când Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” din Deva a organizat un eveniment foarte important în cadrul proiectelor sale culturale, anume: Salonul Hunedorean al Cărții – cu noutăți editoriale, lansări de carte, întâlniri cu scriitorii, și pot să afirm că efectul acestuia prin strigătul disperat întru renașterea valorilor românești, abia de acum încolo își va face resimțită prezența. Aduc cuvinte de laudă modului exemplar cum au fost organizate dezbaterile și lansările de carte, modului exemplar de găzduire a peste 80 de edituri cu inventarul aferent, îndreptându-mă să exclam: - Cinste, organizatorilor! Consider că numai astfel de manifestări netezesc și bătătoresc calea regăsirii noastre spirituale, aflată într-un moment de rătăcire pe fondul problemelor care macină și frământă societatea”.

Anii trecând precum o clipită în caruselul universal al vremurilor (unde energiile identitare trebuiau să impulsioneze și evoluția culturală a nației), au înregistrat doar o lungă perioadă de dezmăț, trădări continue și regres pe toate palierele vieții sociale. Explicația logică a acestui fenomen paradoxal a fost intuită și înserată de autor încă de pe atunci, în conținutul articolului luat în dezbateri:

„Întorcându-mă la evenimentul de vean, am încă de pe acum o rază de speranță. Este impresionant numărul de scriitori participanți, numărul de cărți expuse vânzării într-o afișare grafică de excepție, precum și nivelul calitativ al scrierii. Este impresionant de asemenea numărul cititorilor care, dorind să participe la dezbateri, au

zăbovit îndelung printre mese răsfoind cu sfială paginile cărților.

Din cele 65 de cărți lansate, după informațiile mele s-au vândut foarte puține. Mă întristează acest lucru însă, el are o explicație logică izvorâtă chiar din filosofia de viață a esteticianului instituționalizat Andrei Gabriel Pleșu, pe care eu o rezum la următoarea frază:

- Captiv dacă te afli între două dimensiuni culturale, nu este deloc avantajos să alegi de fiecare dată... compromisul”.

DOREL VIȘAN

(invitat de onoare)

Când voi fi chemat...

Doamne, greu am să vin când
Mă vei chema la Tine –
Voi veni după Tine, nu zic,
Ca și servul cel leneș
Când îl cheamă stăpânul,
Cu șase pași în urma Ta,
Ca și femeia după beduin,
Îndărătnic ca și copilul
Ce ține întinsă rochia mamei
Când altul mai mic e în brațele ei.
N-am să plâng, dar am să bodogănesc
Ca muierea senilă.
O să mori de plictiseală, Doamne,
Am să-ți zic întruna:
-Numai Te urmez,
Numai Te urmez,
Numai Te urmez...
Nu-ți face prea mari iluzii cu mine,
Dar de murit nu voi muri acuma,
Poate mai spre seară,
Poate vinerea viitoare,
Poate peste un an...
Mult o să mă mai târăști după Tine, Doamne –
Poate un veac ori
zece veacuri,
Până când toți cei
care m-au cunoscut
M-au uitat.

Cluj-Napoca, iulie
1997 (din volumul
**Cântece pentru glas
și toacă**,
Editura Școala
Ardeleană,
Cluj-Napoca, 2017)

SILVIA FAUR

Prea târziu

Am tăcut atâta vreme
și-am ținut ochii închiși.
Ah, acum în mine geme
sufletul celor uciși
prin tăcere și-mpietrire
și mă muștră să le dau,
dreptul lor la nemurire.
Dar în palma mea de lavă
ei devin încet stafii
și cum inima mea tace,
trec încet printre cei vii.

Colindul nostru

Crăciunul de-altădată îmi bate iar în geam
cu sticla înghețată și lumânări pe ram,
cu nea până la brâu și oameni de zăpadă,
cu dealuri albe și conuri mici de zădă.
Cum trec colindătorii cu mere și cu nuci,
pe lângă porți deschise în garduri de uluci.
Cum trece viața noastră în blocuri de betoane!
Cum licăre, pe stâlpi, Crăciunul de neoane...
Și cuibărit în suflet, etern și iubitor
se naște iar Iisus, în amintiri și dor.

Monolog cu un val

Tu ești un val de mare ce vii la glezna mea.
Te căutam în zare, dar încă nu erai.
Cum te-ai născut deodată,
zvâcnind spre pescăruși?
Și cât din tine însuți e conștient de soare,
de aerul ce-adiie sub briza de răcoare?
Sau tu ești însăși marea ce vrea să ne sărute
cu-mbrățișarea-i udă, trăgându-ne la fund?
Ea vrea să ne arate comori ce se ascund
în adâncimi imense și fără de lumină
și-ar vrea să le împartă cu noi dac-ar putea.

Nu vrea să ne înece. Ea n-are nicio vină
că noi trăim cu aer și apa ne omoară.
Dar pân-atunci tu, iată, mi-mbrățișezi piciorul
și tragi nisipul ud de sub călcâiul meu
și te retragi în sine, ascuns de valul care
a răsărit din apa ce vine dinspre fund.
Și eu rămân cu gândul că tu te-ai dus spre zare
ca să-mbăiezi delfinii pe care îi adori
și vei veni la mine în ziua următoare,
ca să-mi săruți piciorul, sau ca să mă omori.
Căci pentru apa mării nici nu-nsemnăm decât
ceva de înghițit și care ne stă-n gât.

Silvia Faur (din vol. *Restanțe*)

IOAN PÂRVA

Singur

Mă simt singur
în mijlocul lumii,
căci idoli copilariei mele
demult au ajuns
cioburi de oale și ulcele,
pe care într-un alt mileniu
arheologi
în combinezoane anticontagioase
le vor examina cu surprindere,
mirare și interes.
Cioburi de oale și ulcele,
așchii de argint
zvâcnind peste prundișuri
dîn bulboanele unui Criș Alb,
și iubiri risipite
către cele zări înnegurate
de spiralele
unui secol blestemat.
Sunt singur în mijlocul lumii,
Clopotele din catedrala de cetini
și toaca de frasin
îmi răscolesc amintirile
și trec valvârtej
peste cimitirele
în care cei răposați
se răsucesc în morminte
rugându-se pentru noi.
Ei nu pricep
mersul vremurilor
ce curg peste tranșee,

ruine,
locuri de veci
nivelate de lamele buldozerelor,
cadavre mutilate
și băltoace de sânge
în care sângele muscalilor
calcă cu nepăsare cazonă.
Ei nu pot înțelege
o dragoste ce nu mai amiroase
a flori de salcâm ori de tei,
ci a urgie și deznădejde,
a foame și ură,
pe când taina Creației
a fost desființată
prin Înalt Ordin,
și Duhul Sfânt a devenit
un preș de șters tălpile
grele de glod.
O iubire mărturisită
printr-un sărut pătimaș,
a devenit
o pecete a Diavolului
aplicată pe fruntea
unui inocent
ce ține în mâini
un Kalașnicov,
cu care azi, ori mâine,
va secera din nou
cu lacrimile și roindu-i pe obraji
într-o holdă de vieți.
Din înalturi celeste
s-a desprins o stea căzătoare
și vânturi galactice
spulberă ultimele speranțe.
Atunci, cum să mai fie iubire,
atunci, cum să nu fie blestem?
Pe un colț de canapea,
iubita mea,
așteaptă cu sufletul la gură
prima lectură
după ce voi pune punct
la un final atât de trist...

18 februarie 2024

Pesimism

Sunt un pesimist
notoriu și nefericit
ce șade chinuit
pe treptele unei lumi nebune
analizând
fără împluterniciri speciale,
nu numai

misterele limbii de lemn,
dar și începuturi
ori sfârșituri
iscate sub teroare.
O tânără cu belciug în nas,
un mascul cu cercei în urechi,
decibeli ce-ți sparg timpanele.
Lipsește doar cortul
din marginea Saharei,
și peste toate,
caniculă sufocantă,
uragane,
tornade și furtuni galactice.
Ce-ar fi să-mi îndulcesc sufletul
cu o linguriță de miere
culeasă de hărnicuțe
din florile de salcâm?
Iată o idee năstrușnică,
dar și ispititoare
peste care nu am să trag cortina
lăsând în urmă
amintiri cu doruri
și iubiri târzii
ce trezesc
o desagă de nostalgii
înveșmântate în țoale
țesute cu fire de aur
toarse de vâlva băilor
din Munții Apusului.
Un zâmbet
aduce pe chipurile chinuite
o umbră de fericire
ca o perdea de fum
ori o părere de vise...

19 februarie 2022

NUȚA CRĂCIUN

cea mai frumoasă singurătate e a mea

îmi creez tacticos o altă identitate
un eu superior
căruia îi confesez toate slăbiciunile mele
oglinda din camera de zi
mă cunoaște cel mai bine când plâng

știu trăiesc din poezie și resturi de pâine
cu toată claia de amintiri căzute peste mine
am învățat să înot în lacrimi ca într-un râu
să mă spăl de păcate cu apa lui

singurătatea doarme cuminte în patul meu
îngust
ca un bărbat care vine obosit de la muncă
și adoarme cu bocancii în picioare

Fiecare poezie este un corp gol

ceva ce merge de mână cu tine și totuși te
trădează
de parcă ai fi în locul cel mai îndepărtat de pe
lume
așa te pierzi și te regăsești mai rece mai înaltă
parcă ai vrea să descoperi o lume aeriană
o civilizație avansată care să poată dovedi
că deșertul dinlăuntrul tău nu e doar secetă și
dor

în spațiul acesta îngust se îngheșuie toate
durerile tale
despre asta e vorba despre cât durează
vindecarea unei răni
despre izvoarele pe care le desenează noaptea
pe obrajii tăi
când te prefaci că nu simți nimic
și te îmbrățișezi la fel ca șarpele în nebunia lui

fiecare poezie pe care o scrii este un corp gol

ai înțeles că dragostea a fost și va rămâne o urgență
așa cum urgența înseamnă să distrugi toate cuvintele care mint
să le arzi de vii în după-amiezile tale goale

tot drumul de la inimă până acasă
să fie o liniște care să legene iar ramurile merilor
iar tu să scrii despre durere ca despre un corp gol
care conversează umil cu Dumnezeu

orașul de la marginea lumii

privește de dincolo de lume
eșarfa de la gâtul ei arată ca o pereche de aripi
verzi
nu are rost să vorbească la marginea lumii totul e
tăcere
se aude doar un disc cu Lennon cântând în
surdină

mai este o mare frumoasă și oameni fără nume
un semafor care își schimbă culoarea în acest
moment
un taxi care frânează brusc
o casă cu țiglă roșie o librărie peste drum
un cuplu care se ceartă din gelozie
un câine negru care se ascunde sub un acoperiș

și o femeie care simte că singurătatea ei
se adaugă acestui oraș de la marginea lumii

nu te poți odihni decât în tine

dar călătorești
cu dorul rămas în tencuiala orașului din sânge

vezi cum timpul stă pe loc iar tu treci
ca un fir de ață prin urechile lui
nu te gândești la asta ca la o apocalipsă
și nici la cum va arăta fotografia ta în Instagram
când tu nu mai ești
la capătul lumii totul va fi tăcere
nu vor mai fi buze care să vorbească
și nici urechi care să asculte

călătorești cu teama și frigul pe urme
cu dorul rămas în tencuiala orașului din sânge
și înțelegi că viața e doar o frunză desprinsă de
ram
o moarte care râde într-o oglindă spartă

caut prin toate buzunarele timpul pierdut
toate stau înrămate în gândul meu

aerul se umple de un zgomot lung
ca un ecou a ceea ce a fost cândva
și nu se mai întoarce

o să plec într-o zi
mă vor uita străzile
zilele vor trece tiptil dincolo de dealuri
într-o pajiște verde unde copilăria mea
se va juca iar de-a v-ați ascunselea

caut drumul spre cimitirul
în care mă așteaptă părinții
le scriu un poem lung
apoi citesc totul cu vocea mamei

Din volumul „Cea mai frumoasă singurătate
este a mea”

ELISABETA BOGĂȚAN

Vederea

mă înalț cu tăcerea
pe tăcere
călcând

înveșmântată-n
vedere
ca-n mine însămi

această vedere
care-mi dezmargințește
cărările

care-mi potrivește
răspunsuri noi
la întrebările
zdrențuite de vânt

care luminează
puterile zăvorâte-n
cuvânt

vederea mea
pentru care-am plătit
cu zile
și nopți
însutit
și-nmiit

pentru care
am rupt
și chiar încă mai rup
drept plată
bucăți mari
de carne
din trup

vederea în care
zgribulită
de frig
mă ghemuiesc
toată

și din care
ruga mi-o strig
temătoare

mă iartă
Doamne
că prea mult
am iubit vederea
și prea mult
o iubesc

Cuvântul

am primit
cuvântul
cu bucurie

dezvăluindu-i
una câte una
cele o mie
de fețe
orbitoare

am primit
cuvântul
cu mirare

și temătoare

pentru puterea ascunsă
sub pleoapele lui
tremurătoare

câte universuri
zac în el
nerostite
m-am înfiorat

câte lumi nerăsărite
încă
simt
în el ghemuite

câte pustiuri
nedezlănțuite

și câte arderi
și câte-nghețări
pe mări
de singurătate

câte-ntrebări
și câte răspunsuri
nedezghiocate

cuvântul
rostit
și cel nerostit

cuvântul
preschimbat în cântec
în strigăt
în semn

cuvântul îndemn
și cuvântul balsam
cuvântul cărând tot avutul
ce-l am

mă iartă
Doamne
că prea mult
îl iubesc
și prea mult
l-am iubit

MIHAI-VICTOR AFILOM

Foc subtil

Cântecul focului subtil,
Îmblânzind oțelul ductil,
Soarele interior
Al spiritului ocrotitor.

Flăcările mistuie aspre
Straturile carbonifere,
Arborii pietrificați în suflet
Și dragonul discret.

Văpaie domolită
Cu apă sfințită
În templele adoratorilor
Cu vibrația mantrelor.

Liniște și miros de conifere,
Conexiuni între emisfere,
Scânteii ce între axoni curg,
Mesaje de la Demiurg.

Și fierul devine fluid
Și curge pe câmpul arid,
Trasând continente utopice
Luminate de astrul de la tropice

O stea în fântână se prăvăleşte,
În centru arborele vieții crește,
Axis mundi genetic
În paradisul empiric.

Rădăcini

Înlănțuit în pământul putred,
De ancestrale rădăcini,
Pulsând sub mușchiul umed,
Sunt îmbrățișat matern de spini.

Misteții negri au devorat
Vorace ghindele
Și norii și ploile au udat
Frunzele și gândurile.

Și legiuni de furnici,
Au pătruns în inima lui goală,
Mușuroi de frici,
În nopți de smoală.

Un fulger hieratic,
Cenușă și jărat,ic,
S-au așternut să moară,
Așteptând o nouă primăvară

Fulgurații

Versific
Anxiolitic,
Scriu
Când nu pot să fiu,
Vers taumaturgic,
Timp liturgic,
Ego feroce,
Închis în carapace,
Un sine fragil devorând,
Săgetat de gând.

Balada lui Syd Barrett

Mă poticnesc, cad
Și iar pornesc.
Rătăcesc, mă pierd și iar mă regăsesc.
Când planta carnivoră,
Te devorează lăuntric,
Și îngerul e bolnav,
Și lăcrimează apatic,
Și sufletul ți-e despăcat,
Doar chingile îl împiedică
Să se descompună,
E greu să zbori vertical
Și câteodată te obosește
Să mimezi normalitatea
Și ai vrea să fii doar tu în grădină
Și să pictezi
Diamante șlefuite de lumină.

Radiografia unui vis

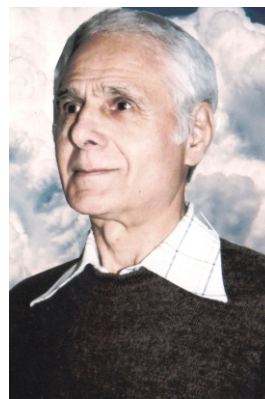
Chinuit pe un pat de spital
De vedenii născute din lobul frontal,
Unde teama pîndește ca un șarpe arhaic,
Anesteziat cu paleativ chimic,
Porumbeii pătrund în salon
Cu mesaje codificate din Babilon,
Falsă recuzită mesianică,
Atitudine euforică,
Apoi colapsul organic,
Condiționat genetic,
Asocieri eronate,
Flux de imagini colorate,
În propriul univers captiv,

Refuzi ajutorul compulsiv,
Radiografie succintă a spiritului,
Salvat de vraja difuză a versului,
Născocești poeme bizare,
Sfârâmând mii de zăvoare.

Neliniște

Stăvilarele memoriei s-au rupt
Și fluviul furios al amintirilor
A năvălit în orașelul de marțipan
Clădit din belșugul gândurilor prezente.
Spaimele străbunilor
S-au conturat fantomatic
Deasupra citadelei senine.
Durerile lor clocotesc sub aparența calmului,
Mesagerii chimici ai sentimentelor
Circulă în râul de hemoglobină,
Corbii negri au ciugulit speranțele
Presărate pe Calea de mijloc.
Hansel și Gretel contopiți,
Ființă androgenă în oceanul sinelui,
Yin și Yang îngemănați de frica
Tumultului ce amenință
Liniștea urbei virtuale,
Așteaptă fluxul de serotonină
Ce le reconfigurează periodic
Pacea interioară.

Din volumul *Șevalet terapeutic*.

FLOREA CONSTANTINESCU

Motto:

NEMURIREA: fermecătorul vis al Omenirii;
adevărul este înfiorător de mic pentru a fi în
măsură să-l cuprindă!

Pinul

I.

Semeț, făclia-i verde abia spre vârf își poartă;
Stă peste drum, iubito, de-al tău lăcaș de veci.
Îl văd ades. E stoic în aste zile reci.
Spre lumea ta, iubito, îl vreau să-mi fie poartă,

Oscioarele-mi sfârmate sub talpa lui să stea!...
Mi-e frig și-n miez de astru, cu tine deodată,
A înghețat și timpul în inima-mi de piatră!
Încrederea pierzându-mi în Ceruri..., în vreo
stea.

Am picurat durerea-mi, cuprins de disperare,
Adâncului... Hephaistos* soluție nu are,
Destinului nici zeul isteț nu-i face față

Și mă întreb retoric: „Pe cine să îndrumi
Să-ți sfășie năframa** și să-mi revii la viață?”
Absent apăs cu talpa-mi talvegul dintre lumi.

*zeul făurar (mitologia greacă)

** năframa morții (figurativ)

II.

-Nu-n grația lui Cronos¹ a fost iubita mea?
-Mâniile lui Zeus² de ce n-am observat?
De ce-a-ndreptat tridentul cu fulger blestemat
Spre Ea?... La Hades³ este?... E-n cer?... Pe care
stea?...

-Mă biciuiești zadarnic, Antropos⁴, vină n-am!
Sunt pin, Antropos, pinul de peste drum de tine,
De aripa lui Cronos atingeri am puține

Și-„alerg” avid lumina s-anim de orice ram!

De Ea hotar am Styxul⁵, și-atunci... iubite pin...,
În mine și în juru-mi nimic nu mi-i senin...
Să-mi fii depozitarul strivitelor oscioare

Când zborul da-voi vieții-mi... căci sensul nu-și
mai are!

Nu vreau s-accept plecarea-i..., nu vreau să
înțeleg...

Absent apăs cu talpa-mi al lumilor talveg.

¹⁻⁵ (mitologia greacă): zeul timpului, zeul suprem,
zeul infernului; omul creat de zei; fluviul
infernului.

III.

Respiră-n lizieră pe-o pantă ruginie.
De sub a lui făclie, în roze – crengi uscate;
Săgeți de pe oriunde oprite-n trunchi par toate.
În sfânta nemișcare se sprijină-n tărie.

Sub acoperământu-i, mereu de-un verde-nchis,
Și Scylla¹, și Charybda² în colți să mă strivească,
Tribut să-și ia trecutul povestea mea lumească...
Un trăsnet de-o clipită... și scrum pe veci e-un
vis!

Suflă în ceafa-mi Hypnos³ cu somn îndelungat?
Cassandreii⁴ clopoțelul din mintea-i n-a sunat?...
Imperturbabil, timpul petalele-și presară,

Mărind constant crevasa brutală dintre noi...
Dorița-ți de pe urmă punând pe-a vieții scară,
Voi părăsi talvegul spre lumea ta de-apoi!

¹⁻⁴ (mitologia greacă): monștrii alegorici, zeul
somnului;
eroină având darul profeției și blestemul
de a nu fi crezută de nimeni.

IV.

Te-ndrituiesc cu veghea, de-a inimii-mi comoară
Nici relele Pandorei¹ să n-aibă a se-atinge:
De când se stinge-o ziuă și-n urma-i alt' se
stinge,
De când se-nalță-o noapte și-n urma-i alta
zboară!

Dă-mi lira lui Orpheus², desprinde-o dintre stele,
Înduplecă-l pe-Apóllō – de trebuință mi-e:
Să-l îmblânzesc pe Zeus și să-l întreb „De ce?”,
Pe Hades să îl tulbur cu dorurile mele!

De nu e cu puțință vr'un ajutor să-mi vină,
Voi risipi o vreme mărunții-mi pași prin tină...
Mi-e tot mai mică lumea... Sunt tot mai mic în
ea...

Nici gându-mi nu-i mai cată nectarul să se-
adape,
E-n oarbă rătăcire prin tulburile ape...
Curând va fi detenta-mi... și-n lumea ei voi sta!

¹⁻³ (mit. greacă): femeia primordială,
deținătoarea cutiei relelor firii omenesti primită
ca dar de nuntă de la Zeus (în derâdere);
poetul și bardul zeilor; zeul luminii și artelor.

V.

Veghează în tăcere de dincolo de cale,
Cu aripi nevăzute deasupra-ne drept scut...
Spre-apuse timpuri lunec: de când ne-am
cunoscut
Și pân' mi te răpiră în lumile astrale,

Cuvinte, doar o cupă, iubito, am schimbat!
Revino: diamante nimicurile-or fi
Și mii de diamante schimba-vom, zi de zi,
Iar sufletu-mi va crește cât Cosmosul de lat!...

Te-ai dus îndurerată în sferile străine,
Sfășietoru-ți plânset pe zei nu i-a atins...
Te-ai prăbușit în tine, plecând cu suflet stins!...

Nici bardul* hieratic, cu fermecata-i liră,
Nu-mi pune alinare..., căci sufletu-mi aspiră
Neantului să-i cadă, făr' de-a mai ști de sine...
*Orpheus

VI.

Pădure-ncremenită... E-o zi ca-n mai... Pe sus,
Pe albăstria boltă, un pui de vânt... ușor
Împinge într-o doară schelet prelung de nor.
Superba zi de iarnă nu-ncântă-al meu apus.

Mi-e inutilă viața, doar mă târăsc prin ea,
Am pietre-n loc de lacrimi și curg... și curg
mereu,
Se bulucesc în suflet... cu suflet tot mai greu,
Infernului dorindu-mi cu grab-a mă preda!

Pe creasta ondulată, o pătură de nea
Surâde jucăușă în baia de lumină,
Nu-i pasă de abrupțu-i sfârșit ce va să vină...

Privire-apăsătoare e tot ce pot să las;
Din tot ce-mi e ființa, doar ea mai are glas...

În mine șade iarna... și, cât voi fi, va sta!

VII și VIII.

E-acolo... și aceeași stare are,
Cu alții-n jur aceeași soartă-mparte:
Apatici fagi cu brațe descărnate
Și pini solemni... o sfântă nemișcare!

Din foc ceresc, un zâmbet de lumină
Șoptește rugă pentru cei tăcuți,
Îți dă îndemn ca-ntruna să-i saluți
Pe cei ce nu mai pot la noi să vină!

Mă voi sfărma cu ură pân' la moarte,
Că n-am știut la timp să înțeleg
Cutremurul din sufletu-ți profund,

Să știu ce monștrii-acolo se ascund...
De ce mai stau? De ce mai sunt întreg?
Ce zid de lumea-ți încă mă desparte?

*

Mă adormiră Ielele*-n vr'un horn?
Vreo babă rea în ochii-mi vâl zvârli?
Când m-a dezmeticit o-anume zi,

Durerea inima-mi umplu de smoală
Și-am vrut în cupa-ți vieții-aproape goală
Rezerva mea de viață să-ți răstorn!

N-am să mă iert că m-am trezit târziu!...
Infimii castori pomul vieții-au ros,
Deși părea de necuprins de gros...
Te-ai dus... de mine nu vreau să mai știu!

Pășesc absent prin colbul unui vis,
Prin smoala inimii-mi, de-atât amar,
Fantoma vr'unui zâmbet urcă-arar...
Te-ai dus... de-atunci de mine m-am dezis!

*(mitologia românească): făpturi feminine
supranaturale.

IX.

Erato*? Doar în haina tristeții îmbrăcată!
Urania*? Doar dacă-mi arată steaua ta!
O, Thalia*? În calea-mi și-n preajma-mi să nu
stea!
Pe Melpomene*? Dacă pumnal veridic poartă!

Îmi spui de Terpsichore*? Nici numele să-i știu!
Și Clio*..., Calliope*..., și Euterpe* chiar:
Prin Cosmos, mai pe-aproape..., deloc sau foarte
rar!
Și ultima** ? Să șadă... și până mai târziu –

Deși-s ateu, iubito, și-așa voi fi mereu –
Tăcută stând, n-atinge îndureratu-mi eu...
Mi-e mai străină lumea..., în ea-s tot mai străin...

Grăbesc să-nchid bilanțul, ca-n lumea ta să vin:
O voi chema pe-Atropos*** pe ale mele urme,
În zorii unei zile, ca firu-mi tors să curme!

*(mitologia greacă): 8 dintre cele 9 muze –
(aici) a poeziei elegiace; a astronomiei; a
comediei; a tragediei; (aici) a dansului; a
istoriei; (aici) a filozofiei; a poeziei lirice.

** Polyhymnia, a 9-a muză, a imnurilor sacre și a
poeziei religioase.

*** a treia dintre Moire (zeițele destinului),
semnificând moartea; celelalte două sunt: Klotho
(nașterea) și Lahesis (zilele vieții).

X.

Stă pironită-n ceruri mantaua cenușie,
Stă răstignit și gerul în fagii desfrunziți,
Tăciunii-mi din ogive privesc, cumva, uimiți
Și cercetează bolta, sperând fisuri să fie...

Sub ceața tolănită în zare-abia ghicesc
Orizontala creastă* cioplită prost din daltă,
Prin liniștea de gheață doar gândul mai tresaltă,
Ducând cu sine doru-mi departe de lumesc...

RUBEN BUCOIU

Deznodământul

la sfârșitul câte unei zile de muncă
îl pufnește râsul
gesticulează cu buzele
dă din mână
și hohotul îi e mai mult
decât un zâmbet
îi e un fel de balansoar
ce-și atârnă legănarea de
ciripitul cântecului de pasăre
îi e întâiul sabat
de după facerea lumii

unii zic c-ar râde de oboseală
alții de fericire
iar subtilitatea câtorva insistă
că râsul nu poate fi tradus exact
niciodată – și că nici el
nu știe de ce râde
anume – după cum se miră
și atunci când n-o face...

eu zic – pentru că o pot face,
deși nu mi-a cerut nimeni părerea –
că râde de noima neînțeleasă a lumii
și de faptul că l-a prins în capcana ei
încă o dată

schimbă(m) placa

pune discul cel vechi să tresalte
poveștile lumii s-aud cum mă cheamă
samson și-n timp ce-mi crește părul anume
să-mi înmugurească stâlpii lumii
în palme

tu vino să dansăm pe acoperișe
pe pantele de timp în alergare
când tac și-ncremenesc în amintire

tu să mă-mpingi c-o nouă încercare

ferestrele sunt de-orizont ovale
pășim desculți prin sparta lor privire
doar muzica ne este sprijinire – pune
discul cel vechi să deșire – cele mai vechi
povești de sub soare

gheața înflorește sub tălpile noastre
alergăm spre malul ce se îndepărtează
tinerețea fără de bătrânețe e ca viața
fără de moarte în povestea aceasta
străveche

ceArta

țipam...
țipam o noapte neagră fără stele
pe sufletul tău alb vărsam cerneala
țipam – și ca un fulger de-ntuneric
se lumina de zgomot amorțeala

țipam ca să-ți așez aureola
cu pumnii ascuțiți de nerostire
țipam cu funii, cu săgeți, cu stele
țipam cu viața `ntreagă creioane ascuțite
de suflet să te regăsesc descrisă
ca printre niște dărâmături
de tăcere

sub un cutremur de țipete
zgârie-norii noștri îngenuncheați
de durere

nu există excepții

există mântuire pe lume
– știu de când mă știu –
așa mi s-a zis, iar eu așa am crezut
cine sunt eu să mă împotrivesc...
așa că n-am comentat, n-am zis nimic
dar le-am dat ochilor apă să crească
apa tăcută a cuvântului scris
asemenea pomilor cu coroana lor de priviri
și cu rodirea lor tomnatică..

azi, parcă-i joi, după mult timp
numărat pe degetele anilor
zic cum mi s-a zis
există mântuire pe lume,
dar este asemenea lumii!
– iar cum e lumea știți –

îs curios cum o descrieți voi
că știți cum e doar pentru că o descrieți

într-un fel, sau altul, cum fac și eu acum
cu mântuirea...
mântuirea asta paradoxală ce
te eliberează spre înrobire
ce te învie spre moarte
cum face recolta cu grâul ce-l crește
spre secerare

sau oile ce taie iarba munților spre tăiere

doar cine nu știe că grâul este crescut
pentru pâine
și oile pentru lână și carne
nu înțelege behăitul mieilor
înainte de Paște
nici linia asta întrerupt-continuă
a vieții ce moare
a morții cu care se hrănește
a susului-coborâtor și a
smeririi-spre-înălțare, a
dăruirii sărăciei și a sărăcirii
agonisitoare

a înțelepciunii ce înnebunește
și a negliobiei recunoscute ce începe să
priceapă propria-și negliobie

există mântuire pe lume
o mântuire de care nu poate scăpa
nicicare...

porumbei ciobiți de lumină

exact la mijloc în întunecata încăpere lăuntrică
– din care au fost vândute pe nimic și
date de pomană toate mobilele –
atârnă de firul vieții întrerupătorul
stinsa lumină ce așteaptă băjbâirea mea
care să-i schimbe starea de spirit

prin ferestrele închise trec porumbei
ca niște stafii ce fâlfâie spargerea geamurilor
discul cântând o inimă frântă
îmi pare că-i a mea câteodată
dar bătăile din aripi ale porumbeilor
seamănă între ele
după cum stafiele trecutului
se amestecamuflează în
năluca prezentului

pașii tăi se aseamănă cu bătutul în ușă
și tresar și mi-e teamă
să aprind lumina ca zorile ce curmă

uneori visul

atârnă la mijloc firul vieții
ca un izvor ce picură din tavanul
întunecat al viitorului
cu firul lui albastru și firul lui roșu
de zici că ieri a fost prima zi a lumii
și pomul cunoștinței binelui și răului
înfipt în mijlocul grădinii
e firul ăsta al vieții sădit în mijlocul sufletului
îmi apăs degetul pe întrerupătorul alegerii
și închid ochii

povești lăuntrice

nisipuri mișcătoare e sângele meu
se întorc constant în inimă ca într-o oază
unii, alții mă poreclesc Clepsidra – până și eu
sub palmieri de gânduri umbre
mă spionează

liane verzi prin vene
îmi cresc neîncetat
iar inima-i o junglă încâlcită
aleargă – sar pantere de păcat
iar bogăția-i toată
o risipă

în albia capilarelor în rădăcini
gânduri cu pești în ele curg alene
iar visele sunt cai cu coame vii
iar inima-i o deltă cu himere

și litere în loc de sânge am
simt pulsul în cuvinte și taifase
vo-cale lungă inima tiran
din înțelesuri coase și descoase
semnificații ca priviri pe geam
ca noima măduvei
în oase

GABRIELA TROTUȘ

Uitarea de sine

Era ca o chemare
la asfințitul răbdării
în povestea cântată
de un menestrel călător.
Să ne așternem suspinele
pe treptele serii,
la ușa ce dă spre uitarea de sine,
aiuritor!
Era ca o chemare în gând...
și-ar mai fi...
sărutul de pe umăr
ce încetișor se descoase.
De ochii mei
se țin scai nostalgii,
cum era..să nu fim amândoi
două zile ploioase.

Neant

Se încarcă luna de gândurile noastre,
devine tot mai plină,
atât de plină încât începe
să reverse miere spre însingurați.
Ea nu știe că însingurații nu-i simt gustul,
doar stau treji în fiecare noapte
ca pentru împărțășania
dinaintea plecării în neant.

Tot ce uit eu

Tot ce uit eu
ține minte glezna mea
Și peste o mie de ani
va recunoaște
atingerea mâinilor
sub care fluierul piciorului stâng
...nu mai știu, tremura sau cânta!

Lumea între lumi

O neînțeleasă adiere de vânt
a rupt toate funiile
dinadins,
să cadă clopotele din cer pe pământ
De zgomotul lor,
mare mirare că n-am rămas surzi
tocmai acum,
când aproape am văzut luna arzând
De fapt, nu ardea,
doar lumina lumea între lumi
să ne putem căuta cu iubire
ca și cum viața începe de luni.

Nu e nimeni

Între două bătăi ale inimii mele
credeam că s-a așternut depărtare.
Era un dor, cândva arzător,
ostoit de seara din mine...uitare!

Între două bătăi ale inimii mele
a rămas un glas de copil și iertare.
Aș vrea să-i deschid poarta
nu e nimeni, doar o lacrimă trecătoare.

Fie ce-o fi

Aș căuta, aș renunța sau aș visa
poate găsesc șirag de stele
să-mi pară viața rai
în nopți adânci cu vrăji de iele.

Știu, viața nu e dreaptă
dar merită o încercare
să fac din umbre o culoare
iar țipătul să fie-n șoaptă.

Covor de iarnă aș topi
în două dimineți legate
cu mâinile prinse la spate,
doar aș trăi, fie ce-o fi!

Ceasul divin

Dă-mi un ceas din existența ta zbuciumată
în noaptea când luna-i scăldată în miere
să mă cuibăresc pe sub buzele tale...
lasă-mă să te-alint în tăcere.

Aș alege ceasul divin
care bate suav între nopți
să pot să-ți plutesc liniștită prin suflet,
apoi să dispar spre ale universului porți.

Neștiute cuvinte

Pe partea mea, cerul face câteva pliuri
de nori albi cu forme de sfinți
Între ei stă poarta despărțitoare de lumi
pentru iluzii și gânduri cuminiți

Cândva, într-o noapte, pe culoarul dorință
lipită de poartă voi apăsa pe zăvor
Să vină neștiute cuvinte din ceruri în mine,
poate aflu, cât mai am să respir... dor!

DOREL NEAMȚU

Am să vin

Am să vin la lac curând
Să văd lacul lăcrimând
Și valurile vălurind
În brațe să te cuprind

Voi păși pe mal în jos
Să văd luciul cel frumos
Chipul tău plutind ușor
Parcă-i icoană de dor

Și m-arunc , m-arunc în lac
Rugăciunile să-mi fac
Să ajung, să nu te-ating
Să-ți văd ochii cum se-aprind

Și surprinsă că mă vezi
Vrei să fugi, dar nu cutezi
Și-al tău braț ușor mi-l lași
Peste ochii-m copilași

Și mă rog de al meu val
Să ne ducă pân - la mal
Ca în brațe să te strâng
Și apoi să râd, să plâng

Valul nostru-i val nestins

De la tine m-am aprins
Și vom arde într-un dor
Două lacrimi de izvor

Și mă rog

Și mă rog la Soare
Să răsară iară
Tu să fii o floare
Eu un strop de seară

Ca să vin să te pățesc
Printre lacrimi de Ajun
O colindă-ți dăruiesc
Când e Ziua de CRĂCIUN

Și mă rog la Lună
Ca să nu apună
Să-mpletesc cunună
Pentru „Noapte bună”

Cunună din flori de măr
Ce se-aprind ca stelele
Împleți-voi al tău păr
Cu toate viorelele

Și mă rog la iarnă
Să mă ningă des
Să ningă cu larmă
Pentru ce -am ales

Tu să fii o zână
Ca zăpada albă
Să te țin de mână
Lacrime mea dalbă

Și-oi visa cu-o floare
Să se-aprind-o stea
Împleți-voi rare
Sărutări de nea

M-aș aprinde

M-aș aprinde de-ar fi noapte
Și m-aș stinge de-ar fi zi
Aș face din stele șoapte
Și din ochi-,ți jucării

M-aș iubi pe mine însumi
Dacă tu nu ai mai fi
Și m-aș face stol de păsări
Cum zburam noi, doi copii

M-aș porni în sărbătoare
Peste două ape reci

Să le văd a lor vâltoare
Să-ți arăt pe un-să treci

M-aș ruga să nu-mi ții drumul
Numa-n noaptea de CRĂCIUN
Să-ți aprind din vise pomul
Îngerului celui bun

Și din codrul unde cucul
Nu mai pleacă niciodat
Aș zbură pe crengi la nukul
Pentru-un dulce sărutat

Când treci râul ce nu curge
Și hotare peste brazi
Te aștept, pentru a-ți smulge
Dorul de pe-al tău obraz

De-oi fi mâine-n lumea largă
Și tu nu mă vei găsi
Caută-mă-,n a noastră larmă
Când eram noi doi copii

Regina Maria

STEAUA noastră cea albastră
Un polen adus de vânt
Răsărit-a-n vis de glastră
Pe pământu-acesta sfânt

Ce suflet nobil de copilă
Pentru-un neam necunoscut
Ce-a dăruit atâta Milă
Îmbrățișată cu-,n sărut

Un fluture ce-ars în zbor
Lăsând acasă al ei Dor
Dar Dorul nu este lumesc
DORUL e doar românesc

S-A botezat în grai de daci
Și a aprins pe-al nostru cer
Purtând răniți ca pe-ai ei frați
Și-a sale lacrimi ce nu pier

Dintr-o copilă ce visa
Doar jocul și cu dragostea
S-a întrupat într-un toiag
Să apere tot ce-îi e drag

Din doi prinți cuprinși de har
Ne-a fost dat acest sfânt dar
Mă doare tot ce cândva pier
Dar mă mândresc cu-a ei avere

Cu inimi și suflet de miel
Au desenat ca pe-un drapel
O hartă-a unei ROMÂNII
Având ca MAME, doar MARI

DIN doi prinți și-o jucărie
S-a-ncoronat o ROMÂNIE
Ei au rămas ca și o lege
Și o cunună de lumină
El purtând nume de rege
EA de VEȘNICĂ REGINĂ!!!

ȘI i-a fost dat să poarte ia
De-apururi, REGINEI
M A R I A !!!

M-am născut

M-am născut din doi părinți
Parcă-s Îngeri, parcă-s Sfinți ,
Un buchet de albe-flori
Parcă sunt două surori
Parcă-s două sărbători

M-au născut părinții mei
La cules de flori de tei
Să mă pună floare-n geam
Să mă crească ram cu ram
Ca să nu am vreun dușman

Și sunt duși, acum, de mult
Seara șoaptele le-ascult
Mă opresc la-a lor mormânt
Mamei cântecul să-i cânt
Cu glasul ei, cel mai sfânt

În grădină-s pomi uscați
Parcă sunt toți numai frați
Frunzele le mai răsar
Rod nu au pentru hambar
Și se sting-n a lor hotar

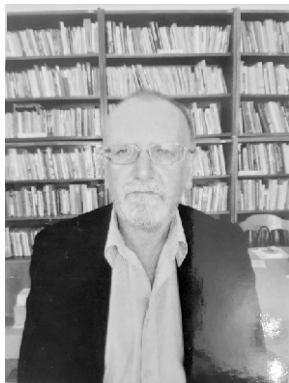
Când, deodată mă opresc
Și strig Mamă, te iubesc
Se aprinde-n cer o stea
O sărut că-i steaua ta
Ce bate ca inima

N-am crezut vreodat-că pleci
Și pe mine mă petreci
Din înaltul cerului
Cu spicele grâului
Cu apele râului

N-am cărări să le colind
Te colind pe tine-n gând
Și cu stele și cu nori
Și cu rouă și flori
Și-ți cânt cu colindători

De Crăciun îți fac un brad
Cum îmi făceai TU, cu drag
Și-l împodobesc cu dor
Apă sfântă din izvor
Și cu lacrimi ce mă dor

Te sărut, MAMĂ, sărut
Și acum, ca la-nceput
SI mă scald în ochii tăi
Și v-aduc tot flori de tei
Pentru voi, PĂRINȚII
MEI!!!

FLORIN FAUR

Poetul

Ca Orfeu în Infern, poetul
s-a rătăcit în apele vieții,
Ca un cerșetor a ajuns să fie
Sculptorul cu „marmura credinței
și dălțile de aur ale inimii și minții”
împroșcate cu noroi.

Acest zeu muritor și-a exilat viața
în hârtia scrisă cu greu
și-i mereu neînțeleș,
visând apoteoza din cine știe
ce Eden,
tunând și fremătând
deopotrivă,
trist profet în pustie,
înger cu aripile rănite,
alungat de oameni
și de făpturile cerești
pentru greșeala iubirii
de dincolo de prescripții și legi,
privit cu ură
de către ochi încețoșați de somn,
victimă a marilor coșmaruri,
soarta sa nu e decât un zar
aruncat într-un crepuscular cer.
Trăind în deșertul cărților,
printre cele mai adânci elegii,
până la jertfa de sine,
nimeni nu poate ajunge
până la el.
Dar cui îi pasă?
Nu de bătrânețe moare poetul....
Poetul moare de uitare!

Ante

Am venit de foarte departe,
Din tainele universului,
După ce am cotrobăit în voie
Planetele.

După aceea, adâncul pământului
L-am scormonit,
Trebuia să gădesc pulberea de stele,
Țărâna de foc,
Să o înfășor în jurul degetelor
și să trag un cerc
Ca un inel de aur roșu,
Prin care sufletul să treacă lin,
ușurel.

Contratimp

Cât sufeream gândind
La chipul tău!
Poate la mine
Și tu gândeai,
Deși nimeni nu știe nimic,
Și zăpada acoperă
Câmpia din suflet.

În rest, vreau să cred
c-am trăit aiurea...
Visate vremuri
Au fost și nu vor mai fi nicicând.
Ură și iubire-amestecate,
Triste aduceri-aminte
Din somnul sălbatic
Străbătut de bestii.

Am obosit căutând
O viață mai bună,
Și ceasul trece tot mai greu,
Cu același puls monoton,
Și tăcerea-i de piatră,
În noaptea friguroasă de-afară.

Viziune de toamnă

Toamna rotundă și grea
De roadele-i pline
Așterne strat de frunze
Sub ramurile unde visam.
Zilele trec în geamăt de vânt
și plânsset de ploaie.
Cândva, aici era floare și fruct,
Miresme vibrau în păr,
Sclipiri de rubine
Erau zorii flămânzi.
Ca un înotător intram
Într-un cosmos de-argint...
Ce dulce e seva încinsă
A fructului copt!
Un licăr de dor luminează
Rădăcinile verii,

Albastrul văzduh recheamă
Ca un simbol de viață.

Tu

În turnul tău de fildeș
M-ai prins cu lanțuri – Tu
Și plânge aici în odaie
tristețea
Și lacrimile curg în pâraie pe
obraji.
Și tu, la cap, îngâni
O litanie de înmormântare.
Tu ești amurg,
Plâng, plânsul face bine
Aici, în coliba de sub colină,
În turnul tău de fildeș.

Păcat

Abia trezit din adormire
În legănarea vântului
Clocotitoarele valuri ale urii
Loveau digul pieptului meu
Și talazurile creșteau
Pe marea involburată a vieții
Frumoasa zeiță nu-mi da
O oază prielnică
Nici GPS-ul, nici crucifixul
Nu-mi da.
Nu vreau să ajung
La un țărnu undeva
Doar să uit,
De mine să uit,
Să mă pierd
Pe marea involburată
A vieții,
Păcatul meu!
Pe frunte mea demult
Era scris sfârșitul meu,
M-am spânzurat
De speranțele mele
Cu funia viselor mele
Și mă spânzur și acum,
Cu amintirea ta,
De ramura pletelor tale
blonde,
Apăs greu pe pieptul tău-
Înfricoșătoare imagine!
Trecând prin timpul
deznădejdiei
Să nu te bântuie delirantul
vis
Vântul rău de miazănoapte

Chipul meu uită-l
Și dezleagă-mă pe mine,
Iubitul tău.

Pastel

E frig pe drum,
Mai sunt resturi de iarnă
Mărunte făpturi
Cu ochi sticloși ne privesc.
Pe drum,
Departate de noi
Izbuclniri de viață
Spoieli multe
Viața tânără
Fuge...
Amurg,
Speranțe fugite...
E frig, pe drum.

Est

Acolo în est
E zvon de război
De ce s-au sculat?
Pentru pâine?
Foarte complicat...
Și cine știe
Cum se va sfârși
Acest război.
Acolo în est
E un mister profund.

VALER NANDRA

O, lasă-mă

O, lasă-mă să gust din fericirea
de-a fi lângă tine,
să pot înfrânge iubirea născută în mine
O, lasă-mă să gust nectarul gurii tale mici,
sa pipăi umerii rotunzi și sâni abia-impliniți.
O, lasă-mă să te privesc profund
cu ochii unui pictor blând,
pe care în curând îl vei uita
O, lasă-mă să mă-ncălzesc la amintirea
faptului divers
pe care mi l-ai dăruit cândva.
O, lasă-mă să te iubesc...
O, lasă-mă să-ți spun ce simt
ce vrajă ființa mi-a cuprins
O, lasă-mă să-ți mulțumesc!

Sclipiri

Ia-mi lumea asta grea
de pe umerii mei
si lasă-mă să zbor spre zei,
fără a-mi îngreuna fuga.
Aș vrea să fug de lumea asta,
N-o-nțeleg...
Mai dă-mi o speranță să mă-mbăt
Când îngerul seminței va-ncolți
pe pieptul tău o plantă de lumină.
Ascultă vorba ei ce suna
mai metalic decât apa Sâmbetei
și cum se aduna în urna
bilelor albe și negre ale iubirii.

Brazi

De sunt cuprins de dor de munte
mă urc pe-o aripă de brad
și văd Cetatea Devei scumpe
mai mică ca un vârf de ac,
De sunt cuprins de dor de mare
mă urc pe un catarg de brad

și văd în largul țării mele
lumini în care eu mă scald;

De sunt cuprins de drumeție
mă urc pe-o aripă de gând
câci sunt în draga-mi Românie,
atâția brazi câți n-am crezut că sunt!

Alți oameni

Desigur sunt oameni „de serviciu”...
unii stau și păzesc alți oameni
să nu facă vreun rău,
Alții păzesc doar lucrurile făcute de ceilalți...
Și unii și alții le vorbesc frumos
acelor..., „Alți Oameni”.

Fidelitate

Draga mea cea dragă,
ai mai văzut tu iubit ca mine
de zăpăcit peste măsură
să-ți fie fidel
cu trupul și sufletul care
de, fapt, nu-mi aparține?!

Țara

Eu am să cresc luminile
hotar de țară,
să nu pătrundă gândurile
reci de afară.

Eu am să cresc în țară
numai flori,
să lumineze iară
dragostea din noi.

Eu am să fac din mine
tot ce voi
ați vrut să curgă-n vine
pentru noi.

Eu am să fac din tine
un părinte
ce m-ai crescut mai bine
ca-nainte.

Eu am să fac din țara mea
pământ iubit
de toată lumea,
care l-a privit...

Eu am să cresc din fiii mei
iubiri de țară
să spună lumii cu teamei:
- aici am fost, suntem
și vom fi... iară!-

MIRELA COCHECI

Algebra sângelui

Ești parte din noi,
rosteau liniile și coloanele
din semnul matricei,
arătând tabloul din absolut.
Vino să te vezi
în algoritmul stelei
când ea îi redă cerului arhitectura.

Ești lumină

împlinindu-se acum din simboluri.
Fiecare suflu al tău e un act de creație.
Fiecare act de creație – un logos divin
Iar imposibilul devine posibil.

Tu ești codul scării urcând în spirală spre cer,
sacru paradox al ființei care se caută pe sine,
misterul ceasornicului care nu se oprește
niciodată,
pâine a punerii dinainte pentru a deveni lumină.
Acolo, într-o algebră a sângelui
din nerăbdarea ecuației care așteaptă să fie
rezolvată,
în derma universului învelind pământul,
acolo
e sanctuarul tău.

Acolo

ești
cerul și pământul

sfera și triunghiul,
întrebarea și răspunsul,
începutul și sfârșitul,
Om și Dumnezeu.

Ești parte din noi,
repetau semnele,
uimite arătându-se unele pe altele
precum floarea soarelui-răsare
explicând alcătuirea întregului
cu fiecare sămânță a sa.

Sfera

„Ești ceea ce ai fost, ești ceea ce ești și ceea ce
vei fi”
lumina o sferă uriașă aripă a Cuvântului.
Nu doar că o auzeam,
dar o și vedeam,
pentru că în acel moment devenisem
ochiul care vede în capul unghiului.
Și mai mult decât atât,
eram privirea însăși.

Universul mi-a răspuns la întrebări,
la toate întrebările
și mi-a pus în palmă adevărul,
arătându-mi
cine am fost
și cine trebuie să devin.
Dar iată cum sfera a luminat din nou
uriașă aripă a Cuvântului
în acea devenire,
veșnic rămâne adevărul
fiindcă numai veșnicia este
singurul adevăr.
Alfa și Omega,
Sfera și Cuvântul...

„Ești ceea ce ai fost,
ești ceea ce ești
și ceea ce vei fi”

Geometria din noi

Tu ești cercul,
iar eu, mereu, un punct în afara lui.
Ești rotund, complet,
fără colțuri de care să mă agăț.

Îți cunosc foarte bine raza,
însă nu știu cum să ajung la ea.
Tu spui că distanța dintre noi e constantă.
Eu, totuși, sper de fiecare dată

să se micșoreze.

Ai liniștea unei figuri spațiale
și simetria aceea
pe care eu n-o pot înțelege.

Între timp eu am devenit un triunghi obtuz,
acum dau vina pe unghiuri
pentru tot ce nu suportă cuprinderea.

De multe ori îți construiești ziduri
sub formă de segmente, de linii...
Eu îmi desenez visurile pe ele
și încerc să-ți trasez diagonale,
să pătrund în interiorul tău.
Dar tu, poligon perfect,
îți menții fiecare latură
închisă.
Și-atunci îmi vine-n minte un gând:
poate că suntem doar două paralele
nici măcar apropiate la infinit,
așadar fără punct comun...

Și înțeleg, în final,
că nicio demonstrație nu duce
până la tine.
Pentru că tu ești o axiomă,
iar eu, doar o încercare
de demonstrație.

iubirea e o limită

(dar nu știm din ce parte s-o privim)

Matematic vorbind,
ai fost o constantă în necunoscutul meu,
nu un număr,
ci o idee,
ca infinitul: intuită,
dar niciodată atinsă.

Între noi -
o funcție nedefinită,
nici măcar derivabilă
în punctele sensibile.

Tăcerile noastre alternau
ca o discontinuitate esențială -
un abis invizibil
sub un cer imens.

Poate iubirea nu se caută
cu rigoarea unei demonstrații.
Poate nu există demonstrație,
doar un postulat acceptat
deși axiomele vieții

par să-l contrazică.

Am vrut să te privesc
ca pe o structură stabilă,
dar ai fost o transformare,
un spațiu în care identitatea
se dizolvă.

Și totuși, între aproximații,
între ce eram și ce-am fi putut fi,
rămâne ideea:
iubirea e o limită,
dar nu știm niciodată
din ce parte s-o privim.

ELENA PETRUȚ

**Până dincolo de timp,
iubirea mea pentru tine!**

Fără Tine, cuvintele mele n-ar fi învățat nicicând
hora începutului și-a nesfârșitului!
Nu și-ar fi găsit izvor de lumină într-un dor
plămădit din dimineți și nopți împărțite,
din speranțe și deznădejdi trăite,
din repetate vârtejuri afectiv-copleșitoare
și din mângâieri, când apropiate, când
îndepărtate,
dar neîntrerupt-râvnite, din piscuri cunoscute
și-nfundături inerente, din generozitate fără de
margini
și replieri sfâșiind ca o lance,
din răsărituri ivite pătimaș peste ființele noastre
înlănțuite
și din îndelung-plânsele-și-răstălmăcitele-apusuri
separatoare!
Fără venirile, așteptările și chemările tale,
nu mi-ar fi fost frumos Visul născut din jocul
de-a Viața
și de-a Moartea, de-a Totul și de-a Nimicul,

Vis plămădit din Mine și din Tine, două capete
ale unui Univers mirific, purtându-ne ca un arc,
până dincolo de timp, Numele, Rostirile,
Esențele,
Renașterile, Dorul și Rătăcirile...
Ce săracă e, cât de tristă ne poate fi uneori
lumea
și cum, fără încredere, nu poți să devii Unul cu
Celălalt!
Iartă-mă! Eu te iert! Pentru tot ce putea fi și n-a
fost!
Pentru tot ce Dumnezeu a vrut să ne dea
și noi n-am știut primi!...
Din culorile sufletului, pe-al cărui cer,
Amintirile strălucesc încă:

*

Culeg de pe întinsul câmp al amintirii
Acele flori ce încă nu s-au stins.
Într-un buchet durut le-așez a Dor de Tine,
La căpătâiul visului învins!

*

Cu păsări ți-aș scrie numele pe cer
Să ne-amintim cât de sus am urcat într-o vreme!
Depart ești azi, cum aș putea să-ți cer
La doi să-mpărțim Amintiri și-ale Vieții poeme?

*

Cu tine voi pași prin amintiri întotdeauna!
De-acolo, știu că nimeni n-o putea
Nici să te smulgă, nici să te-mpresoare...
Din amintiri nu este... „a pleca”...

*

Mi-e greu fără tine! -spun cu durere-
Știind că înstrăinare ne vom fi mereu!
Nu-mi poate fi altfel, neavând putere
Să mai fiu vreodată, fără tine, Eu!

*

Tu știi ce e puterea urcușului pe creste
Și simți al dorului năvalnic mers!
De-aceea-n mine, toată căutarea este
Numai a ta, Făuritorul-Meu-De-Sens!

*

Iubirea Dintr-o Vreme Mă Ține În Lumină
Când cea din timpul rănilor mă doare.
Căldura Ta prin mine e Tandră Amintire
Și pot, prin Ea, să-mi caut Vindecare!

*

Ce tristă este noaptea fără tine!

Și când nu ești, ce-nseamnă „a iubi”?
Doar când vii tu, mi-e inima preaplină
Și știu a conjuga-n lumini verbul „a fi”...

*

Un clipocit de apă și-un foșnet de copaci:
Destul cât să mă întorcă într-o vreme
Când ochii tăi, privindu-mă, șopteau poeme!
Și să mă dori cumplit acum când taci!

*

Am vrut să fiu cum visul tău m-a conturat,
Dar nu-s așa! Ei!, uite, s-a-ntâmpat!
Nu sunt decât o ființă oarecare,
Cu Dorul de Lumină copleșitor de mare!

*

De când te știu, nu voi mai fi singură niciodată!
Ce, dac-ai plecat? Este-o nimica toată.
Din mine nu vei avea cum să pleci
Te-am ferecat cu tainice lăcate pentru veci!

*

S-au adunat în mine toți corbii de pe dealuri,
Cu-atât de multă hrană și tihnă i-am convins,
Atunci când prizonieră-a vieții și prinsă-n
idealuri
A inimii fereastră prea larg o am deschis!

*

Iubirea Ta M-a Dus Pe Înălțimi,
Apoi, m-a scufundat în întuneric:
Să-nvăț că, deși Iubirea are spini,
Poartă-n adâncul ei filonul de feerie!

*

Aluneci prin ființa-mi toată
Cu sângele ce mă străbate!
O parte ești din mine astăzi,
Cum să mai pleci? Nu se mai poate!

*

În tine-am cunoscut un munte,
Țesut din mii, de aur, fire!
De-aceea, sete mi-ai rămas
Și fulg, și floare, și iubire!

*

Pentru ca inima ta să poată hoinări,
I-am cerut alei mele să uite a iubi!
Pentru ca inima să-ți fie mereu înconjurată,
Am învățat-o pe-a mea să fie-nsingurată!

*

Ce frumos știai tu alinta!

Cum îți lăsai moale mâna pe fruntea mea!
Niciodată n-am știut bine,
Dacă atingerea e a ta sau a unei forțe divine!

*

Mi-ai fost o culme-a vieții cu mult soare
Și cântecul iubirii îl știai.
Pe unde-l fredonezi acuma, oare,
În care iad, pe care colț de rai?

*

Mi-e cerul plin de amintiri cu tine
Și m-am simțit deplin un om bogat
În zilele când te-așteptam Acasă
Lumină să-mi devii și dulcele păcat!

*

Sunt norocoasă fiindcă ai rodit
În mine o livadă nesfârșită,
Cu flori, în fiecare anotimp,
Sub semnul de speranță infinită!

*

„Atunci!”- e gândul meu purtând magie!
„Atunci!”- e vremea când mi-erai doar cânt!
„Acum!”- înseamnă cerul fără poezie
Și tu, aripa-mi frântă din cuvânt!

*

Cu inima bolnavă-s și-n suflet cu Iisus,
Privesc spre înălțime și Te zăresc tot Sus!
Mă-nseninează Domnul, mă lasă în speranță:
Că-mi poți fi pân` la capăt, și în absență, Viață!

*

Când veneai, eram liniște! Din zarea cea
albastră,
Tu știai bucurii s-aduci mănunchi!
Alergam ca un izvor, spre-mbrățișarea noastră,
Cum tac acum, când cerul mi-e-n genunchi!

*

E Iarnă și ne ninge, e frig prin noi și ceață!
Ne-am fost cândva Lumină și blândă Dimineață!
Nu vrei să ne fim Plinul, scriind o Nouă Carte,
Cu titlul cel mai simplu: „Eliberați din moarte”?

AMALIA MĂRGINEANȚU

resturi de creație

și am să ard
din gură din ochi din minte
până ce în mâna mea vor rămâne
doar părțile lipsă
cățărându-se mânioase
peste înghițiturile de sânge negru
vai ce se vor mai îmbăta de
gura-scrum și scrumul gurii
gustând vânturile fără de picioare
ce stau atârinate între mine și tine
ca într-un septembrie târziu
când ploile îmi vor dizolva rădăcina
într-o formă neatinsă
de nicio rană pământescă
să le însăilez așa furioase cum sunt
târâindu-mi marea de sânge odată cu ele

adu-mi aminte Doamne să respir

cine sunt Doamne oamenii aceștia trimiși să mă
întâmpine
ca peste șapte hotare să inspir măcar o dată
cu o respirație precum cea dintr-o naștere de sine
cine sunt Doamne cei pe care cu ochii mei încă
nu îi pot cuprinde
căci închiși îmi sunt până la capăt
și care mă cheamă înapoi
tocmai când sunt atât de aproape
pe inima-mi să îți ofer
printr-o operație radicală
o cusătură în formă de cruce
drept mulțumire pentru liniștea
golirii paharului de amar
într-un timp ce se devorează de clipe
of Doamne dar cine sunt eu
de strigă deschise aceste guri întârziate

să-mi tulbure sufletul într-un limbaj al
surdomușilor
sunt bine doar îngerii Tăi cam palizi sunt
atunci când chirurgul pe pânțele
totuși ți-o face
ce liniște a fost

mai mult ca perfectul și morțile sale

întunericul ucide
lumina vindecă
vorbe anonime așezate într-o lume întregă
dar vai ce regreți
sacrificiul suprem al perfecțiunii
veșnic condamnată la moarte
căreia înșiși morții îi trag clopotele
căci ea va dispărea ca mâine
cu fiecare mângâiere de-a ta
indiferent câtă lumină îi dai
imaginează-ți că nimeni
nu sângerează mai mult
într-o supă cenușie de moarte
la fel de reală ca macii în noiembrie
nu există terminus
doar mult prea multă moarte
iar mâinile mele sunt mult prea pline de ea

din vreme

salvează-mă din timp
copil ilegal să tot zac
dezlegată de clipă
într-un strat de macii
și de la mijloc în jos
venită dintr-o alta
cu ligamentul rupt în țipăt
leagă-mă strâns de el
precum un prunc de vreme
golită toată de secunde
cu un tendon subțire de hârtie
topește-mă în heruvimii
ce conversează în valea palmelor tale
zău că aș putea să fiu
copil al florilor de rai

VALENTIN DAVID

Vin pelin

Din tine am luat o-nghițitură
Și te păstrez pe cerul palatin.
Simt gustul amărui, de vin pelin,
Dulceață-amestecată cu arsură.

Deși de felul meu sunt misogin,
Chiar mi-a plăcut și așa mai vrea o gură...
Din tine am luat o-nghițitură
Și te păstrez pe cerul palatin.

Ești necesara cuminecătură
Sau doza cea letală de venin?
Doar gustul tău în minte o să-l țin,
Să văd de ești absint sau cianură...
'Nainte să mai iau o-nghițitură!

Cina cea de taină

Pendula, monoton, iar bate ora
Și cina cea de taină va începe;
E-un anotimp propice pentru țepe
Și băi de sulf, în vană, la Govora.

Și zeii pe Olimp mănâncă cepe,
Iar într-un colț, surâde strâmb Pandora;
Pendula, monoton, iar bate ora
Și cina cea de taină va începe.

Îmi cumpăr apă plată, de la Cora,
Căci inima începe să mă-nțepe;
Voi scrie psalmi de teamă că începe
Povestea cu Sodoma și Gomora...
Pendula, monoton, iar bate ora...

David

Am praștie și-n ea o piatră dură,
Dar nu prea am cu cine să mă bat,
A fost pe lume-un singur Goliat,
În rest, sunt doar pitici ce dau din gură.

Stau singur și complet debusolat,
M-am așezat cuminte pe-o bordură;
Trec anii și deja mi-e barba sură,
Compun doar psalmi, cu vers împerecheat.

Nu mă grăbesc acasă, am soții,
Mai multe ca vecinul, faraonul,
Vreo zece și-o grămadă de copii...

Ce se tot luptă să-mi uzurpe tronul,
Dar n-o să le mai cumpăr jucării...
Să îi dezbin, o să le dau iPhonul!

Jocuri tomnatice

Cu toamna joc iarăși barbut pe alei,
Pe boabe de brumă și frunze uscate,
Trișează mereu, are zaruri truate
Și-mi toarnă, vicleană, licori de Jidvei.

Deja este frig și jucăm pe-mbrăcate,
Din spate, sunt gata să-i dau anii grei,
Ea-mi dă doar castane și frunze de tei,
Dar nu vrea deloc să îmi ia din păcate.

În sufletul meu se ascunde un cuc,
Și sper temporar să mai scap de coșmaruri:
Plusez cu o mână de frunze de nuc,

În cord mi se-aprind fără veste pojaruri.
Aș vrea, disperat, să recurg la un truc...
Dar nu are cine să-mi sufle în zaruri!

CIPRIAN COZMA

Păcat

Azi nu vedem că mâine nu mai vine
Și doar stejarii vor mai înfrunzi,
Pe tâmple și în inimi suntem gri,
Pământul ne acoperă-n coline.

Lumina nu mai stăruie să vină,
Se-mpiedică de frunze și noroi,
De lacrimi și de vise suntem goi,
Pierdut-am și scânteia cea divină.

Păcate negre, care-ncep să doară,
Cresc albe crizanteme peste noi,
Cerul ne udă cu petale-n ploi,
Ca să ne naștem pentru-a doua oară.

Paritate

Spune-mi tu, ce aș fi fără tine?
Poate un nor purtat de vânt
Sau poate un nimeni...
Dar azi suntem
Noi doi.

Noapte

Tresare luna sus pe bolta nopții,
Din ape aburi ies cu-nfrigurare,
Urcă spre cer pierduți în voia sorții,
Aleargă spre o stea din Carul Mare.

Se pleacă trestia timid pe maluri,
Spre apă și pământ cu rugăciune,
Canoane-i sunt neconținute valuri,
Iar vântul partener de-nchinăciune.

Un huhurez pribeag cătându-și prada
Cu ochi de bronz, scrutând în depărtare,

Străpunge întunericul c-un țipăt,
Ce-aduce moarte printre rozătoare.

Este târziu, a obosit și vântul,
O plapumă de nori cade pe Lună,
Iar liniștea cuprinde tot pământul
Îl sărută pe frunte: „Noapte bună”!

Femeie

O viață eu te-am căutat,
Prin ceruri și prin vise,
Trăiam, visam și-apoi muream
Cu pleoapele deschise.

Din ochi și zâmbetu-ți sublim
Tu-mi trimiteai crâmpie,
Dar nu știai că-n dor și chin
Eu mă topeam, femeie!

În umbra palidei lumini
Îți așteptam făptura,
Mi-e dor de-al tău miros de crini
Și buzele-ți ca mura.

Iar astăzi, când ne-am regăsit,
Vreau timpu-n loc să steie,
Să ne iertăm, să ne iubim
Până murim, femeie!

Pe-alei cu felinar

Pe-alei cu felinar noi ne plimbam,
Luam viața așa cum venea,
Săraci eram, dar ne iubeam așa,
Era frumos, ce tineri mai eram!

Printre copaci timizi ne sărutam,
Eu prințul tău, iar tu prințesa mea,
Pe veci știam că fi-va tot așa,
Frumos era, ce vise noi aveam!

Și în genunchi mireasă te ceream,
Voiam să fii de-atunci numai a mea,
Viața mea să fie viața ta,
Era frumos, ce tare ne iubeam!

Copii frumoși în dragoste creșteam,
Și bucuria lor ne-nveselea,
Tristețea lor durere ne era,
Ce mari ei sunt, nici nu ne-nchipuiam!

La braț cu tine fericit eram,
Inima ta era inima mea,

Dar frunza pe alei prea des cădea,
Ramură verde, nu-mi mai bați în geam?

Acum când anii vieții adunam
De-ar fi să mai aleg o dată, da,
Pe tine te-aș alege-n viața mea,
Inima mea să fie doar a ta,

Și cerul să ne aibă-n paza sa,
Pe-alei cu felinar noi ne plimbam...

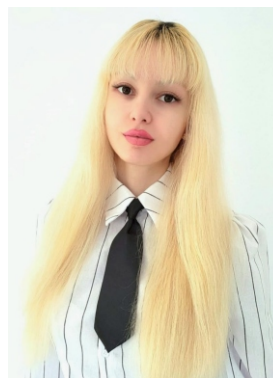

ISABELA HAȘA

E vremea celor care fac zgomot

De-ar vorbi omul doar când știe...
ce liniște s-ar așterne, Doamne...
o liniște densă, curată,
ca zăpada care cade
și acoperă totul cu sens.
Dar nu...
nu trăim vremuri de tăcere,
trăim vremuri de ecou.
De vorbe aruncate ca pietre-n oglindă,
de oameni care se grăbesc să spună,
fără să fi apucat... să gândească.
E vremea saltimbancilor digitali —
care vorbesc tare, mult,
și gândesc... prea puțin.
Vorbele lor se rostogolesc
fără greutate, fără rușine,
fără inimă.
Și totuși...
există oameni care știu.
Oameni care tac,
nu pentru că n-au ce spune,
ci pentru că aleg să lase tăcerea
să vorbească în locul lor.
Un om cu tact simte locul,
respiră momentul,
știe când e dorit...
Și-n timp ce lumea urlă,
ei tac.

Și-n tăcerea lor,
e muzică.
E sens.
E pace.
De-am ști cu toții
să ne oprim o clipă înainte de cuvânt,
să ascultăm liniștea cum ne vorbește...
poate am înțelege
că fericirea nu se strigă.
Se trăiește.
În șoaptă.

MARA HAȘA

Căutări

În căutarea eternului vis feminin,
Bărbatul se pierde prin dor și destin,
Vânează icoane din marmuri și stele,
Dar uită că oamenii-s umbre rebele.

El caută zeițe, nu suflete vii,
Le vrea fără zbucium, fără copii,
Cu chipuri sculptate în mit și tăcere,
Dar nu vede lutul ce poartă durere.

Își lustruiește mașina, își cumpără faimă,
Și crede că dragostea stă într-o haină,
Ridică palate din vorbe de sticlă,
Dar inima-i rece, iar lumea-i mică.

Căci mulți dintre ei, sub masca de domni,
Sunt regi fără tronuri, prinți care dorm,
Cu buzunare goale și vise rănite,
Își cântă mândria pe corzi ruginite.

Așadar, bărbați, priviți mai departe,
Dincolo de trupuri, de forme și arte,
Căci femeia visată nu-i chip de vitraliu,
Ci suflet ce-ți arată frumusețea-n detaliu.

GEORGIANA DAVID

Amurg

Privirea ta îşi potolise focul
prevestind amurgul şi frunzele căzătoare,
iar sufletul meu adăpostea iubirea,
oglundind amintiri.

Din părul tău mirosind a toamnă
se revărsau şuviţe de lumină,
ochii tăi adăposteau mistere,
iar eu pictam în acuarelă tabloul final,
albul stins în umbre pe perete.

M-ai regăsit privindu-te,
ai clipit vinovat şi nu ai plecat
aşteptând să mă petreci cu privirea
până la capătul apusului.

Catrene:

1.
Atingeri de mătase, pasiune şi culoare,
Asfinţituri cu păsări călătoare,
Muzica nopţii răsfirată
Peste zorii magici, fără pată.

2.
Îşi târeşte marea valul în furtună,
Cerul norii negri îşi adună,
Pe când fulgere la ceas de seară
Desenează vene lungi de ceară.

3.
Stau pe braţul stâncii arse, sure,
Ascultând vântul şuietând,
Se aud şoapte îngânând
Bătrâne cetini din pădure.

4.
Soarele ce bolta luminează
Şi această lume o veghează
Îmbracă Pământul în văpaie arămie,
În strai de Toamnă ruginie.

DUMITRU DUMITRESCU

M-AM ÎNTORS

M-am întors de la capătul lumii târziu,
Fost-am prins şi ţinut prizonier în vâltoare,
Neştiind cum să scap de torenţi, acum ştiu
Că-nsetat şi flămând am să fur un sărut
de pe buzele tale...

Lăsând timpul oprit, osândit peste veac
La un capăt de pod, ca un om în cătuşe,
Neştiind ce să fac, m-am întors să-l dezleg
Spre-a muri suferind lângă tine femeie,
... aşteptând după uşe!

Şi-am căzut desfrânaţi, conştienţi amândoi
Savurând gustul crud dintr-o piele rănită,
Pământul de cuvânt limba mea ca un unt
S-a întins mângâind ai tăi ochi,
Cu o buză de dor zdrenţuită ...
Focul viu arde-ncet în cătuşa de fier
Două suflete-opaiţ, felinar-luminare,
Prizoniere-ntr-un trup se topesc
Şi-apoi pier, amândouă-n amor ...
sângerând împăcare!

M-am întors de la capătul lumii târziu,
Neştiind pentru ce mă întorc,... acum ştiu.

CURG

Motto :
Lacrimi sub pleoape
Sufletul strânge,
Ploaia din cer
La inimă-mi curge...

Este foarte târziu şi mă plouă-n delung,
Îmi doresc să nu fiu reţinut lângă casă,
Vreau să umblu prin ploii, pregătit să mă duc
Peste mâini pelerina mi se face vâscoasă ...

Umbreluţe ciuperce se deschid paravan

Cât să prindă-ntr-un dor două guri adunate,
Sub perdeaua de nori a cupolei tavan
Se-mpreună de rit patru ochi cât se poate ...

Dac-aș fi un bețiv peste deal am să urc
Și cu-al apelor val, să mă-mbăt pe-ndelete,
Conștient că mă beau și pe mine când curg
Am să merg șchiopătând, turmentat de regrete!

Fiu de apă din ploi, nesătul ca un cuc
De mă picură-n cap simt că mor de flămând ,
Înmuiat și spălat peste corpul meu crud
Mă și văd absorbit într-un bulb de pământ.

Mi-este foame de nori , mi-este foame de cer
Când diluviul mustește-ntr-un corp de noroaie,
Pe la geamuri bat stropi ce se sparg și-apoi pier
Ca o spumă la țărniță într-o pală de ploaie...

Vorbe dulci de izvor agățat de umbrele
Susurând fistichiu către inimă-mi curg,
Este foarte târziu și mi-e foarte devreme
C-am rămas lâng-un pom uite-așa , să mă scurg!

Zboară-n aer furnici și țânțari mă înțeapă,
Pare-un vânt deșucheat în rafale de fluviu,
Curg izvoare din cer pe un ropot de apă
Trece-un zvon în extaz de iubire-n preludiu...

Este foarte târziu și mă plouă din cer,
Îmi doresc să nu fiu prins de ape în rit,
Pe la geamuri bat stropi ce se sparg și-apoi pier,
Susurând fistichiu pe-al meu drum rătăcit.

ROATA - OLAR

Doar întorcându-ți privirea
Poți să observi
Cum spițele timpului
Trag de marginile zării
Din sfera creației roții-olar
Creionând universul;
Boțul de lut umezit
Sub podul palmei făcută căuș,
Se prelinge-nvârtit
Modelând astre!
Secunda impuls
Bătută rimic de talpa Olarului,
Învârte necuprinsul
Spiralând costelații
În ghirlande de mărgăritare;
Stelele nopții sunt vase
Sau, ulcioare de lut
Agățate pe cer...
Cu Lumină!

VORBEȘTE-NCET

Vorbește-cet , nu mă stresa,
Nu-s surd, vreau liniște, dă-mi pace!
Poate,-i mai bine de-ai tăcea
Silind cuvântul care-mi place
Prizonier ținut, așa...
Pe-un ghem de fir mărunt în gând
Ce deșirat cu inima
Ne va vorbi, din când în când...

Ascult tăceri ce spun mai mult
Decât aleanuri exprimate,
Amar de faguri ce în stup
S-au căpăcit la jumătate,
Dureri ascunse-asemenea
Ieșirii fătului la viață,
Când mamele în chin gemut
Vor naște greu, spre dimineață;

Bat amintirile în ropot
La tâmpile pe un ritm de cord,
Simțind întregul trup că-i clopot
Să te aud, nu mai suport
Bing-bangu-n piept pulsând tenace
Pân' la urechi când te apleci
Deasupra gurii-mi ce desface
Firul de gând, să înțelegi
Nu-s surd,... vreau liniște, dă-mi pace!

RESEMNET DE-AȘTEPTARE

Mă tot ninge când pleci
Și mă plouă când vii,
Peste umărul meu
sprijinit de-o paianță,

Te aștept resemnat,
Rămân trist de-ntârzii
Și de câteva nopți
ușa o țin descuiată.

Mă încearc-un răzgând
De pe cerul albastru,
Iar sprânceana-mi se-ncruntă
la o pală de vânt,

De la polul opus
Îmbrăcat în pilastru
Sub o pleoapă mă-ntorc
adumbrit... așteptând.
Un delir sufocant
Pe un umăr fictiv,
Sprijinit de un nor

la altarul ecvestru,
De sub plapum- ascult
Glasul tău costeliv
Și încerc să-ți opresc gândul bun,
c-un căpăstru...
Căutând un motiv
Potrivit de iertare,
Mă tot ninge când pleci
sau mă plouă când vii,
Sub o pleoapă rămân
Adumbrit de-așteptare
Și adorm să visez resemnat...
că în brațe mă ții!

OAMENI CIREZI

Când răbufnirile ne dor și împăcarea e mai grea
Când suferințele renasc din matca relor
corvezi,
Ning flori de noapte așternând o neagră mantie
de nea
Pe cimitirele de cruci, revărsătoare în livezi...
O dușmanie și-un oftat s-au cuibărit pe colț de
minte
Izvor de ură aducând cu grele vorbe de ocară,
S-au strâns averi și se împart în testamente de
cuvinte
La oiștea carului desfrâu, hodorogit de-a lor
povară.
Mai nou, se întâlnesc păduri în cimitire de livezi
Sălbăticițe rătăcind pe negre mantii de omăt,
Turme de cerbi pe dealuri trec, trec oamenii
făcuți cirezi
Brațe de cruce îmbrăcând rugul de mură peste
tot!
Efectul prostului nărav de-aceleași vechi sau noi
concepte
Îndepărtând hotarul firii, Măria Sa mândra
pădure,
Din încleștarea rădăcinii cu piatra zidurilor
zvelte
Și-a rupt chiar propriile-i crengi în testamente
sinecure...
O neagră mantie de nea delimitează-n hăt,
câmpia
Trăgându-ne prin rugul murii înșesălat să ne
rănească,
Plouă din cer cu boabe negre, întunecând
departe glia
Cirezi de oameni pasc pe deal rugul cosit și
strâns în plastă.
La oiștea carului desfrâu hodorogit de-a lor
povară,
Se strâng averi și-apoi se-mpart, cu vorbe grele
de ocară!

CONSTANTIN STANCU

Trei zile

Doar trei zile să mai poți,
Doar trei zile să ai credință,
Toți vor fi salvați, toți,
Și va fi o mare biruință...

Doar trei zile să ai răbdare,
Să privești la cerul nesfârșit,
Va răsări cuvântu-n zare,
Tu vei afla că ești iubit...

Doar trei zile să mai speri,
Să aștepti o veste bună,
Vei uita c-a fost un ieri,
Când pietrele-or să spună:

A înviat Iisus, aici, în lumină,
Moartea a fost brusc biruită,
Și iertarea blând o să vină,
Scăpându-ne de orice ispită...

În trei zile lumea s-a schimbat,
În trei zile altul a fost veacul,
În trei zile-ai fost iertat,
Morții i-ai descoperit leacul...

Atâta doar, trei zile pline,
De har, de speranță, de credință...
Și-n sufletul tău vine
Acel timp curat, de biruință...

Golgota

Doamne Sfânt al luminii,
Știm puterea-Ți divină,
Cum face să răsară crinii
Prin veacuri ce-or să vină...

Fiecare neam, iată, tresare
Sub cuvântul Tău curat,
Dacă ne unește-o mare,
Ne desparte același păcat...

Dacă ne despart pământuri
Ne unesc iar ape clare,
Apropiati suntem în gânduri
În țara ce se ivește-n zare...

Doamne drept al luminii,
Îți simțim îndelung răbdarea,
Prin sânge ne înfloresc crinii
Și visul ne-arată cărarea...

La porunca Ta adevărată
Drumul se face aspră lumină,
O, Doamne - O, Tată,
Ne salvezi pe aceeași colină...

SORIN MICUȚIU

Da și Nu

*Cuvântul vostru să fie:
Ceea ce este da, da;
și ceea ce este nu, nu;
iar ce e mai mult decât acestea,
de la cel rău este.
(Matei 5,37)*

Între Da și Nu
stă un suflet nedecis,
cu inima-n balans
și zâmbetul înțelept:
„Nu tot ce strălucește
merită un da.”

Între Nu și Da
stă un gând cu mâinile-n șold,
negociind cu inima:

„Nu tot ce refuz
e lipsit de iubire.”

Da să fie da...
și Nu, nu,
fără ecou dublu,
fără mască.

Da să fie da...
și Nu, nu,
ca o linie dreaptă
între suflet și cuvânt.

Alegere

De n-aș iubi ceea ce fac,
de m-ar ademeni câștigul
sau aplauzele deșarte,
de n-aș simți
cum timpul meu
se înmulțește
în slujba Celui ce vede...
poate aș fi gândit altfel,
poate m-aș fi așezat acolo
unde mulți se strâng.

Nu rostesc nume.
Dumnezeu cunoaște
trudă, neputință
și, da, lenea fiecăruia.

Și tot ce rămâne...
e mila Lui.

De la Ana la Caiafa

Mi s-a spus:
„Așteaptă”
„Mai vedem”
„Poate”
„Nu acum”

Și fiecare amânare
a fost o răstignire mică
fără lemn, fără sânge,
dar cu aceeași sete.

Când ai fi putut să-mi spui „nu”
și să mă lași să plec,
ai ales să mă ții în răspântii,
în răzgândiri,
în promisiuni...

M-ai tot purtat
de la Ana la Caiafa
și mai departe,
până când
am uitat ce întrebam.

Aș fi preferat un refuz curat
decât un adevăr murdar de ezitare.
Mai bine un „nu” care închide,
decât un „da”
ca o ușă întredeschisă -
și-am rămas între amândouă.

Dialog cu o frunză

Stau de vorbă cu tine, frunză,
în vântul rece al serii de toamnă.
Cum te desprinzi atât de ușor de
ramură,
fără teamă, fără regret?

Spune-mi, frunză,
nu ți-e frică să cazi
în golul care te așteaptă?
Eu cad în gândurile mele
și totuși mă tem
să las să plece ce doare.

Tu îmi răspunzi tăcut:
„Eu cad ca să trăiască ramura.
Din căderea mea,
pământul primește hrană,
iar primăvara mă va aduce din nou
la viață.”

Ascult și înțeleg.
Cât de mult seamănă lecția ta cu a
mea:
uneori trebuie să renunț,
să las să cadă frica,
tristețea, ura...

Și știi că, după suferință,
voi prinde din nou rădăcini
și voi învăța să stau drept.

Melci în trecerea timpului

Pe o alee crăpată,
două forme cu case pe spate
se mișcă fără grabă,
cu ochii întinși spre verde.

Un fior mă cuprinde,
o întrebare în spirală:
cât din noi e drum,
și cât e urmă...

Secunde pierdute, ani câștigați

Ziua se învârte,
pământu-i obosit,
și tu numeri orele
ca pe bani pierduți.

Săptămâna trece,
fără să întrebe.
Luna se schimbă,
iar tu tot alergi după vânt.

Calendarul te privește ironic:
365 de zile,
decenii, secole, milenii
și totuși,
timpul râde,
neatins de efortul tău.

Secunda fuge,
pasăre speriată,
60, 60 - cifre vechi,
încercări de a încuia timpul,
de a număra
ce nu poți stăpâni,

în timp ce viața
nu se măsoară în secunde,
este în Acel care a spus:
„Eu sunt Viața”,
singurul care transformă
efemerul în veșnic,
timpul în sens,
și clipele pierdute
în daruri de lumină.

Trecere

Anii trec ca vântul,
oameni vin și pleacă.
Râsete și lacrimi
se amestecă în apa timpului.

Fiecare clipă e un pod
între ieri și mâine.
Tot ce putem face
este să mergem mai departe,

să păstrăm în suflet ce e frumos
și să învățăm din ce ne doare.

Timpul nu așteaptă pe nimeni.
Viața e scurtă.
Fiecare zi e o șansă
să iubim, să iertăm,
să fim uniți.

Neînfrânții

*- din închisoarea Sighet locul
unde cuvântul a învins tăcerea
impusă -*

Aici, unde piatra a fost martoră
la lacrimi,
unde fierul a strâns trupuri,
dar n-a putut înfrânge suflete,
unde bătaiele în cod Morse
deveneau rugăcini
și fiecare vers născut în
întuneric,
o lumină.

Aici în aceste aceste celule,
omul n-a fost învins.
A fost înălțat prin cuvânt,
prin credință,
prin tăcerea care spune tot.

Să nu uităm.
Să fim vrednici de memoria lor.

FLORENTINA MITRICĂ

Eu vreau lumină!

În toamna asta frunzele-s în vogă,
Se poartă galben, brun, oranj,
Iar anotimpul mi-a croit o togă
Într-un interesant, dar delicat, melanj!

Mă vrea așa, să simt ca o regină,
Pe care frunzele-o aclamă,
Într-o arenă plină de rugină
Cu vânturi ce se bat în toamnă

Cu ploile și-o fac în care
De foc, cu sulite în mână
Din raze scăpărând în soare
Prin accidente de lumină.

Ovațiile vremii-s evidente!
Aclamă publicu-n delir,
Dar eu rămân eminemente
Îndurerată! Nu pot să respir

Când văd pe jos atâta sânge
Amestecat cu-atâtea ploi,
Iar ochii mei încep a plânge
Că nu-s făcuți pentru război

Și fug din stalul de regină
Ca o femeie simțitoare,
Nu vreau o togă de rugină!
Eu vreau să mă îmbrac în soare!

Nu îmi doresc pe frunte laur
Din frunze ce se oflesc,
Nici fibule turnate-n aur,
Nu vreau acest statut regesc!

Nu vreau să mă încoroneze
Tristețea plină de culoare,

Eu vreau lumina să mă lumineze!
Pe cer și-n suflet eu vreau soare!

04.10.2022

Săruturi

Toți pomii toamnei mi-au cerut
Să închid ochii, și-au căzut
Spre mine sărutări pe buze
Din toate părțile, căci frunze
S-au năpustit asupra mea
Și-n toate este gura ta,
Și toate, toate, când foșnesc,
Îmi spun, iubito, te-nsoțesc!
În toamnele ce au venit
Ai pus în ploi, când s-au pornit,
Și doruri și îmbrățișări,
Și-atâtea visuri și visări
Și curgi prin stropi, prin ploi de toamnă,
Pe ochi, pe buze, pe sprânceană,
Prin frunzele-astea ostenite,
Și-n toate te semnezi, iubite,
Să știi că peste tot îmi ești
Că de mi-e frig, tu mă-ncălzești
Prin stropi și frunze care cad
Doar să îmi fie mie cald.
În cale îmi așterni covoare
Din frunzele-astea foșnitoare
Și-ți simt sărutul și fiorul
Sub talpă când ating covorul,
Iar printre frunze ruginite
Îți lași în urmă, rătăcite,
Săruturi ce le poartă vântul
Să îmi acopere pământul,
Și de-asta nu pot să-ndrăznesc
Să calc, că nu vreau să-ți strivesc
Săruturile, să-nroșesc
Pământul unde este gura ta
Și-atunci cumva m-aș transforma,
Și vreau, iubite, vreau să zbor
Deasupra sărutărilor,
Iar dacă vezi din departare
O flacără strălucitoare,
Să știi că-s eu, că ți-am primit
Sărutul, că m-am încălzit,
Că-s printre frunzele ce cad
Doar că plutesc, în timp ce ard.

22.09.2024

Lumea mea

Eu nu sunt singură nicicând,
Căci simt în pieptul meu bătănd

O inimă cam cât un soare
Și tot la fel de arzătoare,
Dar nu mă arde, nu mă frige,
Doar sângele când mi-l împinge
Îl simt ca pe-o înfiorare,
Precum o binecuvântare,
Dându-mi trăiri așa intense,
Iar sufletul le ia, le țese,
C-a tors simțirea mea în fire
Spre-a o-mpleteti, dar cu iubire.
În lumea mea interioară
Sunt alte lumi ce mă-nfioară
Și jur că nu știu cum se face,
Dar simt și dragoste și pace,
Și-o muzică așa divină,
Din alte lumi, unde-i lumină.
Lumina-n care umblu eu
Are culori de curcubeu,
Și explodează, și se joacă,
În mii de forme, unde, dacă,
Un gând de am, el se-nfiripă
Cum mi-am imaginat o clipă.
În lumea asta nu-i amurg,
Iar râurile care curg
Sunt limpezi și liniștitoare,
Fiindcă se-adună din izvoare
Cu-o apă-asa de cristalină
Țâșnită și ea din lumină.
Nu-i o lumină ce orbește!
O simt doar numai că iubește
Fără s-aștepte-n schimb ceva,
Asta văd eu în sinea mea.
În sinea mea văd oameni buni,
Pe capete poartă cununi
Și alea, toate, de lumină,
Din focul purtat în inimă.
Au zâmbete cu toți pe gură,
Necunoscând cuvântul ură,
Iar ochii, ochii au culori
A cer senin, și-s iubitori,
Și buni, cum nu s-a mai văzut,
Dar într-un fel cum n-am crezut
Că pot eu zice, dar cuvântul
Cred că e sinonim cu „sfântul”!
Așa cred eu că pot să spun,
În pământește, că-i om bun.
Da! Nu sunt singură nicicând,
Că-n trupul meu, chiar de-i plâpând,
Eu port o lume infinită,
Curată și neprihănită!

26.07.2022

Sens și existență

Mai avem noi orizonturi, țeluri, scopuri spre ceva?
Risipim haotic clipe și ne transformăm cumva,
Ori ne subjugăm emoții în murdar și în grotesc?
Sublimarea celor sfinte are un final lumesc,

Iar lumina care suntem se transformă-n
întuneric,
Aspirația spre rai are sens doar esoteric.
Zbuciumarea ia amploare, pare felul de a fi,
Și ne duce la pieire, spre a ne-ndobitoci.

Suntem turma ce se-nvârte într-un spațiu
iluzoriu
Rezumată la orgolii, bunuri, însă provizoriu.
Ne repugnă calitatea și vrem multe, tot mai
mult,
Strălucim exterior, lăcomia ni-este cult.

Capii ne sunt căpiați, iar prostia ne conduce,
Lipsa sensului e scopul, pân' ne-om odihni sub
cruce.
Mi-e rușine că-s părtașă ăstor vremuri, însă simt
Că m-am rătăcit puțin dintr-un loc, dintr-un alt
timp.

Parcă aş orbecăi într-un spațiu unde sensul
Are alte conotații, de-asta cochetez cu versul!
De-asta fug în sinea mea! Caut să mă regăsesc,
Intuiesc că sensul vieții mi-este dat doar să
iubesc,

Dar, cumva, de la o vreme, iubirea e desuetă,
Deci, vorbesc în sinea mea, eu cu ea, ca o poetă.

01.11.2024

Sens

Sensul existenței noastre este însăși providența,
Ea ne-a sublimat lumina, ne e însăși quintesența
Uniunii, dându-i scop, rostul a ceva sublim,
Dintr-un adevăr etern care-a vrut să ne iubim.

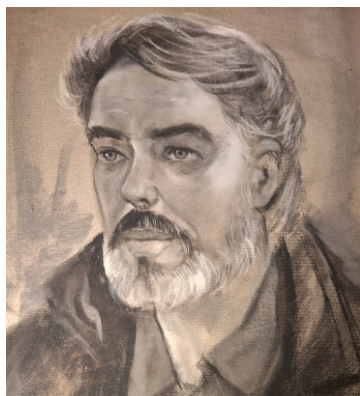
Noi am filiat lumina aducându-i din trecut
Dragostea ca biruință, ca un prunc abia născut,
Pur, curat, avid de rostul ființării prin iubire
De-a da sens eternității, de-a se pierde-n
nemurire.

Deci, ne-am adunat iubirea-n felul nostru,
evident,

Spre-a o expanda sinoptic, într-un mod
efervescent,
Ca o flamură celestă care flutură etern,
Biruință peste noaptea ce-i hrănită în infern.

Din iubirea noastră naștem zorii altor mari iubiri,
Suntem cărămida pusă-n templul ampleror
simțiri,
Focul veșniciei arde-n bulbul unui liliu,
Să lăsăm în urma noastră nu cenușă, ci parfum.

07.11.2024

GHEORGHE POP

Limba mamei

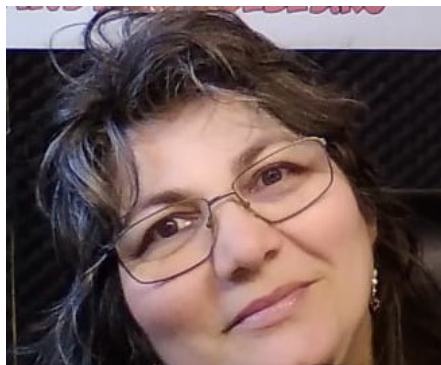
Am avut o scumpă mamă
Copii fiind, de bună seamă
Seara când ne adormea
Cu vocea ei ne încânta
Zâmbetu-i ne-nmiresma.
Și cu-albastrul din privire
Ne-ndemna la adormire
Ca treziți de dimineață
Să ne ia duios în brață
C-un sărut de desmierdare
La Domnul spre închinare.

*

Rugăciunea ei fierbinte
Deseori fără cuvinte
Era sigur îndreptată
Spre cerescul nostru Tată,
Să ne-ajute Îngerul
Să rostim cu toți Credelul
Numa-n limba românească
De pe glia strămoșească.

*

Ce avea deosebit
Mama care ne-a iubit?
Căci ca ea multe mămici
Îi iubeau pe cei mai mici
Însă, ea, nefiind româncă
Nevorbind româna încă
Cu efort ne-a învățat
Românescul grai curat
Stăruind să dovedească
Cum ea știe să iubească
Soțul drag să îl cinstească-n
Noua casă românească!

CORINA CORPODEAN

AUTOPORTRET

Sunt împletită
din firele universului.
Timpul
-cameleon al existenței-
m-a scos din buzunarul amintirii...

Ciupesc, arar, corzile tristeții,
gheizerele minții îmi joacă feste,
dar atunci când mă-nalț,
arcușul îmi cântă trăirea!

STARE

A fugit iubirea, tânără fecioară,
A-notat în mare, a urcat pe munte,
Cu tălpile goale, cu pletele ude,
În zile de iarnă, în zile de vară.
Și-a dansat în noapte, cu iele de mână,
A plâns, a mocnit și a râs nebunește...
Și – scâldată-n rouă, cu polen pe dește –
A venit aseară și m-a prins de mână!

DECEMBRIE

Îmi ninge iar decembrie-n colindă
Și zvon de sărbătoare mă-mpresoară!
Ne aninăm speranțele în grindă,
Căci pruncul îngeresc în noi coboară.

Să-L preamărim în vers și în cântare,
El e speranță, viață... E lumină!
E sigur drumul către alinare
Și lumea veșnică ce o să vină!

Îmi ninge, iar, decembrie-n colindă!
Îi fac, din nou, lui Dumnezeu strigare,
Îl rog ca mâna Lui să și-o întindă,
Să-mi mângâie obrazu-n sărbătoare.

P-URI

Penelopa țese pânza
Cu penelul, pe hârtie,
Eu încep, încet, a scrie,
Perpendicular, pe dânsa.

Prețul vieții, scump se pare,
Pentru unii; pentru mine
Paguba nu e prea mare,
Căci sunt pricopsit de „bine”!

Puncte luminoase, stele,
Râd pe bolta tremurândă.
Păcălit mă las de ele,
Pedalez; observ, la pândă,

În padoc, pe lângă casă,
Un păianjen și-o paiată
(Poate le-oi cădea în plasă)!
Panicat, alerg prin piață,

Pendantivele-mi atârnă,
Pandalia se pornește,
Panglicarii râd din umbră
De asemenea poveste.

În paporniță, păpușa
Pe papirus scrie versuri;
Doar aici, pantalonada
Plină e de paradoxuri.

Paratirisc parhelii,
Pensulez fin parodii.
Penelopa țese pânza,
Dar cui îi pasă de dânsa?

PEREGRINĂRI

În fiecare rid există o poveste,
Sub fiecare talpă a mai murit un vis,
Și fiecare gură uscată e, de sete,
Cuvintele au ars-o și nu-i nimic de zis.

În fiecare noapte, gura de smoală grea
Încearcă să se-adape cu vise aurii
Și soarbe, pe-ndelete, o umbră ce nu vrea
S-asculte de chemarea regretelor târzii.

În fiecare cântec moare o melodie,
Cuvinte mor, ucise, în fiecare vers,
Doar inima-mi clădește doruri de veșnicie
Și sufletul mă strigă, râzând, din univers.

În fiecare rugă e loc de tânguiri,
Iar moartea bea cu sete o viață pe minut;
Doar caierul mai toarce suflete cu lumini,
Și dansul vieții-n iureș o ia de la-nceput!

VALI NIȚU

Rămasul meu de viață

Când timpul meu promis cu tine scrie
Cu fiecare dor, în orice seară,
M-apuc convins, a nu știu câta oară
Să-ți desenez un curcubeu pe ie.

În noaptea albă ești, atât, o briză
Ce viața îmi îmbraci în bucurie,
Durând o clipă de surâs și poezie
Și pentru suflet sinceră surpriză.

Pășesc ușor prin frunzele uscate
Din parcul meu uitat pe la chindie,
Să nu trezesc din amintiri plecate.

La poarta ta rămân o elegie
Cuvânt neplâns în vise disperate,
Boem venit prin tainică magie.

Chip de femeie

Un început de sens ca într-o vară
Când visul ne trăiește prin cuvinte,
Poveste ce mai tremură cuminte
Te-aduce-n prag, cu dorul de aseară.

Când viața trece prin ascetul anotimp
Te scriu iubita mea, din vreme-n vreme,
În elegii cu tainice refrene
Și cu metafore culese în răstimp.

Deschid din umbre, nopțile de vară
Cu chef de viață în arcuș de dor,
Și descifrez trăiri în călimară

Le văd cu ochiul minții și le-ador,
Un fluviu de lumină mă-nconjoară
Cu mâna ta când mă atingi ușor.

Autograf pentru mâine

În despletitele dimineți, sunt interzisul
Cu drepturi de-autor ce te iubește,
Un curcubeu de flori mă împletește
În zodiac ce mi-ai promis, abisul.

Descopăr zborul care mă rostește
Cu fiecare treaptă spre promisul,
Senin zenitic dinspre paradisu
Cu brațe de divin ce ne unește.

Puțin mai sunt, dar încă păstrez rândul
Pândind prudent clipita-adesoari,
S-aud doar eu, ce-mi mai șoptește gândul
Și-a-mi pregăti intrarea în alți zori,

Am învățat că timpul învingându-l
Te voi chema la nunta mea de flori.

Perla coroanei

Pe prispa vârstelor nemărginite
Frumoasa mea cu rost atât de rar,
În dansul florilor de nenufar
Te prind cu-o-mbrățișare de ispite.

Îți dăruiesc palatal de cleștar
Zidit din sentimente regăsite,
Cuvintele cu taine risipite
Alcătuind în ritmul lor sprințar.

Legând în lieduri, netrăirii albastre
Aprind lumina peste munți și văi,
Pe fruntea mesagerului din astre

Pictesz incendii verzi cu ochii tăi,
Ca bucuria împlinirii noastre
Să ne strecoare printre buni și răi.

Trupul unei viori

Între pământ și cer cu anotimpul
Sculptez în cartea vremii câte-un semn,
Cu dălțile de piatră, os și lemn
Să afle vecii că-i al meu răstimpul.

În harta palmelor, prezentul demn
Describe sensul ce-a oprit Olimpul,
Și litera ce mai vopsește timpul
Păzind-o de uitare și solemn.

Voi alerga să te gădesc sub cerul
Cu buzele de rouă-n dimineață,
Să descifrez mesajul și misterul
Din ochii tăi albaștri, plini de viață

Ca-n restul vieții, tu să-mi fii reperul
Ce drumul mi-l alcătuie din ceață.

Naiul din ape

Am răsădit iubirea printre verbe
Frumosul printre tot ce mi-se-ntâmplă,
Surâsul crește-n propria mea tâmplă
Cuvântului punând dorinți acerbe.

Cu jocul acceptării strâns la gleznă
Purtat de-un vis cu nume definite
Mai suflu-n naiul apelor sfințite
Ce curgerea și-au șlefuit prin beznă.

Mă odihnesc pe brațul dezmierdării
Și libertăți ce urcă în spirală,
Și trec semeț prin porțile trădării

La ceas târziu, în hainele de gală,
Și-mi pregătesc programul evadării
Din lumea ciuruită de urzeală.

Jilțul serilor

Mai descifrez cuvinte-n călimară
Filozofând pe colierul vieții,
Și croșetând cu verbul dimineții
Din crinii puri rescriu o altă seară.

Salvez lumina din trufia ceții
Pluralul curățindu-l de ocară,
Albaștri iriși împletesc în scară
Să-mi urc prin timpuri ruga cu asceții.

Cu sânul dezgolit de-ademenire
Cu noaptea-n cap să împletesc cuminte,
Destine noi pe simfonii de fire

Oprind avar potopul de cuvinte,
Din nebunia clipelor de amăgire
Furând un semn ce merge înainte.

Clipe flămânde de rost

C-un braț de maci din netrăirea noastră
Tu - trecere fugară printre vremuri,
Renaști din visul pe sub care tremuri
Să mai răsari în zori la-a mea fereastră.

Cu ochi de timp te joci cu-a mea dorință
Din trupul zilei mele faci o glastră
În care mă sculptezi din alabastră
Cu mâna-ntinsă și în neființă.

Din vechi secrete logodit cu tine
Metaforă mai sus de legământ,
Îngenunchez în șoapta care vine

Din inima de ieri cu nou veșmânt,
Într-un boem peisaj ce ne conține
Și ne va zidări în necuvânt.

Ortografia sufletului

Când un desculț apus mă mai seduce
Brodez pe coapsa ta dorinți sihastre,
Cu-n vers scurtez distanța dintre astre
Pândind fereastra ta printre uluce.

Ești zâmbetul din dimineți albastre
Și piramida din a mea răscruce,
Ești alfabetul care mă traduce
Și zborul înălțărilor măiestre.

Cu irisul grăbit între secunde
Te-mbrățișez cu altă poezie,
Schimb tonul curcubeelor profunde

Să zămislim un tunet în vecie
Ce-nfîge-n cer în clipele fecunde
O nouă zi și-o magică trezie

VIOLETA DEMINESCU

nebulul din tarot

ar fi trebuit să fii al meu
dintotdeauna
mai bogat cu un suflet
cum ai trece prin lumină
lângă o dragoste de artist
după o astfel de iubire te poți trezi pictor
aproape că-mi vine să scriu poezii
pe nebun să nu-l întreb niciodată
mă vei iubi și mâine
lumile din tine
același tip de dezastre
deșteptii nu iubesc niciodată spui
când te joci se joacă universul încerc să-ți explic
nu-i mai pune iubirii mâna la gură
nu am venit să ne măsurăm în emoții o vreme
suntem de acolo cu lumina
flăcări gemene
suflet de două suflete
iubirea nu sacrifică
viața bate viața
peste mine cade soarele
inima ta găsește întotdeauna calea înapoi
acea parte din tine care sunt eu
scoate din mână un șapte de monede
acea parte din mine care ești tu
nu va muri niciodată
și deșteptii iubesc câteodată
nebulii întotdeauna

eram o poveste care trebuia să se scrie

de un infinit ne căutam
într-un infinit vom merge
cineva spune o poveste despre ne iubire
în interiorul său este altă poveste
octava superioară a existenței
eternitatea s-a inventat pentru noi
în ziua în care ne-am semnat contractul
cu sufletul

pentru atunci când și moartea se va sinucide
din dragoste

mi-ai fost cano

și-am plecat pe jos din rai
ca niște soldați de mătase
apa ta interioară căuta apa mea interioară
cunoșteam orbește drumul către tine
ți-aș fi cusut hainele cu mâna
ca un înger lăsat la vatră
mă căutai în fiecare femeie
când nu m-ai găsit
mi-ai aruncat inima în mări
numai așa apele devin clare și limpezi
dintre toți bărbații din tine
unul mereu m-a iubit
karmele noastre poartă același inel
din relația asta numai bine va ieși
îmi dai puterea de zeiță înapoi
nu mi te mai ia nici vântul nici pământul
hai să ne punem sufletele
să vorbească

poem în alb și fir cusut de mână

n-am văzut niciodată
pietre plângând
știi doar sunete venind dinspre ziduri
ca din odaia mică în care
aștepta
să moară
ședeam pe trepte
cu ochii-n ochii icoanei așezate deasupra ușii
sub ștergarul cusut de mână
ascultam cum se făcea piatră
tinerețea i se ridicase demult la cer
când în ocol a intrat văduvia
pentru tot restul ogrăzilor miruite
îngânat pe nas
în ziua când de la biserică
se-ntorcea cu mine de mână
și cu apă vie
ce mai însemna o poartă a durerii
știam că e ultima
îi sfârtecuse altcineva toate
cele câteva inimi
ea vindeca mâini picioare și
câteodată
suflete
știa că nu moartea e cea mai fără de îngeri
timpul își scoate uneori veșmintele cusute cu fir
la uscat
pe locul odăii am făcut grădină
cine-a știut că și florile dor

ca atunci
în fereastra prispei
sub umbra viței de vie
se leagănă fața lui Dumnezeu
venit la întâmpinare

*

topită
ca și cum și-ar fi umplut buzunarele
cu pietre
inima ți se scurge se târăște
odată cu fotografia căzută dintre filele cărții
uitată pe noptieră
încolăcește mâna așezată pe umărul femeii
rochia minusculă din mătase neagră
îți sfășie ochii pieptul
vorbește despre trădare
ca un fin cunoscător
zâmbetul lui te face țândări
ca atunci când ai scos cuiul grenadei
și nu fugi la vreme
femeia nu ești tu

încotro

ședeam lângă poartă
izgonit Doamne
în traistă
vreo două mere
strecurate de șarpe
poate îți va fi foame mi-a șoptit
știa că e ceva cale mai ales la întors
mă priveai îndurerat Doamne
cu milă cu dragoste
na ia de aici mi-ai spus
să-ți țină de urât de cald de singurătate
de cer de pământ de foame
cântă
mi-ai spus.

Din volumul de poezie „Nebunul din tarot”,
Editura Limes, Cluj, 2024.

FELICIA NEAGU

Bucură-te

Bucură-te de seara aceasta!
Bucură-te că o poți trăi!
Va veni și o ultimă seară
nu știm când,
într-o ultimă zi.
Bucură-te de tine, că ești
trăitor trecător pe pământ.
Într-o zi va veni despărțirea,
într-o ultimă zi,
nu știm când.

Este atât de frumos încât doare
aproape, că aproape ne știm.
Aerul miroase a scortișoară.
Bună seara să-ți fie!
Nu uita, mai vorbim!

joc de puzzle

Nimic nu durează.
Ziua s-a dus.
Nu ne-am pus întrebări.
Nu ne-am răspuns.

Alte zile ne vor aștepta.
Poate că nu.
Străină eu.
Străin tu.
Piese într-un joc de puzzle
al lui Dumnezeu.
Singur tu.
Singură eu.

bună seara!

Trecută-i vara.
Și toamna se va duce.
Încă mă poartă umbra
ca pe-o cruce.
Mi-e tot mai grea
în inimă povara
iubirii pentru tine,
BUNĂ SEARA!

CRISTINA MOLDOVAN

Ecoul din prăpastie

Strig
Și strigătul nimeni nu-l aude
Căzută în prăpastie
Și parcă cineva-mi răspunde
Mă poate ajuta cineva să ies de aici?
Întreb
Și aceeași întrebare îmi răspunde
E propriul meu ecou
Din propria-mi prăpastie
Rănită sângerez
Și de durere strig „Au”!
Și cu „Au!” el îmi răspunde
Speranță nu am nici cât un bob de muștar
Să scap de aici
Depart de acel ecou e în zadar
Într-un final mă resemnez să beau al sorții amar
nectar.

Tristețea

Muză cu pelerină neagră
Care vii ca o furtună
Neanunțată pe un ocean liniștit
Fulgeri cu durere în suflet și în inimă
Fața ți-o ascunzi
Sub o mască de fericire falsă

Lacrima

Lacrima este durerea
Profundă a sufletului
Evadată din negura gândurilor
Înlănțuite în temnița din adânc
Cărora le este interzis adevărul, lumina

Fiind torturate cu sălbăticie
Trase în țepa pesimismului
Și rostogolindu-se pe stâncile epiteliale
Fiind absorbite de acestea
Reluându-și astfel ciclul fără sfârșit

Suflet în menghină

Lăcătușul Atotputernic și Atotștiutor al
universului
Mi-a prins fără scăpare
Sufletul în menghina destinului
Între fălcile neîndurătoare ale carierei și
pasiunilor
Lovind neobosit cu dalta perseverenței
Șlefuindu-l cu flexul iubirii și dăruirii totale
Și tăind cu fierăstrăul crudei realități
Sărind din piesa-n plină formare
Așchii de suferință
Care pot răni orice ființă
Apropiată periculos
De masa de lucru a Lăcătușului Suprem.

Singurătatea – otravă și medicament

Singurătatea e otravă care ucide sufletul
Secundă cu secundă câte-un strop
Te-mbie cu parfum de primăvară
Și gustul dulcelui sirop
De trandafiri înmiresmați
N-apuci însă să-i simți gustul
Că o săgeată otrăvită și ascuțită
Ți se înfige în inimă adânc
Dar nimeni nu ți-o poate scoate
Doar tu în singurătate poți s-o smulgi
Iar de-a prins rădăcini adânci
Doar ajutându-te de singurătatea altcuiva
Poți s-o alungi

Totul din nimic și nimicul din Tot

Sunt un nimic
Care face parte din Tot
Și Totul face parte din mine
Totul fără nimic e Tot
Însă nimicul fără Tot
Nu mai e nimic
Tot mă cheamă la El
Și nimic nu ne poate despărți
Fiindcă așa cum apa e legată de pământ
Și pământul de cer
Tot așa nimicul poate fi Tot
Însă Totul nu poate fi nimic
Totul și nimicul sunt precum nordul și sudul
Sunt contrarii și totuși se atrag

NORA HRUBAN

Ofrandă

Natura este un templu.
Sculptez în mintea mea coloane,
Altare de liniști sfințesc.
Un zid de inimi
Se cutremură în vise
Iar gândurile mele spre ceruri se ridică.
Doamne, sunt fragila undă
Din ritmul vieții tale,
Munții și marea ascultă
Porunca ta prin mine!
Natură, ofrandă voi fi pe altarul tău
O îndelungată veșnicie!

În umbra ta

Acum ascult și mă-nfior
Voi rămâne în umbra ta
Până ce ne vom pierde în neant.
Voi merge sub pașii ei
Ocrotindu-ți gândul
Rămas la mine.
În amintiri voi zidi profilul tău,
Ridicându-l pe un pedestal.
Acum ascult și mă-nfior
Când cerul pe pământ coboară,
Crezând că pot să mă regăsesc
În visurile de odinioară.

În nemurire

Lacrimi peste chipuri
Dulci/ amare/ cristaline
Purtate spre nemurire.
Ploile înverzesc ultimele raze de soare
Sfarmă gândul
Când sufletu-n pustiu se arată
Piatră în loc de inimă curată,

Dislocă răni ce caută vindecare
Prin poemul trupului
Purtat pe valul fanteziei tale.

Peisaj neclar

Arde vântul prin lanul de clipe,
Pe aurita lespede melancolia
Jucându-și rolul de nobilă fericită.
Imaginea confuză
Dansează într-un peisaj neclar
Nesiguranța vieții din piepturile
Devorate de presimțiri.
Strigăte lovesc în liniște, în suflet, târziu,
Într-o implozie nemiloasă de idei
Străfulgerând cuvântul cuvintelor alese.

Creează uimire!

Deasupra se ascunde
Umbra gândului tău.
Entitatea uitării
Roagă visul să se-ntrupeze,
Pe când apostolii creează uimire
Într-un dans al privirii
Se frâng zâmbete, slujind risipiri
Prin grădinile suspendate
Ale pietrelor de încercare,
Suprema tăcere a gândului tău
Sfășie noaptea, migrând spre simțire.

Veșminte de zefir

Timpul, cu mine are asemănare
În sufletul meu
Chipul lui de zeu
Mă încercă, mă poartă
Statornic sau fugar,
În veșminte de zefir,
Îl simți ca pe un mir,
Izvorând prin tine
A cerului liniștire.
Înspăimântat, uneori, încerci
Să zbori prin timpul tău,
Tremurând captiv,
Despletindu-ți trupul gol,
O coroană de măslin
Cerșește o clipă din soare.

Acum sau niciodată

Acum sau niciodată
Ascultă lumina care trezește,
Plăsmuită din scânteia universală,
Fiecăruia ni se arată
O înaltă sau o mărunță zidire
A razelor unui zenit ce se-nfripă,
Luptă, creează, ne-mpresoară,
Te preschimbă și te reculegi
Retrăgându-te în sâmburele
Primei implozii primare.

ILEANA CORNELIA NEAGA

Sîmedru

-în grai-

Ge Sîmedru*, spun batrînii, sî slobod hotarîle
Sî bat pâlmi pîntru-nvoieli și să tomnesc slugile.
Datorii veci să-ț' placești, dacă vrei, bine să-ț'
meargă
Iar Dumitru, poarta verii, doar cu zile răci o
leagă!

Cu cloambe*, frunză și vrej', focuri pîn gragini
s-aprind
Să ardă rău' gin lume, fiarele-n codru fugind.
Suflecele celor duș, vin la foc și să-ncalescă,
Cum zîce tradiția vece, gi pa glia românească.

Pîstă focuri pruncii sar ca să capece placintă
Gi la babe, ce dau az, gi pomană,-n zuă sfîntă .
Cenușa și cu taciunii sî-mprășcie-n patru zări
Vîntu' ca să poarce boala, pîstă mări și pîstă țări.

C-un tăciune ce-o ramas, pa zîduri ge iertaoane*
Sî fac cruci ca să ferească, gi narav și ge
boscoane*.
Iar la mînj' sî taie coama, ca să crească tăt mai
geasă,
Nu mai semini ai* pă strat, pagubă și n-ai în
casă!

Numa' az, ciar pîntre oi, baciul, șuba o aruncă
Iarnă grea știu c-o să vină, oaie albă ge sî culcă!
Lacătu verii-l încuie, Sîmedru ge-acu' apoi
Gescuie vramița* iernii, cum să zîce pa la noi!

Regionalisme: Sîmedru – Sfântul Dumitru – 26
octombrie; cloambe – crengi; iertaoane –
acareturi; boscoane – făcături; vramița – portiță.

La trăier

-în grai-

Cu-mblăciu* batu moșu
Grîu, alacu și ovăzu.
Paiele-așcernu la vaci
Boambele bagă în saci.
Pusă plugu pa copcili*
Cu mama la plug ieșî.
Pa mini ma lasă în sat
La moașa, la treierat.
Învîrcii io ge o roată,
Io mnică, slabuță fată.
Nagina s-aleasă-ndat
Rămasă grîu curat.
Vini moașa Parastie
Vîntură boambele-o mnie.
- Ioce-aicea, mări nepoată,
Ia amince și învață.
Vouă nu vă iau uium,
Ge vii să mni-ajiuț la fîn,
Ș-o să vă mai cem la clacă
Poace la vară, la sapă.
*

Cu ponceru* măsură,
Două polovici* varsă,
Pciatră vînată, bagă
Și cu var le-amestecă.
Cu vîntureașca* întoarsă
Grîu, într-o troacă grosă,
Să pciară taciunile
Cîn samănăm grînilile!

Regionalisme: trăier - două cilindre de tablă
găurite cu o roată la capăt prin care se alege
grâul de negină; îmblăciu - unealtă din lemn cu
care se bat snopii manual pentru a scoate
boabele din teacă; copcili - două lemne prinse
într-un cui pe care se așează plugul pentru a fi
tras de vaci până la holdă; uium - plată în natură
- aici fiind vorba de grâu; poncer, polovică,
măsură - unitate de măsură - vas din lemn de
diferite măsurile (două poncere = o polovică = 15
L); vîntureașcă - lopățică de lemn mai mare cu
care se iau grânele, făina; troacă - albie de lemn.

Clacă la gespoiata*

-în grai-

Două zile culegeam,
Cucuruza* aduceam
Și-n șură îl giscarcam,
După care-l gispoiama*.
Sacii, fecelile umpleau
Iar ficiorii îl suiau
Pa scară în podu căsî,
Da cum mai rîgeau cu tăți
Cîn unu să-mpegeca
Și în vospe* mai pcica!
(Vospe pîntru un strujac*
Carmanam*, zău, pîntru pat).
D-api* cîn noi gespoiama,
Cîce povești n-auzam!
Și Marioara li Pîrva
La ficiori le gescînta...
Iar Zorița li Brîndușa
Cu matușa Pavaluța,
Spunea glume... geociate,
Că ge rîs, pcicam pa space!
Da și somnu-l ocolea,
Pa omu care găsa
Cucurz ca vișina
(Așa moșu ne zîcea).

*

În clacă lucrăm cu tăți
Pâână după mniezu noptî.
Gazda, vinars crămpălea*
Cu raitășe* ne-omenea,
Pînă cocoși cântau
Noi, clăcași petreceam.

Regionalisme: cucuruz- porumb; gespoiata –
despănușat; vospe – pănușe; strujac – saltea;
carmanam – rupeam fășai; crămpălea – se fierbea
țuica cu zahăr ars și chimion; raitășe– plăcinte cu
brînză, coapte în tigaie.

Toamnă

-în grai-

Brumă grosă sî așcerne
Pîstă sat. Îi cam givreme!
Pcică frunza-ngalbinită
Gi-n ciorleț și gin fag pcică
Pa drum cară*-ncarcace,
Scîrție gin patru roace.
Patru roț cu nouă-obege
Pline îs cu curcubece*,
Cucuruz*, paie, otavă
Bogată-i toamna, o Doamne!
Fînu-acasa-m coborît

Pa clăi rotunge*-am facut
Am arat și am grapat
Grîu-n holda-m samanat
Holgile le-am ogorît
Ș-am strîns frunza gi su nuc.
În parchet lemne-s marcace
Coboară cară-ncarcace.
Șî trag boii li Ursei
Goronii groș în cîrcei*.
Sî pornesc caldările
Ș-o sî fierbem prunile,
Sî-nceapă colinzile
Că vin sarbatorile.
Poa să ningă sus pa coaste,
La scuceală*-i truda noaste!

Regionalisme: cară – căruțe trase de vaci;
curcubece – bostani; cucuruz – porumb; clăi
rotunge – stoguri; cîrceie – lanț gros cu o zală;
scuceală - adăpost.

La caldare -în grai -

Nu la tăț da pă la unii
Cu prune să rupeau prunii.
Prune roși și galbene
Bistriță și Maerene*.
Caru cu prune gema
Ge pe buț spuma cura;
Cîce-o doagă mai crepa
Cu leci* moșu o lipea.
Bruma groasă să punea
Foc su cazan argea.
Chimu, Onea și Șengiuț
O-așazau pa vale-n sus;
În parău la Gegera
Numa apă gi avea!
Da nici unu nu era
Caldarar ca Pariza.
Punea lemnele în dungă
Vinarsu bun ca să curgă.
Staceau carăle la coadă
În caldare ca să bage;
Vineau ge pa șapce sace
Buț cu borhot încarcace;
Troașcele cîn să scurau
Tătă valea o-negreau!
Ș-atunci să ce ții Ilie
Ce mai chef, ce veselie!
În jar grumpa să cocea
Iar slaina să frigea...
Cît era toamna ge mare
Întorceam noi în caldare...

Vinars tare că făceam
Butoaiele le umpleam!
Era vremea ge ospete
Ge povești și ge povețe.

Regionalisme: Bistriță și Maerene – soi de
prune; leci – lut.

DORIN OLARIU

Horea

Nicola Ursu, zis Horea, din Albac
Fiu de țaran, cu sânge de dac,
Trimisul moșilor la împărăție
De durerea lor, împăratul să știe.

Cu Crișan și Cloșca s-a ortăcit,
Răscoala moșilor ei au pornit,
Să scape norodul de la robie
Să fie stăpâni peste-a lor glie.

Din sat în sat ei au umblat
Poporul la luptă au ridicat,
Cu coase, topoare, sunând din caval
Răscoala a cuprins întregul Ardeal.

Pe grofii ce-n cale au găsit
Pentru nedreptățile lor, i-au pedepsit,
Spunând la lume să știe
Că-i poruncă de la împărăție.

Dar, cum împăratu-i făr' de cuvânt
Aruncând doar așa, niște vorbe în vânt,
Trimise armată domnească
Pe Horea să-l pedepsească.

Și-așa, cum s-a întâmplat de multe ori
Căpeteniile au fost vândute de trădători,
Răscoala a fost înăbușită în sânge
Iar astăzi, pe Horea, tot neamul îl plânge.

Azi, în „Panteonul Moșilor” din Țebea
Stă vie flacăra viteazului HOREA!
Gorunul lui, bătut de vânturi și ploii
Veghează și-acum, peste cruci de eroi.

Vino, toamnă

Îți spuneam toamnă cândva
Când băteai la ușa mea,
Cât de mult mă bucuram
Și cu cât drag te primeam.

Căci de fiecare dată
Îmi lăsai ca dar la poartă,
Un an plin de bucurii
Și cadouri mii și mii.

Îmi puneai un anișor
În al vieții pomișor,
Iară eu mă bucuram
Și încă un an te așteptam.

Acum toamnă-n loc de dar
Tu-mi iei ani din calendar,
Ani, ce doar Domnul va ști
Ziua-n care s-or opri.

Îți spuneam, toamnă, odată
Să îmi bați mai rar la poartă,
Dar acum m-am răzgândit
Că așa-s eu, mai sucit.

Vino, toamnă, cât se poate
Și-n dar adu-mi sănătate,
Să pot a mă bucura
Toamnă, de venirea ta.

De-altele mă ocup eu
Eu și bunul Dumnezeu,
Așa încet, mai bătrânește
Până vremea se-mplinește.

Dorință

Tare îmi doresc și sper
Când voi ajunge la cer,
Să-ntâlnesc acolo sus
Pe cei dragi care s-au dus,
Pe Domnul să ÎL slujească
Sufletul să-și odihnească.

Să capăt o nouă viață
În acel loc cu verdeață,
De care părintele spune
Când plecăm din astă lume,
În ziua tristă în care
Cere pentru noi iertare.
Să am și eu steaua mea
De unde să pot vedea,
Atunci când îmi va fi dor

Pe cei rămași în ocol,
Cei dragi ce mă pomenesc
Și de mine-și amintesc.

MARCELA CONSTANTINESCU

Să nu crezi în oricine

Să nu crezi în oricine,
Căci nu oricine îți vrea bine,
Te încântă și te minte,
Și din două, trei cuvinte
Te cumpără și te vinde.

Cumpănește, ia aminte,
Și mergi numai înainte!
Mergi numai pe drumul tău,
De vrei să nu-ți pară rău!

Dacă mergi pe trei cărări,
N-o să ajungi nicăieri
Și-o să regreti ziua de ieri,
N-o să mai ai la ce să sperii.

Chiar dacă obosești și ai dureri în piept,
Tu ține numai drumul drept!
De-ntâlnești polei sau ceață,
Nu te-abate... mergi în față!

De ai, cumva, nevoie de-ajutor,
Cheamă degrabă îngerul păzitor!
Doar stăruind, vei reuși, chiar de ți-e greu,
Deasupra ta veghează bunul Dumnezeu.

Dragostea bătrâneții

Dragostea bătrâneții are frumusețea sa,
Dar, din păcate, puțini mai au parte de ea,
Căci, pentru unii, inima rămâne mută,
Iar pentru alții, viața e prea scurtă.

Dragostea, de-a existat în timpul vieții,
Atunci dragostea bătrâneții
E cuminte și înțeleghătoare,
Știe când ceva te doare,
E-o șoptă spusă tainic și-i liniștitoare,
E supusă și răbdătoare,
E tolerantă și înduioșătoare,
E-o energie pozitivă... binefăcătoare.

Dar pe scurt, într-un cuvânt,
Dragostea-i un lucru SFÂNT,
Doi oameni care s-au iubit
Rămân aproape... până la sfârșit,
Se bucură de tot ce-au împlinit.
Nu-și mai doresc decât să se întâlnească
Atunci când vor pleca
din viața cea lumească.

Ne cheamă țara

De mult românii-s duși prin lume,
Că și-au dorit un pic mai bine.
Cu greu adună cent cu cent,
Să aibă și-ei un trai decent.
Și eu, deși-s pensionară,
Muncesc acuma-n altă țară.
De ce și cum, nu mai contează,
Dar mintea-i trează și visează.

Țara ne-ar chema pe noi,
Dar ciocoi vechi și noi
Ne alungă înapoi,
Citindu-ne de pe foi:
„Nu mai e loc pentru voi!”
Ne cheamă țara, c-o iubim,
Și-am vrea în țară să trăim,
Pe vatra noastră să murim.

Cine-a mai văzut vreodată
Popor sărac, țară bogată?
Dar va veni vremea odată
Să fim cu toții laolaltă,
Să mai scăpăm de nevoi,
Să fie numai cum vrem noi:
S-avem unde să muncim,
Să fim lăsați să construim,

Slugi la străini să nu ne ducem,
Să mâncăm numai ce producem,
C-avem destul pământ ca să-l lucrăm,
Ce-aruncă alții să nu mai luăm,
Țara la nimeni să n-o dăm!
Suntem și buni, și toleranți,
Dar vrem și să trăim ca frați,

Să nu mai fim, la noi în țară,
Considerați „populație minoritară”,
Străinii să nu mai poruncească
Pe vatra sfântă, românească.

MARIOARA ARDELEAN

Ciocârlia captivă

Ionuț avea în colivie
O drăgălașă ciocârlie.
A dibuit-o în ogradă,
Stând speriată lâng-o ladă.

De-atuncea o-ngrijește bine,
Îi pune apă, miei și pâine,
Dar pasărea nu vrea mâncare,
Dorința sa este să zboare.

Micuțul băiețel nu știe
Că e stresată-n colivie,
Captivitatea-i o tortură;
Ea vrea afară, în natură.

S-audă susur de izvoare,
Să stea-n pădurea foșnitoare,
Să dea concerte minunate,
Cu-alte surate-naripate.

Cu duioșie, o privește.
Ar vrea să-i spună c-o iubește,
Dar vede-n ochișori că are
Doi stropi de rouă sclipitoare.

„- Tu plângi, frumoasă ciocârlie!
Acum pricep ce-ți place ție.
Chiar de-mi doresc să stai cu mine,
Te las să pleci, să-ți fie bine.

Lățosul

Iubirea pentru tine-i mare
Și ți-o arăt prin comportare.
Știu că, din fire, toată vara
Vei da concerte-n toată țara.”

Dorința unui câine

Sunt un pui de câine
Ce dorește-o pâine,
O cer cu răbdare
De la unii care

Trec pe lângă mine,
Însă nu văd bine,
Nu-mi observă chinul,
Nu-mi aud suspinul

Și nici nu le pasă
Că nu am o casă;
Frigul mă străpunge,
Foamea mă împunge.

În loc de bucate,
Bâte-mi dau în spate,
Șuturi în spinare;
Urâtă purtare!

Totuși omenie
Mai este pe glie,
Că-ntr-o dimineață,
O fetiță creață,

Dintr-o curte-apare
Și îmi dă mâncare.
Cu vorba-i blajină,
Durerea-mi alină,

Galeș mă privește,
Mă compătimizește:
„Sărmanul de tine,
Te poftesc la mine!”

O-nțeleg ce spune,
Asta da minune,
Cineva s-arate
Așa bunătate!

Povestea de față nu este chiar o poveste, ci o întâmplare adevărată despre un câine oropsit de soartă.

Lățos, cu urechile clăpăuge, cu ochii ageri și privirea pătrunzătoare, acesta umbla mereu singur și trist. Ducea o viață foarte grea. În arșița soarelui, în bătaia vântului și a ploii, colinda zilnic străzile pentru a-și procura hrana. Era lovit și alungat dintr-o parte în alta de toți cei cărora le apărea în cale. Nimănui nu-i păsa de suferința și neajunsurile lui. Cu toate acestea, nu se lăsa răpus de greutate. Se obișnuise ca, în fiecare dimineață, să vină în cartierul unde locuiam eu.

Când plecam la școală, mă întâmpina la colțul blocului cu un lătrat scurt, în semn de salut, așteptând cu înfrigurare să-i acord puțină atenție sau o mică mângâiere. Rareori, doar din plictiseală, îi adresam o vorbă-două, îi aruncam o bucătică de covrig uscat sau vreo rămășiță de sandwich rămasă din ziua precedentă prin ghiozdan, dar, de cele mai multe, ori îl tratam cu indiferență.

Resemnat, mă privea cu ochi triști. Părea să-l doară nepăsarea mea, dar, cu toate acestea, mă însoțea tăcut până la poarta școlii. Asigurându-se că am ajuns cu bine, se întorcea la viața chinuită de pe străzi. Noaptea își căuta adăpost pe lângă vreo ghenă sau prin boscheții din împrejurimi, acoperiș fiindu-i doar cerul înstelat. Cu toată amărăciunea care îl măcina, nu uita, în nicio dimineață, să mă întâmpine în fața blocului, pentru a-mi fi însoțitor, chiar dacă simțea că este nedorit.

Eu eram la fel de insensibil la devotamentul și afecțiunea lui, până într-o dimineață, când o întâmplare nefericită mi-a deschis ochii și inima. Drumul spre școală trecea pe lângă un depozit unde se aflau mai mulți dulăi care îl păzeau. Nu se știe cum, unul dintre ei scăpase din curtea cu pricina, ieșind în stradă tocmai când am ajuns eu în dreptul acesteia. S-a repezit la mine ca un turbat, trântindu-mă la pământ, gata-gata să mă sfâșie. Atunci Lățosul, care mergea spășit în urma mea, chiar dacă îl ignoram, văzând că sunt în pericol, s-a năpustit asupra fiorosului dulău cu toată forța, luptându-se pe viață și pe moarte pentru a mă scoate din colții lui puternici.

Paznicul depozitului, auzind zarvă mare în stradă, s-a apropiat de gard să vadă ce se întâmplă. Dând cu ochii de mine, trântit la pământ, și de cei doi câini sfâșiindu-se unul pe altul, s-a îngrozit. Situația era dramatică. În mare grabă, cu bastonul

pe care îl avea la îndemână, a gonit dulăul, apoi, tremurând de teamă pentru viața mea, a venit să vadă cum mă simt și dacă sunt rănit. Am fost, într-adevăr, foarte speriat, dar nu pățisem nimic altceva, fiind salvat la timp de Lătosul nimănu, care devenise, dintr-odată, îngerul meu păzitor.

Văzând atâta devotament din partea câinelui, ochii mi se umplură de lacrimi. M-au năpădit remușcările pentru felul în care mă purtasem cu el până atunci. Copleșit de recunoștință, l-am chemat lângă mine, arătându-i mulțumirea prin mângâierile pe care le așteptase răbdător de atâta amar de vreme. I-am citit în privirea iscoditoare bucuria; dintr-odată devenise vesel și zburdalnic, uitând parcă de toate neajunsurile vieții sale chinuite. Părea să fie conștient de fapta lui eroică, pentru că țopăia în jurul meu, rotindu-se ca un titirez.

Din acea zi, Lătosul – căci așa l-am botezat din cauza blâniei lătoase – a făcut parte din familia mea. I-am asigurat cele mai bune condiții de trai, dar cel mai important pentru el a fost faptul că i-am dăruit iubirea după care tânjise mereu. Cățelul îmi mulțumește în felul lui, cu lătrături vesele, de acum înțelese de mine. Suntem prieteni nedespărțiți. Mă însoțește zilnic la școală și, răbdător, mă așteaptă în fața porții până la terminarea cursurilor. Drumul spre casă îl parcurgem într-o continuă joacă, iar timpul liber mi-l petrec doar împreună cu el. Această întâmplare mi-a schimbat gândirea greșită despre câinii așa-ziși vagabonzi. Nu sunt răi, doar că își doresc un stăpân care să-i ocrotească și să-i iubească. De fapt, ei nu au nicio vină că au ajuns să umble flămânzi și însetați pe străzi. Dacă ar putea vorbi, am afla adevărul.

Nu treceți nepăsători, nu fiți insensibili la privirile rugătoare ale câinilor! Ele exprimă sinceritate și atașament. Aceste ființe iubesc necondiționat și vă rămân devotate toată viața. Așteaptă răbdătoare să le oferiți șansa prin care să vă dovedească acest lucru...

CAMELIA ARDELEAN

Furnicile pacifiste

O ceată de furnici flămânde
Se aciuase lâng-o moară;
Cu pași apatici, tremurânde,
Simțeau că foamea le doboară.
Găsind un bob de grâu pe iarbă,
Se socoteau să-l devoreze,
Dorind în primul rând să-l fiarbă,
Și mai apoi să îl paseze.

O parte își dorea să-l coacă,
Iar altele să îl conserve,
Muiat cu grijă-ntr-o băltoacă,
Și pentru iarnă să-l rezerve.
Pe când se ciondăneau, confuze,
Nehotărâte și nervoase,
Învinuite că-s obtuze,
De câteva furnici mai grase,

Veni o altă ceată-n cale,
Cu generalul ei în frunte:
„- Acesta-i bobul meu din vale!”
Vorbi sub pletele-i cărunte.
„- L-aduse-aici pesemne vântul,
Că nu-mi explic altcum minunea.
Nu fabulez, vă dau cuvântul,
Mă știe toată regiunea!”

„- Ia lasă-te de baliverne!”
Rostiră primele insecte.
„- Suntem stăpânele eterne
De pe acest pământ, și drepte!
Nu a plouat de-o săptămână,
De unde vânt, s-aducă bobul?
El hrana noastr-o să rămână,
Și nu mai face pe zgârciobul!”

Iar șefii celor două cete
Trăgeau, pe rând, de grâul verde,

Mânjindu-se cu epitete,
Căci nimeni nu voia a pierde.
„- Propun să ne luptăm în pace!”
Se auzi o voce slabă.
„- Se pot descoperi mijloace
Să câștigăm, cumva, degrabă”.

„- Și care ți-e ideea, frate?”
Rosti o alta din mulțime.
„- Ne războim, pe apucate,
Doar cu a minții ascuțime.
Ca să pricepeți: fiecare
Va insulta dușmani pe rupte,
Fără lovire, atacare,
Excluse mușcături sau lupte.”

„-Ideea ta e genială!”
Găsiră șefii de plutoane.
Și iute, fără șovăială,
Se înșirară pe coloane:
„- Păduchi de mușuroi! Gânganii!”
„- Ronțăitori de paie goale!”
„- Firimituri la orătării!”
„- Lingăi de resturi! Animale!”

„-Soldați de cârpe, biete umbre”!
„-Rătăcitori prin vechi latrine!”
„-Figuri rahitice și sumbre!”
„-Scărmănătorii de ruine!”
Se întreceau în „declarații”,
Cu vervă spuse, iscusință
(Urmând ca, mai apoi, jurații
Să țină-n pripă o ședință).

Pe când cotrobăiau în sine,
Ca să găsească noi ofense,
Plonjă tăcută, prin verbine,
O cioară cu penițe dense.
Ateriză pe bobul care
Stătea însigurat deoparte,
Și-l înghiți, urmând să zboare
De „bătăuși” cât mai departe.

Furnicile tăcură-ndată,
Cuprinse simultan de jale.
O găză oarbă, la cravată:
„- Ajuns-am, oare, în Finale?
Am biruit? Ce se petrece?”
Nu conteni să (se) întrebe.
„- Ne-am îmbătat cu apă rece”
Îi zise unul mic din plebe.

„- Grăuntele-l fură o cioară.”
-„, Dar valorificăm eroarea!”

„- Ce tot vorbești?” „- E pace iară,
Și ne-am manifestat valoarea!
Nu s-a vărsat un strop de sânge,
N-a fost pierdută nicio viață,
Și chiar dacă de foame plânge,
Furnica e-o descurcăreață!”

Morala:

Deși ne războim „în pace”,
Iar demnitatea nu sucombă,
Apar ființele rapace,
Ne lasă vii, dar fură-n trombă.

VALENTIN DAVID

Plată extremă

La soața unui pistolar,
Cu care-o vară m-am iubit,
M-am dus la piept cu un dolar...
Acuma este găurit!

Leu greu

Vreau un leu din aur rar,
Mult mai greu decât dublonii;
Când îl bag în buzunar,
Să îmi pice pantalonii!

Leu ușor

Nu am casă, n-am mașină
Și muncesc precum un fraier:
Chiar și-n ziua de chenzină,
Simt, bizar, că sunt în aer!

Reformă monetară

Decât cu leul obosit
Și cu parcursul oscilant,
Aș prefera să fiu plătit,
Cu o monedă elefant!

Banul ochiul dracului

Cu mari probleme în amor
Și concurență în budoar,
Deși era bănuitor,
N-avea un ban în buzunar!

Resurse proprii

Stau prost cu banii permanent,
De-abia ne-ajung ca să mâncăm:
Plătesc factura la curent...
Cu gazele, ne descurcăm!

Doi într-unul

Pârliți pe un grătar fierbinte,
Cu datorii și cu nevoi,
Sărim ca broasca, înainte...
Dar dând ca racul, înapoi!

Cu ramificații

Uimește regnul animal,
Infatuatul specimen:
Se crede taur comunal...
Dar are coarnele de ren!

Sens unic

Păscând pe-al căsniciei plai,
Plătind naivității roada,
N-ajung încornorați-n Rai...
Fiindcă-și bagă dracul coada!

Obiectiv realizabil

Cum auru-i reper major,
Iar eu sunt zilnic mai sărac,
Un vis mai am în viitor:
S-ajung, rapid... aurolac!

MARIAN BĂRĂSCU

ROMÂNIA EȘUATĂ

Avem o țară „educată”,
Ușor, ușor, o ia la vale,
Păcat de ea că-i eșuată
De cei cu pensii speciale.

CURA PARLAMENTARĂ

Multe povești... nu mai încap,
Batic pe cap ne dă Ursula.
Când nu ai minte și nici cap,
Pe ce ai vrea să stea căciula...

DE SFÂNTUL ȘTEFAN

Ștefănuț, Ștefan, Ștefana,
Ștefi, Ștef și Ștefania,
Astăzi, ziua lor, bag sama,
Și le zic « Jos pălăria ! »
Viva, viva, veselia!...

DE SFÂNTUL IOAN BOTEZĂTORUL

De zgârcit ce ești, Ionică,
Azi pretinzi că ești Costică,
De acasă ești plecat,
Telefonul ți-e stricat,
Ce mai... ghinion curat!

A DOUA ZI DUPĂ 1 IUNIE (Ziua Copilului)

Ieri am fost din nou copil
Și-am sărbătorit din plin,
Azi ceva mă întristează,
Buletinul mă trădează.

DE SFÂNTUL CONSTANTIN ȘI ELENA

Elena și Constantin,
Numai bine, La mulți ani!
Nu mă provocați să vin,
Căci chiar „VIN”... de Drăgășani.

DE MUCENICI

E ziua mea, a ta... și-a lor,
Să bem din rodul viilor,
La Drăgășani bem cu măsură
Patruzeci și patru spre setoasa gură...
Mâine avem scurtă la mână.

AGENȚIA DE TURISM

(oferte la munte)

Vă oferim excursii în Carpați,
Cazare la cabana cu bere și cârnați.
- Se poate să avem și bonus?
Aș vrea pe muntele lui „Venus”...

ATAȘAMENT

Am iubit și mai iubesc
Tot ce-i frumos și pământesc,
Cât despre vin, ce să vă spun,
Eu nu renunț la ce e bun.

ZICERI DIN POPOR

„Dar din dar se face rai,
Cui pe cui se scoate”,
La bețivi vin să le dai
Și le ești ca frate.

PROMOVARE

Cred că vinul e cuvântul
Ce-l rostește chiar și sfântul,
Și mai știu și din scriptură,
Promovat din gură-n gură...

PROVOCARE DRĂGĂȘĂNEANĂ

Știi că eu nu beau, amice,
Tu îmi pui paharu-n mână.
Înțeleapta vorbă zice:
De bei, zaci o săptămână.

BUN VINUL DE DRĂGĂȘANI

După cinci, șase pahare,
Îți vin poftele carnale,
După-o noapte de beție,
Limba e chinezărie.

PROMISIUNE RATATĂ

E o boală, nu o vreau,
Tot promit că nu mai beau,
E o boală fistichie
Alzheimer, fir-ar să fie!

GLUMĂ

Zici, pierdut-ai tinerețea,
Gluma-i bună, fantezie.
Ce te faci cu bătrânețea,
Când dai în copilărie?

CONSTATARE

Când unul cumpără mașină
Și vrea averi în „euroi”,
Numai Bărăscu poartă vină,
Că el își cumpără butoi.

DILEMĂ

Unii au o minte scurtă
Când vinul se urcă-n cap;
Jur că eu îl torn în burtă,
N-are scară de urcat.

CONSTANTIN STANCU

O afacere de nerefuzat

(Fragment din romanul *Migranți fără bagaje*)

Joan Jude primise un telefon de la Bebe Apostol, Guru, nume de lipeală, omul din Capitală, cel cu afacerile de tot felul. La început nu a realizat cine îl contactează telefonic, apoi auzi glasul acestuia:

-Te salut, bărbate! Nu te-am auzit de mult. Sper să nu te deranjez, dar am o chestie cu tine, știi, afaceri obișnuite. Capitala te vrea. Când ai timp...

-Nu mă deranjezi, sunt pe recepție, provincia are nevoie de resurse! Zău, mi-ai făcut o surpriză enormă! Zi, bătrâne!

-Uite cum stă treaba, am o afacere, dar ți-o vând dacă te deplasezi la mine. Așa, prin telefon, e prea complicat. Față în față, ca la poker, nu ratăm nimic. Cum o mai duci?

-Bine, bătrâne, m-am reprofilat și merge treaba. Tot cu vedete, tot cu vedete? Întrebă Jude, sperând ca omul de la centru să nu fie deranjat.

-Nu, bărbate. Am lăsat-o mai încet, dar mișc pe unele locuri. Fetele sunt receptive și abia așteaptă o ieșire în decor! Merge treaba, știi, la noi e multă agitație și apar oportunități de unde nu gândești. –

-Bine, te aștept, acum te las că am treabă!, răspunse Guru, semn de că se grăbea, pentru el, cu adevărat, timpul însemna bani.

-Te salut, bătrâne! Provincia e de partea ta! Telefonul acesta l-a marcat pe Jude. Nu se aștepta la el. După cele petrecute cu Bianca Drăguț, cu evenimentele din Vadu Ars, Guru a tăcut, a preferat să stea mai retras. A fost un șoc boala vedetei din provincie. Nu s-a așteptat nimeni la o așa pierdere. Bianca a fost o afacere trăsnet și, poate, unică. Bebe Apostol a jucat în continuare discret, dar nu a ieșit din joc. Ioan Jude a înțeles din mesajul celui din Capitală că lumea plusează din

greu și că e pe rol o afacere bună. Din moment ce nu a transpirat la telefon nimic, era semnul că era ceva interesant în mălai. Bani învârt lumea și Bebe știa acest lucru, era la locul potrivit, avea mijloacele corecte și puternice. Lumea se schimba și avea nevoie de oameni ca el.

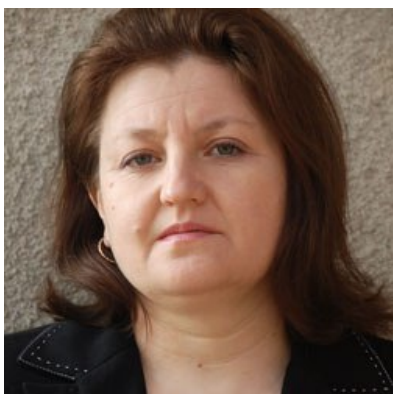
Ioan s-a deplasat în Capitală, a luat legătura cu Bebe, au stat de vorbă la un local exclusivist, ceva pentru VIP-uri, un loc anume pentru discuții din care ies bani. A rămas surprins, aproape blocat de schema propusă de Guru. Nu se aștepta la așa ceva. Trebuia să ducă un pachet în Ungaria, într-o localitate destul de aproape de graniță, să-l livreze la un sârb care îl va contacta, într-un motel de pe autostradă. Bebe i-a dat toate detaliile. Jude se mira, nu înțelegea, i se părea periculos, extrem de periculos. A avut instinctul de a se retrage din schemă. Îi era teamă, pe de altă parte, că nu se va mai apela la el, că va pierde proiecte, oportunități. I s-a strâns inima, a încercat să se concentreze pe oportunitatea de față.

-Bărbate, i-a spus Guru, ți-o dau direct, nu mă ferec de tine, nu ne aude nimeni aici, în separeu, e o afacere tare! Sunt pașapoarte false, pentru migranți. Lumea circulă spre Europa, sârbii sunt călăuze bune! Nu-ți fie frică. Le am din sursă sigură, nu știe nimeni. Sfatul meu e să te deplasezi în Ungaria, să inițiezi o afacere acolo, ceva cu livrări, servicii, știi tu. Trebuie să acoperi situația reală. Suma e prea bună pentru ca tu să o ratezi!

I-a spus suma. Lui Jude nu-i venea să creadă câți bani sunt în joc. Trebuia să riște, să intre în joc. Cu mălaiul acesta se făcea om pe toată viața, se putea realiza.

- va continua -

MONICA DUȘAN

Amintiri de noiembrie

(din vol. *Călătorii între proză și poezie*)

Noiembrie... O lună *nicicum*. O lună fără sare și piper. Anostă. Cu burnițe reci, interminabile și monotone, cu pâcle sure, mohorâte, atârând lăiețe printre ramurile goale ale copacilor, peste case, așezându-se greoaie pe umerii trecătorilor... Și totuși, noiembrie poate avea atâtea nuanțe! Atâtea valențe! Și poate inspira stări de spirit extrem de variate. De-a lungul timpului am perceput această lună în mod diferit, în funcție de vârstă. În copilărie o așteptam cu groază. Și întotdeauna venea hoștește, pe nesimțite, purtată parcă pe aripile ultimilor cocori care părăseau țara. Da, pe neștiute venea luna noiembrie, pentru că *vara lui Sâmedru* din ultima parte a lui octombrie mă amețea cu o lumină aurie, stranie parcă, lumină ce îmbrăca împrejurimile în aur topit. Un soare bezmetic, exuberant chiar, zâmbea larg din înaltul unui cer albastru-violet, sporind dulceața și aroma ultimelor poame rămase prin grădini: gutui, mere, struguri, nuci.

Cum spuneam, noiembrie mă lua pe nepregătite. Într-o seară auzeam în înaltul cerului tânguirea sfâșietoare a cocorilor ce se îndreptau spre țări mai calde. Zadarnic îmi înălțam privirile scormonind cu disperare întunericul! Nu deslușeam nimic. Doar țipătul lor stăruia în mine zile în șir. Deveneam atunci tristă, și conștientizam brusc sosirea lui *Noiembrie*, un domn din alt veac, taciturn și mizantrop. Era învelit într-un fulgarin negru, până în pământ, iar în mână purta o umbrelă imensă. Măcar de ne-ar feri de ploi umbrela sa! Ei, aș!

Atunci se încheiau brusc jocurile mele alături de hoarda de copii, alături de care hălăduiam pe ulițele satului sau pe dealuri. Nu mai mergeam nici cu vacile la pășune, nici la cules de

nuci pe sub nucii bătrâni pe care îi aveam în grădina din spatele casei. Ziua părea să fie într-o teribilă luptă cu întunericul. Dimineața târziu, printre norii grei sau cețurile jilave, lumina zilei răzbătea cu mare greu. Alteori, chiar la amiază, ziua părea gata să sucombe, sufocată de burnițe săcâitoare, mărunte și dese, încât trebuiau aprinse becurile în sala de clasă.

Ce să mai spun, că seara cădea parcă imediat de după-amiază, încât nici nu veneam bine de la școală și până să mă dezmeticesc, afară era noapte... Adio alergătură pe dealuri, adio jocuri *de-a prinsă* sau *de-a v-ați ascunselea*. Afară totul era înecat în noroaie cleioase, frunze putrede și ape în șiroire. Mă vedeam închisă între patru pereți. Prizonieră. Însă după câteva zile de derută, reveneam la eroii mei din basme sau din mitologie, neglijați într-o oarecare măsură în perioada de vară. Uitam cu totul de lumea „de afară” încât părinții trebuiau să mă scoată „la aer” cu insistențe continue.

Tot în acele seri de noiembrie, ca de altfel pe parcursul întregii ierni, se însăilau la noi în casă niște șezători ad-hoc care pe mine mă impresionau teribil. Mama, mătușa Elena și bunica Lina erau nelipsite de la aceste șezători. Lor li se adăugau uneori nana Anuța sau alte vecine. Atunci să te ții! Tot satul de la vale la deal și de la deal la vale era trecut prin ciur și prin dârmon.

Bunica torcea sau făcea cipcă¹. Cred că în toată viața sa a făcut kilometri de cipcă, suluri, suluri, numai bune pentru tivit tindeiele², măsurile³ și lipideiele⁴. Nana Anuța torcea și ea sau ștrincănea⁵ ciorapi de lână, iar mama și mătușa coseau „în cruci” sau „peste fire”, cu ață neagră și roșie, milieuri.

Și pe cât de repede le mergeau mâinile la lucru, tot pe atât de repede și de cu spor, le turuia și gura... Aflam atunci istoria și întregul șir de rubedenii de la Potop încoace, al fiecărei familii din sat, dar mai ales, aflam care cu cine *s-a luat*, care *s-au pețit*, dar *nu s-au luat*, cine a *stricat înțelegerea*, cine nu a *ținut rânduiala*, cine a mai *călcăt alături*, cum a fost la *uspățul Căndileștilor*, sau la ultimul joc, la *prinderea postului de Crăciun*, sau cum s-au furat torturile nănașelor la *ospățul Ciolăneștilor*. Dar și mai plină de haz a

1. Cipcă (reg. sb.) – dantelă.
2. Tindeu (reg. sb.) – ștergar.
3. Măsăriță (reg. sb.) – față de masă.
4. Lipideu (reg. sb.) – cearșaf.
5. A ștrincăni (reg. vb.) – a tricota.

fost urmarea furtului: la următorul joc de duminică, unul dintre „hoți” - pentru că la nuntă a fost o gașcă întreagă pusă pe dedulceli din furțișaguri - a început să descânte astfel, în timpul jocului: „Îs fălos ca și o rață/C-am mâncat multă turtață/Da' ș-amenda ce-o plății/Face cât două simbrii.”

Tot de poveste în sat rămăseseră și vreo două muieri cu bărbații plecați în America să facă bani. Că rămase fără bărbat și mai umblau creanga, treacă-mergă, dar odată ce s-au văzut cu bani mulți în jăb⁶, ajunși până în sat de peste ape mari și țări multe, au prins a se chercheli în sărbători, cot la cot cu bărbații, în crâșma satului, la Santei. Ba, aflate sub influența licorilor bahice, loveau cu pumnul în masă, strigând cârciumarului: „Adă vin, că banii vin!/Tri sute la mine-n sân/Și alții pă apă vin!”, adică, banii veneau peste ocean cu vaporul, trimiși de bărbatul ce-și rupea oasele prin cele străinătățuri...

Dar cele mai teribile povești erau spuse de nana Anuța. Poveștile ei mă lăsau întotdeauna cu gura căscată. Ea povestea despre moroi care fură laptele de la vaci noaptea, despre oamenii-vâlve care se întorc de trei ori peste cap și se transformă în lupi feroși ce conduc haitele de lupi și pradă gospodăriile acelor care nu le respectă puterile, despre caii lui Sântoader care pocesc fetele care țeș și cos în ziua respectivă, jucându-le până când își dau duhul sau rămân strâmbe și pocite, despre Marțolea și alți strigoi care bântuie noaptea ulițele satului... Tata adăuga acestor povești, multe întâmplări hazlii din propria copilărie, iar unchiul Culiță ne spunea povești vânătoarești... Și așa-mi petreceam eu serile de noiembrie, într-o atmosferă magic-fabuloasă, uitând de urâtul și zloata de afară. Dar peste ani, când bunica era moartă demult, iar nana Anuța, bătrână și ea, trecea tot mai rar pe la noi, toamna devenise tristă și rece. Eu mă găseam în plină adolescență și cu fiecare an care trecea, luna noiembrie era tot mai deprimantă, mai apăsătoare și mai bacoviană.

Noiembrie îmi părea că aduce cu el sfârșitul a tot și a toate. Deznădejdea, tristețea și sfâșierea interioară mă asaltau, punând stăpânire pe toată ființa mea. Eșecurile și neîmplinirile închipuite, păreau să facă front comun, cucerind întregul meu orizont. Ftizia, sărăcia, frigul și ruina romanticilor, îmi bântuiau existența. Nu știam cum să mai ies din această stare de suflet de-a dreptul ruinătoare. Și colac peste pupăză, în anul acesta suprasaturat de melancolie diverse, „noiembrie” își întrecu

măsura... În ce fel?

Era ziua mea. Nici că se putea o zi mai tristă și mai mohorâtă. Mă simțeam a fi una din miile de frunze ce se desprindeau tăcute de pe ramuri, pentru a se așeza cu resemnare pe pământul tern, pentru ca pașii trecătorilor grăbiți să le strivească...

„Ce lună mizerabilă mi-am găsit pentru a mă naște!”, îmi spuneam. Noiembrie e luna când totul moare, se degradează, speranțele cad și ele odată cu frunzele uscate, singurătatea își face cuib în sufletul tău, iar ploile îți macină nervii. „De ce noiembrie să fie luna mea de naștere?” mă revoltam eu în continuare. Și, de parcă nu ar fi fost totul destul de trist, în acea zi s-a întâmplat ceva incredibil, amplificând tristețea ce creștea în mine ca o buruiănă otrăvită. Ieșisem afară din casă. Atenția mi-a fost atrasă de o pasăre. În gardul de sârmă împletită ce împrejmuia ograda, un pițigoi se zbătea înnebunit. M-am apropiat și m-am îngrozit. Nu știu și nu pot înțelege nici astăzi, cum își vârâse piciorul în sârmele răsucite ale gardului. De atâta zbatere piciorul i se rupsesse așa cum ai rupe o scobitoare. Cu lacrimi în ochi l-am prins, scoțându-l dintre sârme. Piciorul îi atârna ca un lucru ce nu-i mai aparținea, iar cu ciocul îmi mușca furios degetele. Am început să plâng în hohote pentru că nu știam ce să fac cu el și cum să-l ajut.

După câteva clipe de chin și nehotărâre, i-am dat drumul, pentru că nu mai suportam acel calvar. A zburat. În palmă mi-a rămas o mică pată de sânge și o rană în suflet. Ziua mi-a fost compromisă în totalitate. Mă frământam în continuare: ce semnificație putea să aibă întâmplarea din ziua respectivă? Tare mult aș fi vrut atunci să știu. Pentru că, oricum aș fi luat-o și aș fi întors-o, întâmplarea era cu totul neobișnuită. Cum își vârâse pițigoiul piciorul în împletitura aceea de sârmă? Cum? Și de ce în ziua aceea?

Până la urmă eu am „tradus” întreaga întâmplare gândindu-mă că îmi era adresată direct, astfel: mă voi zbate toată viața să ies din împletitura dorințelor și idealurilor proprii, voi fi sfâșiată și tot nu mă voi putea lepăda de ele. Când mi se va întinde o mână de ajutor va fi prea târziu și o voi respinge din mândrie sau poate din neîncredere, așa cum pițigoiul mușcase cu disperare mâna care îl eliberase prea târziu... Însă, chiar rănită, îmi voi continua zborul. Bine, interpretarea mea poate fi una general-valabilă, pentru că toți avem în viață lupte, dureri, înfrângeri, victorii...

Odată cu trecerea anilor, stările de-a dreptul ruinătoare, cu iz fatalist ce mă bântuiau în

6. Jăb (reg. sb) - buzunar.

mohorâtul noiembrie, au dispărut treptat... Acum, la maturitate, luna noiembrie este cea mai dorită și mai mult așteptată lună din an. De ce? Pentru că o primăvară, o vară și o toamnă întregă mă risipesc teribil. Părțile din mine rămân în grădina de legume, în straturile de flori, prin fânețe și păduri, pe dealuri și munți, în râurile și apele în care mă arunc pentru a mă răcori și pentru a înota, peste tot pe unde mă zvântur și mă risipesc în trei sferturi din an. Spre toamnă mă simt vlăguită fizic și sufletește, împrăștiată și năucă. De aceea, aștept cu nerăbdare luna noiembrie să mă pot așeza, aduna, liniști, în camera mea, în fața unui foc strașnic. Nici un moment de lectură nu este mai plăcut decât acela dintr-o zi umedă și rece de toamnă, când afară plouă în rafale repezi și interminabile. Abia atunci, închisă în camera caldă, înconjurată de curgerea continuă a ploii ce-mi cântă în surdină o melopee cunoscută, mă simt în siguranță, protejată și despărțită de lume și de tot răul din ea.

În noiembrie, în sufletul meu coboară pacea și liniștea, odată cu dispariția freneziei și exuberanței vegetale din natură. Vegetația moare, se retrage. Se concentrează toată în adâncuri, în rădăcini, în semințe, sublimându-și ființa și pregătindu-se pentru o viitoare rodire. Și copacii se retrag spre interior. Roade, veșminte bogate, toate sunt abandonate. Este vremea adevărului, a introspecției, a analizelor obiective. Copacii par să-și abandoneze ființa în lumea noastră, iar esența ființei lor să se retragă o vreme în adâncuri sau poate într-o altă lume, necunoscută nouă. Doar cețurile albe-cenușii sau uneori trandafirii îi vor înveli ocrotitor în voaluri străvezii...

Da, și pentru mine este vremea introspecției, a plonjărilor spre interior, a visărilor cu ochii deschiși. E timp pentru suflet, pentru oblojirea rănilor și a neîmplinirilor de peste an, dar, totodată, este și momentul când se ivesc mugurii unor noi proiecte, unor noi începuturi... Așadar, noiembrie este un fel de linie pe care scrie SÓSIRE, dar și START. El este în același timp final și pornire.

Dar așa cum noiembrie îmi oblojește rănilor și risipirile, de-a lungul timpului m-a învățat să-i iubesc frumusețile... Care frumuseți? Are destule! Mă bucură diminețile cu cețuri călătoare ce se târăsc alene, dezlănate, pe Criș în jos și pe văi, îmbrățișând molcom dealurile trufăse din jur. Ea, ceața, formează atunci o draperie volatilă, o demarcație incertă și mereu în mișcare între lumea concretă, reală și lumea fantastică, ireală, cu accente magice care pare că abia se lasă ghicită în spatele trâmbelor dansânde și fumegoase ale cețurilor moi. Ici-colo se ițesc aurii din negurile

vineții, coroanele prelungi, translucide, ale plopilor străjeri în margini de drum, ce încă-și mai păstrează zdrențe fluturânde din veșmântul galben de toamnă. Dealurile, pădurile în straie de purpură și aur, defilează caleidoscopic în spatele perdelelor dezlănate de cețuri călătoare.

Alteori mă lasă fără grai mulțimea pânzelor de păianjen îngreunate de povara boabelor de apă translucide, strălucitoare, pânze ce par veritabile ghirlande care împodobesc brațele scheletice ale pomilor goi sau smocuri uscate de buruieni. Dacă aerul este mai rece totul se îmbracă în promoroacă albă-strălucitoare, ca o broderie fantastică. Și apoi, ar mai fi vârtejurile de frunze uscate purtate în trombă de vântul tăios pe uliță sau alei, ploile repezi ce mă dezmiardă cu mângâieri sfielnice...

Sunt nenumărate și fascinante frumusețile pe care noiembrie le etalează la tot pasul. Doar ochi de văzut să fie, pentru că *minunile* abundă în jurul nostru, chiar într-o lună care nu pare să aibă nimic de oferit.

IOAN PÂRVA

Casa cu amintiri

Când gutuile se înveșmântează în culori de ceară și toamna se face tot mai mult simțită, nu numai prin arome, dar și prin surâsuri de ambră și miere, ajung în marginea satului de la poalele munților învăluiți în draperii de ceață străvezie și deschid cu sfială porțița de lemn îmbătrânită de ani; ea scârție ușor - poate că mă recunoaște de undeva și prin scârțâitul ei îmi urează un „bun venit!” - și mă lasă să pătrund cu pași măsurați în grădina cu ierburi umede, botezată de brumele nopții care sa risipit demult spre zări.

Lângă gardul șubred de prăștile, frunzele de porumb foșnesc ușor, lăsându-mă să înțeleg că printre ele se strecoară cu șiretenie o adiere șugubeață de vânt, aducând solie de la craiul Brumar.

Ciorchinii de sruguri atârnă în șiraguri printre frunzele late cât palma, ce-și schimbă culoarea de la o zi la alta, iar corzile de viță maronii își leapădă fâșii din veșminte, sub greutatea rodului.

Pe dealurile domoale ce se tot văluresc către munții din zare, o rugină galben-roșcată se

întinde tot mai mult, cuprinzând porumbarele, tufele de măceș și lăstărișurile; doar gropile din care în alte vremuri, oamenii satului au scos piatra din care ardeau varul, arată acum ca niște răni vechi, urât cicatrizate, în mijlocul coastei policrome.

Această așezare cu oameni puțini și săraci era vestită în alte vremuri împreună cu satul Rișculița, nu numai pentru calitatea varului pe care-l produceau, dar și pentru spetele care se confecționau aici și care ajungeau legate în tarhaturi¹, cu chingi, ca ranițele ostașilor pe front - până în cele mai îndepărtate colțuri ale pământului pe care se vorbea românește.

Dar nu peisajul este acela care m-a adus de data asta la Baldovini și nici străvechile ocupații ale sătenilor - care s-au pierdut demult - ci o anume casă veche, pe care am zărit-o de multe ori, din fuga mașinii, în drumurile mele către inima munților.

Și de fiecare dată am privit-o cu o altă nuanță a unei curiozități firești, așa cum de altfel îmi stârnește interesul orice lucru vechi, în care pot desluși un semn lăsat de moșii și strămoșii noștri, în marea lor trecere pe care au trăit-o cândva.

Iat-o acum de aproape, mă aflu la câțiva pași de ea: acoperiș înalt și ascuțit, alcătuit din straturi suprapuse de paie îndesate, bătute parcă de măciulia unui mai zdravăn de lemn-așa cum am văzut că se bate stuful pe acoperișul caselor din Deltă- negre ca cel mai negru cărbune, de atâta vechime câtă cuprind în ele, și pe muchia acoperișului câteva vârfuri ascuțite de lemn; parcă ar fi niște țepe, pregătite acolo să împlinescă o neașteptată osândă împotriva timpului nemilos care curge, curge fără istov, lăsând în urma lui - drept semn al ireversibilului - bătrânețea locurilor, a lucrurilor și a oamenilor.

Și cușma grea de paie, se lasă peste pereții nu prea înalți, pe care îi ghicesc alcătuiți din trunchiuri groase de gorun, despicate cu joagărul de către strămoșul actualului proprietar, atingând aproape cu streșina cele două ochiuri de geam, doar cu ceva mai mari decât palma.

Bănuiesc cum iarna, țurțurii străvezii de gheață, asemenea unor dinți uriași ai unui pieptene arhaic, atârnă peste geamurile înflorate de ger.

Pe niște trepte din lespezi mari de piatră cenușie se ajunge la prispa așternută cu un strat gros de lut gălbui, și Doamne!, câte am ști, dacă am fi în stare să deslușim taina existenței celor care

l-au călcat cu talpa goală ori cu opinca din piele de porc, de-a lungul celor 190 de ani. Da, da, nu vă mirați! Atâta are casa aceasta, 190 de ani de la ridicarea ei, socoteala vechimii făcând-o după cele patru cifre tăiate cu barda, ori cu ascuțișul dălții, în grinda de deasupra târnațului, susținătoare a acoperișului: „1814”, dar și după felul cum arată cele două încăperi pe care le-am cercetat, trecându-le pragul; pe jos, același strat de lut gălbui ca cel din tindă, iar pereții de pe care s-a desprins în unele locuri, coaja subțire de var, lasă să se vadă inima buștenilor crăpați de-a lungul, cu aproape două secole în urmă.

În lutul din vatră sunt înfipte picioarele patului, acoperit cu o cergă mișoasă, împistrită cu puncte negre și linii, presărate pe albul de lână, după anumite rânduieli, și ale mesei, încheiată din câteva bucăți de scândură negeluită, dar lucie de prea multă folosință. Câte chipuri de oameni își vor fi sprijinit coatele pe ea, căutând ceva nedeslușit printre fibrele aproape șterse ale lemnului, și câți își vor fi sorbit zama tulbure aici, din blidele de pământ arse în cuptoarele de oale ale Obârșii?

-La masa asta o mâncat de multe ori AVRAM IANCU, și o dormit în patul ăsta! îmi spune cu glas aproape șoptit omul de lângă mine, ca și cum mi-ar încredința o taină de mare preț.

Și-n clipele acelea, gândurile mele, sub impulsul declanșat de un resort interior, pătrund în anume tainițe, dincolo de întunecimea vremurilor duse, și casa se preface într-o punte de legătură sentimentală; la un capăt al ei se află prezentul, la celălalt, deceniile înglodate în suferințe blestemate, și din neființă se zămislește, imagine după imagine, un film pe care-l urmăresc aieva, cu ochii minții.

...Din depărtări, se face auzit, ca o părere, cântec de fluier moțesc, și cântecul se apropie tot mai mult, crește în intensitate și eu îmi trimit gândurile în întâmpinarea lui, în tinda muruită cu lut, și, iată, la un cot al drumului, același drum pe care a coborât din munții cei mari ai Apusului și Horea, în câteva rânduri, purtând în suflet văpaia pură a unor nădejdi, mărețe prin simplitatea lor, și în șerpar, jalbele moșilor, ale oropsiților, îndreptate către suveranul din îndepărtata Vienă, oraș de lux și de plăceri, cu chipul răsfrânt în apele molcome ale Danubiului, se deslușesc acum potcoavele murgului, bătând piatra colțuroasă, și deodată, cântecul de fluier, care este atât de aproape, se frânge neterminat, chiar lângă gardul de răslogi.

1. Tarhat - sarcină, încărcătură.

Iar Măria Sa, CRAIUL MUNȚILOR, își apropie calul cu coama împărțită de cărare, până lângă portița de lemn. Descalce sprinten și atunci, de sub laibărul de postav alb, punctat cu două rânduri de bumbi negri², se zăresc pentru o clipită marginile unui cojocel de oaie sură, iar în chimirul lat de piele, lucrat de un meșter priceput la înflorituri, lucesc o pereche de pistoale. Sunt oare tot acelea pe care le-a purtat la întrunirile de la Blaj, la Mihăileni, când s-a întâlnit pentru întâia dată cu deputatul Dragoș, și mai apoi, în luptele de apărare a așezărilor din munți și a Câmpenilor, capitala neîncoronată a Țării Moșilor?

Chipul Iancului, cel care la numai 24 de ani și-a asumat răspunderea de-a conduce și însuflă „pumnul înarmat al moșilor săi din Tirolul românesc”, cum avea să aprecieze într-o anumită împrejurare poetul Octavian Goga, s-a desprins parcă de pe pânza lui Barbu Iscovescu, zugrăvită la Câmpeni în primăvara lui 1849: față rotundă, ochi cutezători care aruncă o privire blândă, dar pătrunzătoare, o mustață asemeni spicului de grâu, ce conturează mai bine buzele care au rostit atâtea adevăruri, nu toate pe placul purtătorilor de peruci inelate, iar fruntea lată îi este cuprinsă între şuvițe rebele de păr, ce ies de sub căciula brumărie.

Noul venit răspunde la îndemnul gazdei și cizmele sale lovesc sec în lespezile treptelor de piatră, dar când ajunge în prag, trebuie să se aplece, căci ușa scundă nu-l îngăduie, oaspetele fiind înalt și în plină putere, asemeni unui trunchi de brad, unul din trunchiurile întinselor păduri ce înveșmântă Țara Vidrelor.

VALI NIȚU

Emoțiile rescrise ale unui nonconformist

Motto: „Îmi plac oamenii cu o singură față, Tu ești unul dintre Ei”

M-am născut pentru a trăi emoția, libertatea de a fi Eu însumi, originalul Eului, nu copia unui Eu.

Pe coperta timpului dăruiesc un autograf noului început de roman, e pictat cu penelul minții, e „desenat” cu penița înmuiată în cerneala lacrimilor de dor, e scris cu fantezia unui scorpion nonconformist. E primul eseu dintr-un carusel al Eului rebel, face parte din mine, din povestea vieții pline de iubire.

- Cine sunt Eu pe tabla de șah a existenței?

- Ei bine, un simbol al cuvântului, o sculptură într-un copac al vieții, un timp...

Mă hrănesc cu iubire, scriu prin harul ei, sunt o particulă dintr-o fire, un ecou dintr-o (ne) murire. Sunt bobul de nisip din clepsidra timpului, din curgerea unui Eu, o trecere liniștită printr-un curcubeu. Trăiesc fiecare culoare, sunt în fiecare cuvânt și mă știu prin ruga către Cel Sfânt. Odihnit pe umărul cerului mă închin Bunului Dumnezeu și-i sunt recunoscător pentru dragostea Lui, pentru tot ce-mi dăruiește în câmpia vieții. Reverență pentru femeia destinului, pentru mâna care mă ține strâns legat de ciclul ireversibil al vieții. Dinspre ne nimeni spre mine emoția îmi spune pe nume, e chemarea care vine în pași de dans spre nonconformistul din astă lume.

- Cine-mi este partenera de dans?

- Viața, femeia din simplitatea prezentului

Eu.

Pe prispa destinului e primăvară de-a binelea, trăiesc cu smerenie Sărbătorile Pascale și le rescriu pe pânza sufletului. Te chem în culoare, te pictez în nuanțele pastelate ale anotimpului iubirii, e hora din „bătătura” casei din poveste.

2. Bumbi - nasturi.

Împreună vom sta pe banca zorilor și vom depăna amintiri din trecerea noastră, totu-i precum o elegie, un clinchet de clopoțel.

- Îți mai amintești de întâiul sărut sau de prima „lecție” de dragoste pe care am învățat-o într-o zi de mai?

- Cum aş putea să uit focul inimii, jarul trupului, bucuria momentului, nonconformist rebel...!

Mi-a plecat gândul într-o călătorie (ne)imaginată, parcă a fost ieri, într-o vară legendară, într-un concert al florilor de câmp dintr-o coroniță legendară. Privesc fotografia momentului, sărutul clipei e încrustat pe inima-mi fragilă, lacrima sensibilității a rămas, pentru totdeauna, gaj pe sufletul bonom. Câtă fantezie poate fi în sufletele pereche, în divinele poezii...! Pe geana înserării îmi e dor de mine din vremurile apuse pe la chindie.

- E melancolia primăverii sau nostalgia verii?

- Nici nu știu ce să-mi răspund, am trecut dincoace de mine, sunt dincolo de legământ.

Alerg și tot alerg spre brațele flămânde de pasiune, doar ele știu jocul dragostei, refrenul melodiei de amor. Din când în când mă opresc și admir pozele clipelor, e un album al sensului, al consensului, al dragostei împărtășite într-o primăvară a florilor. Undeva departe e atât de aproape, visul e vis, lumea noastră e însăși povestea mea și a ta, noi suntem ca să fim o poezie dintr-o întâlnire a bucuriei cu o splendidă armonie.

- De unde-mi vii, emoție din elegii?

- Din suflet de poet cu fire albe-n păr, cu vise argintii...!

A trecut o noapte, s-a născut o dimineață, a înflorit un trandafir...

Departa sau aproape sunteți voi, undeva noi, aici este cuvântul din fiecare zi, totu-i cuprins în nisipul clepsidrei care ne tot curge... Azi am înțeles, mai mult ca niciodată, cât de importantă este clipa trăită alături de realitatea visului de pe portativul iubirii din camera de oaspeți a vieții. Îmbrățișarea Ei, a femeii cu gând de polen albastru, e o cunună a florilor din primăvara amorului sublim, sărutul îi este dans, un joc al buzelor senzuale, un autograf pentru eternitate, o (ne)definită cale. Plutesc în imaginație, zborul este (im)perfect, așa cum este lumea sinelui, e însăși reflexia oglinzilor din universul virgin.

- Eu unde sunt, unde mă aflu în paradisul creștin?

- În mâna destinului, acolo în cuprinsul cărții divine a sorții.

Iubesc să trăiesc iubirea, o strâng puternic la

piept, o vreau neconținut, asta-mi dă pace, aici și acolo într-un colț de cer. Pe o filă a minții îmi schițez revederea pasională, e un tablou magic, o proiecție a imaginarului într-o viitoare secundă celestă. Eu sunt o clipă, voi rămâne în nisipul clepsidrei, voi curge lin, așa cum degetele mele îți mângâie coapsele, rubensiană femeie, surâs după suspin. Ești răsăritul cuvântului „alin”, bucuria de a fi în libertatea Eului dinspre Eu, ești zâmbetul trăirii, șansa scorpionului de a fi El, un nonconformist, un rebel. Deunăzi te-am visat, făceam ca dragostea să ne fie crez, iubirea legământ, inelul de argint să ne fie cuvânt iar metafora un sfânt jurământ. Ce poveste, ce gând! Prezent în El, în timpul iubirii, mi-am aflat rostul, sensul este dat de profunzimea sentimentelor, regizor ne este răsăritul soarelui dintr-o primăvară a sinelui. Scenografia este semnată de Divinitate, coregraful este însăși Ea, viața dăruită de Creator, de Cel Sfânt, de Rânduitor. Sunt norocosul zodiei, bărbatul unei singure femei, un semn pe o hartă, o „armă” într-un rastel. Cuvântul îmi este ținta, arcușul e parte din firea Eului, e plină tolba cu săgeți, aici în existența mea. Mi-am înțeles rostul și-mi știu locul în lumea metaforei, Ea este Eu în tot ceea ce sunt și în ce scriu. Nimic nu ar fi fără Ea, fără acel Tu care-i al meu, un bun educat de sine, pentru a fi însăși sinele unui Eu. Este atât de frumoasă, iubita mea, crăiasă...! În curând o voi strânge la piept, mirosul parfumului îmi va da forța pentru a deschide nasturele pasiunii, de a săruta sânii pictați cu privirea seducătoare. Pe scena magică se ridică cortina dorinței, trupurile ard în focul pasiunii, dansul e senzațional, nimic nu se poate compara cu dragostea curată.

- Ce ar putea să fie mai frumos decât jocul trupurilor?

- Însăși trupurile „îmbrăcate-n” puritate! Câtă emoție poate fi în sufletele care simt trăirea! Adeseori mă întreb unde a stat „pitită” atâta emoție, până acum când argintiul a pus stăpânire pe mine? Nu reușesc să-mi răspund, tot emoția, bat-o vina!

Visez cu ochii deschiși cum va fi revederea în pragul „odăitei” cochete, cum va fi îmbrățișarea Ei, atâtea și atâtea scenarii, idealuri, idei...!

- Nu-i așa că există iubirea?

- Are ochii tăi de foc, împlinirea...

Dansează-mă, viață, prin iubire, dansează-mă-n metaforele zilelor și-n elegiile serilor, neuitându-mi fie aproape binele

Deunăzi am scris o altă poveste pe perna patului alb, acolo-i un reazem al cerului pe universul dragostei simțite din „plin”, nu imaginate pe o colă de hârtie, este, pur și simplu, o

iubire sfântă, o elegie.

- De unde vine și spre unde merge?

- Din suflet, de acolo respiră, prin trupuri trăiește.

Azi o pictez pe o frunză din amintire, e așezată discret pe șevaletul inimii din dor, are culori din curcubeul Cerului, penelul din eseu, nuanțe de Acolo de Sus, mulțumesc lui Dumnezeu. Fără El nu aș fi, fără Ea n-aș putea fi o lacrimă a timpului meu, nonconformistul același Eu. Ieri am trăit zborul, acum îi savurez împlinirea, suntem unul și același, aripa și înălțimea.

- Care este Ea, cine sunt Eu?

- Unul și același Eu.

De sub umbrela cerului privim cu pasiune momentul, clipa șoaptei, a liniștei sufletești, a trăirii-n sfânta noastră pace. Ce poate fi mai tandru decât îmbrățișarea ramurii cu copacul? Privește și spune-mi, am sau nu am dreptate? Aștept răspunsul în scris, el va rămâne într-o pagină de carte.

- Hai, ce aveți a spune, lector de aici, cititor de departe?

-Simplu. Cuvântul se scrie, te scrie pe Tine. Gândul îmi zboară la „hărmălaia” râsului în hohote din secundele „recreației mari” a respirației trupurilor. „Coboară ușor de acolo din norișor!” - se aude în șoaptă, vocea unui „actor”. Câtă lumină pe chipurile relaxate ale șoaptelor de dor! Câtă „hăioșenie” în căutarea „puiucului” care nu e prezent la apel...! Clipe și „nebulii”, iubire și fantezie, e felul nostru de a fi, metaforă, cuvânt, virgulă și punct. Și cum tot ce e frumos se termină, doar pentru o clipă, începe și continuă o altă clipă și îmi pregătesc rucsacul pentru o cale, Calea Luminii spre destinație, reședința rămânând o filă lângă altă filă, într-o nouă carte.

- Cum să nu zâmbesc în pragul unui capitol început pe „înserate”?

- Ar fi imposibil să nu-mi scriu iubirea, zi de zi, în ecouri și-n șoapte.

Plouă, lacrimile Ei se joacă cu ochii mei, e momentul acela destul de greu, e „lupta” Sinelui cu Sine, nu va fi niciun câștigător, poate Eul se va înțelege pe sine, dintr-o privire, cu Eu. E vremea iubirii, a repetabilei renașteri din primăvara unui „cincinal” divin, un anotimp al vibrației interioare, o perfectă armonie între a fi și este, un concert al unui mugure spre ramul copacului cu sfânta-i umbră.

- Cine poate înțelege iubirea profundă?

- Numai acela care o trăiește, devenind fruct, o pictură pe o frunză.

Zâmbesc și tu vezi, vezi de acolo de departe, verdele stejarului de pe luncă! Râzi cu

lacrimi, e felul tău de a arăta iubirea în stare pură, ești tu, lumina de la umbră. Cât de frumoasă-mi ești, Tu știi asta, rămâi aici în patul florilor din hora norilor! Privesc „pe coada ochiului”, așa zici tu, admir trupul mlădios pe care „curge” splendida bluză de mătase, îți acoperă sânii și vocea-mi spune-n șoapte: „îmi veți lipsi până când mă voi întoarce”! Închid ochii și retrăiesc imaginea, e visul împlinit, este tot ceea ce-mi dă „pace”, asta-mi e trăirea, n-am ce face...!

- Spune-mi, ce aș putea face decât să ador ceea ce-mi place?

- Răspunsul e categoric, asta vreau și asta sunt, nonconformist, iubirea-mi este leac, unii ar spune: „știi ceva, este un fleac”!

Emoția mă știe, mă prinde-n horă, și-n cuprinderea ei mă regăsesc în poetul îndrăgostit de metaforă, acolo și aici pe sensul fericirii nemăsurate prin timp. Iubirea este lumina de pe calea cu același nume...

„Mi-a mers la suflet clipa”, așa-mi spui adeseori, minune din lumină! Trece vremea timpului, tu rămâi bobul de nisip din clepsidra amintirilor nespuse, ești autograful de pe pânza sufletului meu. Cuvintele sunt simple, viața e complexă, sensul ei este dat de iubirea pentru frumos, iubind cu inima totul va trece cu rost, nimic nu-i rătăcit într-un alt și alt răsărit.

- Unde mă aflu de ceva vreme?

- În lumea mea, acolo m-am găsit într-o splendidă lagună.

Căutările au încetat, lupta din sine s-a încheiat, acum sunt luciul apei pe care plutește floarea de nufăr, de un alb imaculat. Mai ieri cugetam pe prispa dinspre apus, siderat de amalgamul neprietenos de nonsensuri care nu-mi dădeau liniște. Mai apoi, de „nicăieri” s-a strecurat prin firida nopții fericirea deplină, busolă pentru minte și suflet.

- Unde ai fost, Floare-de-colț?

- Te-am așteptat Mai presus de orice, în colivia din munte, strălucitoare, așa cum spun unii, cum cred alții...

Poți privi înapoi, să nu-ți fie teamă, dincolo de întuneric se ivește soarele, așa cum după noapte ne sărută zorile. E dimineața Eului nonconformist, zorile așteaptă cu roua florilor, cu sărutul buzelor uscate de dor. Pe ecranul minții se proiectează ziua de ieri, o splendidă „nebulie” a trupurilor descătușate, un regal fără egal al pasiunii mistuitoare, un spectacol al senzualității, ceva ce poate fi definit cu un singur cuvânt: realitate. Mă întreb adeseori dacă imaginația poate fi cuprinsă în trăire și răspunsul se lasă așteptat. Mai e luna câștigătoare pentru

scorpionul rebel, e floarea din piept, de acolo de la butoniera sinelui, e „lozul” câștigător din anotimpul prezent în sine. Atent cu cei din jurul meu mi-am aflat locul în lumea magică a prozei poetice și, așa, am înțeles iubirea, nu e capricioasă dacă știi să i te dăruiești cu tot Eul. Pe marginea Eului mi-am găsit rostul, are chipul femeii cu „vino-ncoace”, un giuvaier al timpului fugar ajuns pe mâna unui bijutier, o perlă a coroanei, un adevărat mister.

- Ce m-aș face fără zori, fără femeia care-mi place?

- Aș curge nefericit spre apus, aș fi „război”, nu „pace”.

Privesc depărtarea și simt apropierea Ei, a modelului sincerității, al iubirii totale, nu pe fragmente de banalitate. Dacă aș putea aș cuprinde-o în căușul palmelor, aș purta-o în buzunarul de la piept, i-aș dărui zile și nopți în leagănul desăvârșirii.

- De ce nu o fac?

- Nu pot face mai mult de atât, o pot iubi așa cum cuvântul meu o spune, profund, fără limite într-a mea lume.

E luna mai, a sosit să renască iubirea, e pretutindeni, Eu știu ce frumoasă este Ea, regina florilor, femeia cu rochie de mătase și privirea asemenea unui ocean, o întindere a dorului care mai și doare.

- Ce aș putea face, spune-mi soare de mai?

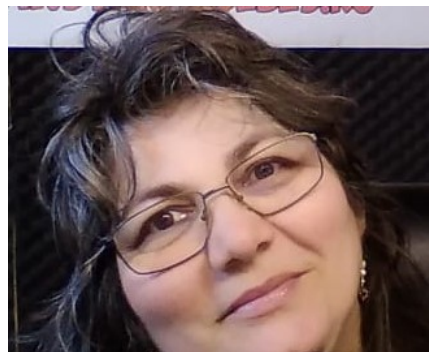
- Privește-te în oglinda razei de soare și vezi ce-ți spune Ea.

Iubirea îmi este chemare, e asemenea unui cântec al inimii, e o baladă pentru timp, suflet și trup, e precum o rugă pentru ceea ce sunt și, sunt „sclavul” Ei, aici pe pământ. Dansez cu viața, m-a dansat și Ea, suntem un cuplu „sudat”. Ne știm din poezii, avem același fel de a fi, suntem sofisticați și boemi, un spectacol al verbului „a fi”, suntem noi, aici și acum, nu putem fi eterni. Trăirea îmi e țel, iubirea îmi este cea mai frumoasă veste, o sărbătoresc ori de câte ori viața îmi spune: „e vremea îmbrățișării cuprinsă-n poveste”. Mulțumesc, Doamne, pentru iertare, pentru știuta-mi de Tine, poveste! Neconținut călătoresc cu Tine, îmi dai forța de a merge mai departe în Sinele sufletului meu, Tu ești pavăza mea, Sfântul meu cuvânt. Parcurg timpul, El mă parcurge pe mine, amândoi iubim ce știm mai bine, El trecerea, Eu prezentul alături de sine. Iubesc femeia și asta-mi face bine, Ea este Eul meu, o parte din mine, un capitol dintr-o lume pe care o scriu cu pasiune, o lume mai veselă, mai tristă, e așa ca mine. Ieri am zâmbit, azi râd în hohote, admirând femeia bucuriei, bucuria femeii îndrăgostite de mine, de

un Eu „hoinar” printre cuvinte, un trăitor a tot ce trăiește, un iubitor a ceea ce iubește. Sunt Eu, nici nu vreau să fiu altfel, nici nu aș putea, Eul meu este născut să iubească femeia, sfântul petic de cer.

- De ce sunt așa?

- Sunt născut din iubire, din aluatul simplității unor părinți dintr-o splendidă lume.

CORINA CORPODEAN

Amalgam

Primele informații despre județul Vâlcea le-am primit în copilărie, la școală. Le-am asimilat, ca orice copil silitor și studios, și am ajuns la o alta treaptă, în adolescență. La Cluj, la niște cursuri speciale, am cunoscut un tânăr simpatic, cu un simț intelectual dezvoltat, care a reușit să-mi stârnească interesul pentru această zonă geografică. Nu a fost vorba despre fluturi sau cupidonii, îmi plăcea să-l ascult povestind despre locurile natale.

Când vorbea avea o lumină specială în privire, vocea avea niște inflexiuni ciudate, iar respirația sacadată îmi dădea certitudinea unor emoții intense (evident exista și factorul „dor de casă” care îi dădea o aură aparte). Citeam mult în acea perioadă, cochetam cu fotografia, cântam și-mi exersam veleitățile literare scriind proză scurtă și poezie.

Am fost și sunt o persoană curioasă. Îmi place să cercetez, să aflu, să știu. Acum e ușor, chiar foarte ușor: ești la un clic distanță de o sumedenie de informații. În urmă cu treizeci și patru de ani, cea mai scurtă cale spre cercetare și știință era...popasul la bibliotecă. Am urmat

cursul firesc: am poposit și strâns o sumedenie de informații. Din nefericire, resursele materiale nu mi-au permis atunci luxul unor călătorii elaborate, dar, mai târziu, când pașii m-au purtat pe aceste meleaguri, am reușit să descopăr zone minunate și oameni inegalabili.

„Scăpat din srânsoarea munților, Oltul își poartă apele printr-o vale ce se deschide tot mai mult spre sud, pierzându-și treptat marginile și topindu-se în relieful îndulcit al regiunii subcarpatice”. Rândurile cărții „Vâlcea – monografie”, semnată de G. Cîrstea și D. Constantinescu, începeau să-mi danseze prin fața ochilor și gândurile m-au purtat spre Buridava romană, în marele târg unde se-ntâlnea populația de pe ambele maluri ale Oltului.

Forfotă mare, lume pestriță, marfă multă, de calitate, arome care mai de care mai imbietoare, muzică... Într-o margine, în horă, se unduia o codană oacheșă, într-un minunat costum cu opreg. Nu puteai să n-o remarci: se unduia ca o baladă și ochii-i străluceau de bucurie când pășea. De nicăieri, a intrat lângă ea un tânăr înalt, bine clădit, care o sorbea din priviri. Nu mai aveam ochi decât pentru ei: fiecare atingere, fiecare pas, fiecare privire erau ca o vrajă...

Am simțit o ușoară atingere și am întors capul: lângă mine se afla el, cel pe care-l văzusem de atâtea ori în visele mele, pe care-l cerusem Providenței! Nu-mi venea să cred: de ani de zile îl așteptam și acum era aici, iar eu... eu aveam un nod mare în gât, o inimă care a luat-o razna și o muțenie patologică... Când m-a privit mi-a atins sufletul și am avut certitudinea că ne știm dintotdeauna... M-a salutat și mi-a zâmbit oarecum nedumerit, s-a aplecat ușor spre urechea mea și m-a întrebat dacă totul e-n ordine. Și-a cerut scuze pentru deranjul de mai devreme și a precizat că s-a așezat lângă mine pentru simplul fapt că ațipisem și mi-a căzut cartea. Mi-a întins-o, după ce a examinat-o și m-a întrebat dacă sunt pentru prima oară pe aceste meleaguri. Cu greu, am articulat câteva vorbe, iar el a-nceput să-mi vorbească despre frumusețea locurilor. Am strâns cu putere pumnii și unghiile mi-au intrat în palme: cu certitudine totul era aievea! Emoția a pus stăpânire pe mine, vibram la fiecare cuvânt rostit și-l priveam fascinată. Îmi veneau, de-a valma, toate vorbele lui în minte, vorbe rostite în visele mele: „Ce va fi lumea când vei apărea tu? În orice caz, nu va mai avea nici una din actualele înfățișări: păsările vor țipa, aroma se va trezi trâmbiță, eu voi fi un altul, flori aurii vor zumzâi în crângul violet. Vom aduna cu fervoare toate sofismele iubirii.” „Sunt aici”, țipa sufletul meu,

„sunt”! El continua să-mi vorbească despre istoria locurilor acestei zone mirifice, prindeam frânturi, dar inima-mi vibra la cuvintele dinaintea rostirii prezente: „O clipită, un trai îl întoarce pe dos/Simt că-ncep să gândesc lăcrimând la frumos”... „Te plăsmuiesc și în cuvânt te-ascund cu dor. Cuvântu-ncepe să respire viu. Te văd ca lacrima, ca ciuta cum vibrezi acum, când păsările-ndrăgostite zboară să anunțe sosirea-mi”. Hei, sunt aici, lângă tine! L-am privit lung. Simțeam cum s-a desprins iubirea din vămile universului și s-a strecurat în sufletul meu. Mi se perindau prin minte teorii cu suflete pereche căroră le poți deschide larg porțile și le poți vedea zvâcnetele inimii cum pulsează pe muzica lumii... Cabala spune că sufletele pereche sunt iubiri și relații ce transcend timpul și spațiul... Sufletul pereche își poate face apariția în viața noastră oricând și ne poate însoți un timp mai lung sau mai scurt, ne poate arăta un drum sau ne poate salva într-o situație limită. Ne poate sta alături câteva ore sau toată viața dar, orice s-ar întâmpla, are un impact deosebit de puternic asupra vieții noastre. Energia pozitivă pe care o simți venind dinspre sufletul pereche e covârșitoare. El nu te face să suferi, nu te împovărează, îți arată pur și simplu lecția pe care o ai de-nvățat, natural, fără retușuri. S-a oprit și m-a privit lung și mi-a spus că are senzația că ne cunoaștem. Mi-a întins o carte de vizită și m-a rugat să-l sun de câte ori voi simți nevoia. Mi-a spus că e un bun ascultător și că-și simte libertatea sufletului jucându-se împreună cu a mea. M-a asigurat că ne vom revedea, mi-a spus că fiecare întâlnire e un dar neprețuit: avem șansa de a cunoaște noul, de a ne lărgi conștiința, de a ne înțelege mai bine personalitățile, cum suntem, cine suntem, ce putem, cum ne comportăm, cum ne-am schimbat, ce mai putem îmbunătăți la eul nostru. Nu știu dacă am reușit să leg două fraza inteligente, cert este că l-am urmărit cu privirea până când a dispărut. Am greșit undeva? Dacă n-a fost sortit să fim împreună acum poate, cine știe, într-o formă sau alta, data viitoare...

Mi-am întors privirea spre minunații tineri și-n față mi s-au perindat imagini: s-au cunoscut la horă, și-au vorbit, s-au sărutat... La clacă, ea se gândea numai la el, îi cânta numai lui... Era harnică: cosea și țesea scoarțe, chilimuri, căpataie, velințe, fețe de masă, piese de port, ștergare, dădea zor să-și umple lăcrița. El era de mai departe, de la Zătreni, se îndelednicea cu olăritul. Se silea să zmălțuiască totul cu pastă de humă albă, trasă în cercuri orizontale peste incizii care dobândeau un relief în plus, de o frumusețe aparte. Fiecare obiect zămislit de el era altfel,

parcă grăia, te chema să-l cumperi și să-i afli povestea...

Și-au promis veșnicia în doi și munceau cu sârguință și speranță la bucata lor de rai, fără să țină cont de canoanele lumești, de opreliști, ori de vreme. El își dorea un loc sigur, o gospodărie bine încheată, o cetate în care să-și crească pruncii sub aripa iubirii. O iubea dincolo de ființa lui, dincolo de dorință și rațiune, era zeița sufletului său. Știa asta! Era cea care l-a străfulgerat din cap până-n picioare, iar ea n-a făcut decât să-i confirme asta prin toți porii: prin ochii, vocea, pasiunea și sălbăticia ei.

S-au curmat toate imaginile în momentul în care a sunat telefonul. L-am închis înfrigurată: voiam să mai zăbovesc pe tărâmul iubirii. Din nefericire am pierdut totul, nu reușeam să-nțeleg unde au plecat. Se vor întâlni, mi-am zis, se vor întâlni cu siguranță la capătul curcubeului și vor pătrunde împreună ca lumină, ca un tot unitar, până la sfârșitul și începutul unui nou Pământ.

Am deschis cartea și am aflat că, de la Horezu, pe drumul național se ajunge la Slătioara. În depresiunea Polovraci, ultima localitate din județ este Milostea. De aici, spre sud, pe un drum județean, se trece prin cinci localități și se ajunge la Zătreni. Aici este o culă clădită în jurul anului 1754. Inima-mi sparge pieptul: cetatea iubirii există?

CAMELIA ARDELEAN

UN CONCEDTU DE NEUITAT

(continuare din numărul anterior)

Zia următoare păru să înceapă bine. Ploaia se oprise, iar zâmbetul timid al soarelui se ivi de după un nor. Proprietarul îi invită la o cafea, pe terasă.

-Nici n-am apucat aseară să facem prezentările! zise el. Pe nevastă-mea o cheamă Curcă Caterina și a fost profesoară de franceză. Eu sunt Curcă Caius, fost arhitect. Suntem pensionari amândoi și ne-am gândit să ne retragem la țară și să ridicăm aici o vilășoară pentru cazat turiști. Zona e foarte frumoasă, dar are nevoie de investiții. Casa e construită în întregime de mine, de la proiect până la zidărie, tot...

Gicu tuși înfundat, străduindu-se din răspuțeri să nu izbucnească în râs. Se gândea cum de avea tocmai el „norocul” să cunoască familia cu cele mai cacofonice nume din țară, așa că mai luă o gură suplimentară de cafea, ca nu cumva să se trădeze, fiind aproape să se înece cu lichidul fierbinte.

-Noi suntem familia Poenaru, căsătoriți recent, se simți dator să se prezinte, la rândul său, când își reveni. Eu fac diverse afaceri, iar soția mea e casnică, se ocupă de gospodărie. „Se ocupă al naibii”, gândi el, „încă nu sunt sigur dacă e în stare să deosebească o găină de o curcă, fiindcă tot veni vorba...”

După ce tinerii fură felicitați și se ciocni în cinstea lor un pahar de vin, plecară să dea o raită, ca să admire frumusețea zonei. Așa-zisa stațiune „în devenire” era, de fapt, un mic sat cu câteva cabane și vile de vacanță în construcție, situat la poalele muntelui. Pădurile de conifere și lacul care trecea chiar pe lângă domeniul proprietarilor îi dădeau tot farmecul. Nu exista niciun drum amenajat pentru turiști, dar partea bună era că

aveau curent și apă în casă, cu toate că nu era potabilă; se putea folosi doar pentru spălat haine și pentru toaletă. Părea să dureze mult și bine până să se finalizeze ceva promițător în zonă, care să atragă vizitatori în masă. Deocamdată, optimiștii erau puțini...

Nu apucară să parcurgă câteva zeci de metri, că Gina se împiedică de o piatră și-și rupse tocul la una dintre sandale.

-Bine că nu ți-ai rupt gâtul! explodă Gicu. Fi-ți-ar rablele de răs, cu sandale cu toc se vine la munte? La ce naiba ți-ai luat cataligele astea, ai vrut să faci parada modei printre capre negre? Și cu o mișcare bruscă, înainte ca femeia să poată protesta, îi smulse cealaltă sandală, rupându-i și acesteia tocul, care oricum se descleiașe și părea că urma să aibă, în scurt timp, soarta perechii sale.

-Așa, măcar acu' o să fii comodă și n-o să mai faci pe balerina! mustăci el satisfăcut.

Gina vru să riposteze, dar se răzgândi. Nu voia să-și strice restul vacanței, care și așa începuse cum nu se putea mai prost.

-Uite o lebedă! rosti ea încântată, arătând cu degetul pe suprafața lacului, în depărtare.

-Nu e lebedă, e găscă în toată regula, țapo, numa' bună de băgat la cuptor! hohoti Gicu. „Doamne, am fost orb când m-am însurat, femeia asta nu știe nici să facă diferența între un țânțar și o muscă”, rosti el printre dinți, ca să se audă doar pe sine.

-Ai spus ceva, dragule?

-Întrebam dacă îți place aici! rânji Gicu, jubilând în sinea sa de neatentia nevestei și de așa-zisa lui superioritate, de care se simțea încântat, ca un cocostârc ce se crede mai presus de o broască.

-Da, e mișto! se entuziasmă Gina ca un copil. Uite o barcă, are și vâsle! Hai să dăm o tură!

-Doamne ferește, vrei să-mi las oasele pe aici? Dacă ne răsturnăm? Eu înot ca toporul la fund, tu ca securea, ce să zic... Parcă și văd ziarele de mâine: „Ce tineri erau, săracii! Tocmai în luna de miere...”

-Vai, ce sinistru ești! se lamentă Gina. Măcar pozează-mă cum dau la vâsle, să le fac în ciudă prietenelor! îi spuse ea rugător.

-Care prietene? Tu n-ai prietene! o persiflă Gicu.

-Atunci vecinelor, rudelor, să fac cuiva în ciudă, na, ce treabă ai tu? Îmi faci sau nu?

-Bine, ho! zise bărbatul amuzat, aplecându-se să scoată aparatul foto din rucsac. Deodată o auzi pe nevestă-sa urlând ca din gură de șarpe. Speriat, se ridică repede și văzu că „monstrul” care o „atacase” pe când urca în barcă și cu care lupta din răspuțeri era un biet fluture, ce i se așezase tacticos

pe umăr. Ambarcațiunea era cam șubredă și, de la mișcările bruște, se înclină într-o parte, apoi în cealaltă și se răsturnă, trântind-o pe Gina până la subsuori în apa rece și murdară de la prea multă ploaie. Asta era prea de tot! Gicu crezu că leșină de răs, în timp ce nevestă-sa îl făcu în fel și chip, mai-mai să-l strângă de gât, de parcă el o pusese să urce în vechitura priponită de mal.

Se întoarseră la vilă. Gina era prea furioasă ca să mai plece undeva. Oricum alte încălțări nu avea, iar ambele rânduri de haine îi erau ude. Nu-și luase multe bagaje, cu gândul că se va înnoi pe unde vor călători, așa că nu mai avea cu ce să se îmbrace, în afară de o cămașă de noapte indecent de transparentă și de papucii de casă. Nu avea cum să coboare într-o asemenea ținută la bucătărie, în consecință mâncară în cameră ultimele conserve luate cu ei în călătorie și se întinseră în pat, uitându-se unul la altul. Ploaia începu din nou, mărunță și deasă, ca într-o zi nesuferită de toamnă târzie...

-Primăvara lu' pește! mormăi Gicu printre dinți. M-am luat după tine, să vin pe vremea asta la munte! De parcă crăpai dacă așteptai până la vară, cu luna ta de miere. Se zaharisea „mierea”, ce să zic!

-Nu-i nimic, o să facem *giugu-giugu!* încercă Gina să-l consoleze pe bărbatul irascibil de lângă ea, ca nu cumva să-i sară iar acestuia muștarul pe pereți.

-N-am niciun chef! zise el acru. Cu „norocul” nostru, poate rămânem blocați naibii în cameră dacă ne închidem pe dinăuntru și chiar n-am poftă să cobor pe burlan de la etaj, cu tine în cârcă! Du-te mai bine și spală-ți hainele, ca să ți se usuce odată, eu bag ochiu' la *tembelizor* până atunci!

Gina se conformă, fără tragere de inimă. Intră în baie, dar nu se mai închise cu cheia pe dinăuntru, după experiența nefericită avută cu o zi în urmă. Își scoase verigheta și celelalte „ținichele”, care-l costaseră pe Gicu o căruță de bani, cu gândul să le pună pe chiuvetă. Ușa se deschise brusc din cauza curentului, iar femeia, surprinsă, crezând că e vreun intrus pe cale să o vadă în cămașa de noapte, scăpă două dintre inele în vasul de toaletă. Îi veni să țipe de nervi. La Gicu nu putea apela, cu siguranță ar fi luat-o iarăși peste picior, „servindu-i” câteva din generoasele lui „complimente” și făcând-o să se simtă ca o tută. Cu toată sila creată de o atare situație, băgă repede mâna în closet după ele, ca să nu le ducă apa. Răsufli ușurată, cu bijuteriile în palmă. Deodată intră Gicu. O prinse în grabă de mâna udă și o trase după el:

-Ce naiba faci? Parc-ai plecat să-ți speli

hainele, nu belciugele! o ironiză el. Vino repede, să auzi prognoza meteo, să nu zici că inventez! Plouă în draci toată săptămâna și e abia marți! Halal concediu! Numai tu ești de vină, cu cretinismele tale de idei! Bărbatul dădu televizorul mai tare, apoi luă un biscuit cu ciocolată rămas pe fundul unui pachet și mușcă din el cu poftă. Ginei îi veni să strige, oripilată, dar se abținu. În secunda următoare, aparatul tăcu brusc, tocmai când se afla în miezul „acțiunii” meteorologice.

-Acu' și ăsta-și bate joc de noi? rosti el nervos, încercând să-l pornească din nou. Dar oricâte combinații de taste făcu pe telecomandă, televizorul rămase mut ca un pește. Pfuiii, mama ei de viață! se stropși el. Fato, eu zic să ne luăm tălpășița dis-de-dimineată, că n-am chef să plătesc *curcilor* aparatul de nou! Și așa am stricat o grămadă de bani pe benzină până aici ca să ne uităm la pereți, de parcă n-am avea destui acasă la noi! Mă duc să schimb roata, hai barem să-mi ții umbrela, că auzi ce toarnă afară, cu spume!

-Și cum ai vrea să vin, mă rog, în cămașă de noapte? îi răspunse Gina cu un zâmbet satisfăcut pe chip, la gândul scenei cu biscuitul, de adineauri. Era mica ei „răzbunare” pentru toate momentele în care bărbatu-său o luase în zeflema.

-Asta nu-i întreagă! vorbi bărbatul ca pentru sine. Suntem în rahat până în gât și ei îi vine să râdă! Apoi deschise ușa să meargă în curte, când dădu nas în nas cu proprietarul.

-Să nu vă speriați, spuse acesta nonșalant, am montat câteva capcane pe-aici, în holuri, în bucătărie și în băi! Cred că am văzut un șobolan în baia de jos și e mai bine să fim precauți, să nu apuce să se înmulțească! Le-am pus niște brânză de capră și...

-Șobolani? urlă Gina de după ușă cât o ținură plămâni și sări în pat dintr-o mișcare însoțită de un trosnet scurt. Unul din picioarele patului, care nu era bine fixat, cedă sub greutatea ei și se crăpă de sus până jos. Femeia tăcu mâlc și nu se mai mișcă, de teamă să nu facă stricăciunea și mai mare.

Lui Gicu îi fu frică să întrebe ce se întâmplase și se grăbi să schimbe cauciucul spart, ca să se vadă plecat de acolo cât mai repede, iar domnul Curcă nu stătea, din fericire, prea bine cu auzul. După un timp, Gicu reapăru, ud learcă și cu un repertoriu nou de înjurături. Se dezbracă repede, după ce strănută de câteva ori, apoi se aruncă în pat zgribulit. Picioarul „betegit” anterior nu rezistă însă presiunii și se rupse, iar patul rămase într-o rână, sprijinit pe celelalte trei picioare.

-Ce *dumnescații* mă-sii? Țștia au paturile din brânză? se răsti el, fără să-și dea seama că nevastă-sa era cea care începuse, de fapt, dezastrul. Măine la cinci, cum se crapă de ziuă, ne luăm tălpășița, femeie! Nu mai stau nicio secundă în plus în văgăuna asta amărată!

-Bine, *Mustăți*, cum vrei tu! zise Gina, bucuroasă că scăpă „neșesălată” de această dată. Hai să te țină mama în brațe, să nu răcești! îl dezmierdă ea, trăgându-l lasciv spre partea sa de pat. Gicu se lăsă prins în mreje, ca un motan în călduri, pișcând-o de un sân, dar când dădu cu ochii de fața de pernă, pe care trona o uriașă pată roșie, ca după o proaspătă crimă, îi pieri cheful de giugiuleală.

-Ce Dumnezeu ai făcut, ți-ai lăsat *vopselurile* pe lenjeria oamenilor? Parcă ziceai că *Red Techo* ăla al tău, pe care am dat o grămadă de lovele, e de calitate! Atunci de ce naiba arată patul ca și când ai fi turnat un tub de vopsea sau ai fi strivit un șobolan pe el? se oțărî bărbatul, aflat la capătul puterilor.

-Habar n-am! Poate era un *fake*! se smiorcăi Gina, spășită...

Nici măcar ploaia cu tunete și fulgere de a doua zi sau faptul că hainele nu li se uscaseră încă nu putu să oprească mașina roșie să demareze, de parcă ar fi fost urmărită de Muma Pădurii și suratele ei.

-Dacă-mi mai vine vreodată ideea stupidă să plec cu tine în concediu, să mă legi de pat, să mă bați în cuie, da' să nu mă lași să ies din casă, auzi? spuse Gicu hotărât. Se așternu o tăcere de câteva minute.

-Mă mai iubești? se alintă Gina, mângâindu-l cu un deget pe mustață și cu altul pe vârful nasului.

-Normal, nu ești tu pacostea vieții mele? conchise Gicu, după care o pupă apăsător pe frunte, clipind resemnat...

-Sfârșit-

EDY MOȚĂȚAIUANU

PRINȚUL DEGEABA PIESĂ MUZICALĂ DE TEATRU INTERACTIV ÎN DOUĂ ACTE

PERSONAJELE:

IONEL BOCĂNEL

LILIANA - surioara lui Ionel

BABA CLOANȚA

ZÂNA MINUNILOR

ZÂNA NATURII

SPIRIDUȘUL VERDE ÎNROURAT

POVESTITORUL

(continuare din numărul precedent)

ACTUL I SCENA III

IONEL BOCĂNEL și BABA CLOANȚA-----
Același tablou.

(Baba Cloanța intră. Are în spinare doi saci, mari și plini - baloane cu aer.)

BOCĂNEL (Imediat după cântec.)

- Iuhuuu! Sunt sigur că și băieților le-ar plăcea acest lucru... Iar fetelor? Fetelor, sunt sigur că le-ar plăcea să fie... cele mai frumoase și bune Prințese! Știu eu! (Meditând, nu observă că lângă gard a apărut Baba Cloanța.) Și ce frumos ar mai fi!

BABA CLOANȚA (Lasă sacii jos, sprijinindu-i de gard, aprobându-i mai apoi spusele și lingșindu-l.)

- Hi, hi, hiiii! Dar cum?! Cum să nu le placă?!

Fiindcă așa cântecel frumos, nici măcar eu nu am mai auzit vreodată! Oare... tu l-ai cântat?

BOCĂNEL (În șoaptă, ca pentru el.)

- Cine-o fi acolo, la gard?! Hî! Parcă am mai văzut-o pe mătușica asta... O dată sau de două ori... Da, da! Ba chiar, dacă bine mi-aduc aminte, a și stat de vorbă cu Liliana... Ia! Ia să mă duc eu să

văd... Ce-o fi vrând?! (Din spatele gardului.) Da, da! Eu... Eu l-am cântat, mătușă!

BABA CLOANȚA

- Îhî! Tare frumos ai mai cântat. Da' chiar ți-ar plăcea să fii un Prinț? Așa, ca în povești?

BOCĂNEL

- Păi... da! Desigur! Cui oare nu i-ar plăcea?! Da'... dar matale cine ești? Că nu te cunosc!

Cu toate că parcă te-am mai văzut o dată pe aici. Sau chiar de două ori, însă...

BABA CLOANȚA (Îl întrerupe plângăcioasă, dar șmecheră.)

- Nu! Nu! Cred că te înșeli! Fiindcă eu, sărmana de mine, stau departe... Tocmai în mijlocul pădurii! Nu mă duc la nimeni și nici pe mine nu mă vizitează nimeni!

BOCĂNEL

- Sărăcuța de tine! N-ai pe nimeni! Înseamnă... Înseamnă că m-am înșelat!

BABACLOANȚA

- Îhî, îhî! Da. Și să știi... Să știi că de nu te auzeam cât de frumos cânti, nici nu ieșeam afară din bârlog... (Strănută, chipurile.)

BOCĂNEL

- Sănătate!

BABA CLOANȚA

- ...Pardon, îiiiih, din căsuța mea cea veche. (Schimbă vorba.) Da'... ia spune... Tu? Tu ești Ionel, nu-i așa?

BOCĂNEL

- Așa e! Așa e! (Șoptit. Spre public.) Ce ciudat! Îmi știe numele!

BABA CLOANȚA

- Îhî! Tu... Tu ești cel care face mereu, mereu boacăne, lumea și copiii strigându-te Bocănel, nu-i așa? Hi, hi, hiiii!...

BOCĂNEL (Dă din picioare, lovit în amorul propriu.)

- Îiiii! Da' stai! Stai! Stai! Că acum nu mai fac bocănele! Asta a fost odată, de mult! Acum... (Din nou calm, dar mândru.) Acum toată lumea mă strigă Ionel! Ionel cel Cumințel! Și... dacă tot ți-a plăcut cum am cântat, doresc tare a-ți mai cânta încă un cântecel! Poate că așa... vei înțelege de ce nu mai vreau să mă strige nimeni Bocănel.

BABACLOANȚA

- Nuuuu! Nu mai vreau cântece-leeee acum!

BOCĂNEL

- Dar... cum nu? Insist! Mai ales că ăst cântecel... o să te ungă pe suflețel. Iuhuuuu! (Începe să cânte, îndemnând copiii să îl susțină. Baba face fețe-fețe, dar tace.)

Lumea-mi spune Bocănici,

Și câteodată-s Păcălici...

Dar mie-mi place să mă joc

Și să cânt,
Să cânt cu foc,
Asta e, și n-am ce face,
De' mi se spune Bocănici,
Că îmi place.
Mi se spune Bocănici, și n-am ce face.

Mai fac și câte-o ispravă.
Nu stau, ci o fac în grabă...
Câte-o boacăna pe-aici,
(Cu mâinile încrucișate,
arată două direcții)

Însă, tare mult aș vrea...
Lumea să nu fie rea...
Să mă strige Ionel,
Ionel, nu Bocănel,
Ionel cel Cumințel,
Dacă se poate...
Însă tare mult aș vrea,
Lumea să nu fie rea,
Să mă strige Ionel,
Că așa-mi place!
(Pe ultimele acorduri orchestrale ale melodiei, ia
cuvântul.)

- Ce m-am înviorat! Hă, hăăă! Și, și, și... chiar
așa! Că am uitat! Unde mi-o fi capul?! Am uitat să
te salut că... așa e frumos, mătușă! Sărut-mâna!
Bună ziua!

BABA CLOANȚA (Luată pe nepregătite, se
miră.)

- Bună ziua?! Da', da', da' ce-i aia... bună ziua?!
BOCĂNEL (Din nou șoptit, către public.
Zâmbește, plin de el.)

- Cred că glumește... Dar... să îi spun totuși...
(Din nou, normal.) Păi, mătușă! Așa se salută
oamenii când se întâlnesc! Din respect! Daaa! până
și copiii știu asta! Eu cred... Eu cred că matale
glumești, nu-i așa? Hă, hă, hă!

BABA CLOANȚA

- Aha! Oamenii... Așa să fie! Dar ia spune!
Chiar... ți-ar plăcea să fii tu un Prinț?

BOCĂNEL

- Da, mătușă! Ți-am mai spus! Mi-ar plăcea!
Tare mult mi-ar plăcea! (Cu voce gravă,
amenințătoare.) Ca să înving toți zmeii și toate
vrăjitoarele!

BABA CLOANȚA (Se rățoiește la el, uitând că
trebuie să fie „blândă”.)

- Da' ce vrăjitoare?! Ce vrăjitoare?! Că nu
există! Ai văzut tu vreuna?

BOCĂNEL

- Ce-i drept... de văzut... n-am văzut! Dar... am
auzit!

BABA CLOANȚA

- N-ai auzit bine!

BOCĂNEL

- Cică n-am auzit bine! Stai! Stai să-mi scot
dopurile din urechi! (Se scobește în urechi.) Hă,
hă!... Daaa!... n-am! Că eu fac baie mereu și...
sunt curat!

BABA CLOANȚA

- Ba n-ai auzit bine! Însă... (Cu voce
microasă.) eu am auzit altceva! Vrei să-ți spun?

BOCĂNEL

- Ce, ce, ce?! Ce-ai auzit, mătușă?!

BABA CLOANȚA

- Eeei, stau să mă gândesc dacă să-ți spun ori
ba...

BOCĂNEL

- Haide, mătușă, spune-mi! Că... m-ai făcut
tare, tare curios! Te rog frumos!

BABA CLOANȚA (Chipurile, îngăduitoare.)

- Bine, bine! Treacă de la mine!

BOCĂNEL

- Îți mulțumesc!

BABA CLOANȚA

- Eeei, am auzit eu că tu, Ionel, ai o surioară,
Liliana. Și că e... tare cuminte și harnică.

BOCĂNEL

- Ăă! Credeam că o să-mi spui ceva ce nu
știam deja. Dar... ai dreptate. Așa e!

BABA CLOANȚA

- Mai mult decât atât, am auzit că ea... știe să
facă și cele mai bune prăjiturile!

BOCĂNEL

- Asta... așa este! Acuși, acuși o să le termine
de făcut! Trebuie să se coacă... și gata! Sunt
bune de mâncat!

BABA CLOANȚA

- Îhîi! De aceea mirosea atât de bine până hăt
departe, în mijlocul pădurii. Până și animăluțelor
din pădure li s-a făcut poftă. He, hee, dar mult
mai stau și mă minunez!

BOCĂNEL

- Te minunezi?! Dar... de ce?!

BABA CLOANȚA

- Păi, Ionel... Eu... am auzit că ea a fost doar o
simplă păpușă și... pentru că tu ți-ai dorit o
surioară, Zâna Minunilor ți-a îndeplinit această
dorință, nu-i așa?

BOCĂNEL (Mirat tare.)

- Ai... dreptate...

BABA CLOANȚA

- De aceea mă minunez, Ionele.

BOCĂNEL

- Dar... totuși... De unde știi tu toate astea?!
Că e secret.

BABA CLOANȚA

- Ei, lasă acuma! Uite: fii atent aici! Aș vrea...

Aș vrea, fiindcă îmi ești simpatic... să-ți îndeplinesc și eu dorința pe care o ai.

BOCĂNEL

- Care... dorință, mătușă?!

BABACLOANȚA

- Păi... n-ai zis tu că ai vrea să fii un Prinț? Așa... ca în Povești?

BOCĂNEL (În zeflemea, dar curios.)

- Hă, hă, hă! Ba da, ba da! Daaaa' ai putea tu să faci asta?!

BABACLOANȚA

- Bineînțeles! Însă... va trebui să faci și tu ceva pentru mine... Ești de acord? Ce spui?

BOCĂNEL

(Cu efect: sunt gândurile lui... În timpul ăsta, se mișcă dintr-o parte, în alta.)

Hă, hă! Cum?! Cum să-mi îndeplinesc ea dorința?! Dacă ar fi fost o Zână, o Crăiasă sau... o Ielă bună, aș mai fi înțeles... Hîî! Pe de altă parte, însă, mami și tati mi-au spus că întotdeauna trebuie să-i respectăm pe cei mai în vârstă decât noi. Așa că... trecă de la mine... Oricum, ce-o să fie dacă o să intru în jocul ei, spunându-i că sunt de acord? Nimic. Apa trece, pietrele rămân. Și așa, nici n-o s-o supăr. Că văd eu că e bătrânică. Și necăjită.

BABACLOANȚA

- Ei, mai stai mult pe gânduri?

BOCĂNEL

- Ăăă! Mătușă! Uite: aș face orice să fiu eu un Prinț așa ca în Povești! Măcar pentru o zi!

Așa că... spune-mi... Spune-mi ce trebuie să fac și... o să fac. Hă, hă! Cât ai bate din palme... (Și bate.) o să fac de repede!

BABACLOANȚA

- Ei, atunci... află! Află că, de fapt, e o nimica toată ceea ce ai de făcut... Trebuie doar să o trimiți pe draga de Liliana la mine, în pădure...

BOCĂNEL (O întrerupe.)

- Nu, nu, nu... Mami și tati nu ne dau voie să mergem la necunoscuți acasă... Nici să vorbim măcar, așa pe nepusă masă. De tine mi-a fost un pic milă. Că de aceea vorbim.

BABACLOANȚA

(Îl întrerupe și profită de spusele lui, supralicitând spre a-l atinge la coarda sensibilă. Tare și punctat.)

- Să vină cu prăjiturele, Ionele... („plângăcioasă”). Și cu ceva de-ale gurii. Fiindcă nu am mai mâncat de multă vreme! Fie-ți milă de-o biată bătrână amărâtă și bolnavă! Și uite, fiindcă știu că îți plăcea să bagi furnici și țânțari prin perne, ți-am adus un cadou.

BOCĂNEL

- Un cadou pentru mine?!

BABACLOANȚA

- Da, da! Doi saci... Unul e plin cu țânțari, iar celălalt cu furnici. Nu te bucuri?

BOCĂNEL

- Eeei, mătușă! Nu mai fac eu boacănă de-astea! Am făcut odată, de mult... (Mândru de isprava din trecut, dă din mâini precum o păre din aripi.) Ce-i drept, tare mi-a plăcut să văd cum zburau pernele acelea pline cu țânțari prin casă. Acum însă... sunt cuminte! Dar... de unde?! De unde știi tu toate astea?!

BABACLOANȚA

- Ei, Ionele! Nu știi că în Lumea Poveștilor veștile circulă repede? Totul se află...

BOCĂNEL (O întrerupe, vorbind mai mult ca pentru el.)

- Ba da, știu. Însă și în Lumea Copiilor e la fel. Numai decît poți intra pe internet și... gata.

Ai aflat tot ce te interesează. Din păcate, însă, și multe lucruri rele se pot afla (Punctat.) de pe IN-TER-NETUL ăla. Știi eu...

BABACLOANȚA

- Îî? Ai zis ceva?

BOCĂNEL

-Nu, mătușă, nu! Spune!... Spune mai departe!...

BABACLOANȚA

- Eeei, precum spuneam, când am auzit de isprava ta cu țânțarii din perne, chiar și eu m-am amuzat. Acum însă... trebuie să îți spun că sacii ăștia o să-i las totuși aici. Că eu, chiar dacă nu ți-i trebuie... fiind bătrână și bolnavă, nu pot să-i car îcoace și încolo. Dar, ia! Ia uite! Am aici ceva special pentru surioara ta, Liliana și, bineînțeles, și pentru tine! Iată: (Caută o vreme prin straița pe care o are la purtător și scoate o cutie.) O cutie mare, mare... Plină cu bomboane de ciocolată, Ionele. Iar asta, pentru că știu cât de mult vă plac bomboanele. Eu... oricum nu mai am dinți prea mulți în gură, ca să mă bucur de ele... Haide! Ia-o!

BOCĂNEL (Cu ecou, sunt gândurile lui.)
- Bomboane?! Îmi plac, așa e, dar... de unde o fi având ea bomboanele?! Și... de ce mi le dă mie, dacă spune că îi este foame?! Ceva... nu e în regulă. (Cu voce tare.) Mătușă! Da! Ne plac bombonelele, însă tu de unde le ai, că...
BABACLOANȚA (Îl întrerupe, șmecheră.)

-Eeh, Ionele... Mi le-a lăsat un vânător cadou. Drept răsplată că i-am astâmpărat setea. Și... ți-am spus! Eu nu le pot mânca. Pe deasupra, trebuie să știi că bomboanele sunt fermecate...

BOCĂNEL

- Fermecate?!

BABACLOANȚA

- Da, da! De aceea sunt mult mai gustoase acum, decât de obicei. N-ai mâncat niciodată așa bomboane! (Ca pentru ea, rânjind.) Și nici n-o să

mai mănânci vreodată, hi, hi, hi, hi, hi! (Iar vorbă mieroasă.) Haide! Gustă una! Gustă!

BOCĂNEL (Cu ecou, sunt tot gândurile lui.)

- Ei, n-o fi foc dacă o să gust. Ce poate să se întâmple? (Cu voce tare.) Bine, mătușă. (Ia cutia și mănâncă.) Bine!

COPIII

- Nuuuu! Nuuuuu!

BABACLOANȚA

- Hîîî! Ia te uită ce-mi văd ochii! (În gând, cu ecou.) Prrrr, numai de copiii ăștia nu aveam eu nevoie să-i am prin preajmă. (Acum cu voce tare. Șmecheră.) Dragi copii, de ce sunteți invidioși? Stați numa' un picuț că... mintenaș vă aduce Baba și vouă. (Privește către Bocănel) Și... ia să terminați cu gălăgia! (Văzând că acesta a intrat în transă deja, spune cu năduf.) Că acuși vă iau pe toți cu lopata, hi, hi, hiiii!

COPIII

- Nuuu! Nu mânca, Ionele!

BABACLOANȚA

- Degeaba strigați, hi, hi, hiiii! Nu vă mai aude, hi, hi, hiiii și sâc, sâc, sââââc! De-acum... va avea ochi și urechi doar pentru mine, hi, hi, hiiii! Iar cu Liliana, hi, hi, hiiii, se va întâmpla la fel, după ce Ionel îi va da să mănânce! Hi, hi, hiiii! Așa că... (Strigă la copii.) gălăgia! Nici musca să nu se audă! Bzzzz, bzzzz! (Se întoarce la Bocănel. Cu ecou, sunt gândurile ei.) Așa! Așa! Mănâncă! Mănâncă și o să vezi tu imediat ce se va întâmpla, hi, hi, hiiii! (Acum normal.) Ei, ce spui? Îți plac?

BOCĂNEL (Pleoscăie, starea fiindu-i deja schimbată.)

- Sunt... nemaipomenite! Hă, hă, hăăă! (Gesticulează haotic. Nu aude copiii.) O... minunăție, nu alta! Sunt sigur că și Lilianei o să-i placă!

COPIII

- Nuuuuu!

- va continua -

LADISLAU DARADICI

Raul Constantinescu sau portretul poetului exemplar

Raul Constantinescu este pseudonimul literar al profesorului Constantin Constantinescu, unul dintre poezii români contemporani reprezentativi.

Născut la 6 august 1944, la Bradu de Sus, Argeș, după absolvirea Facultății de Filologie din Cluj predă limba și literatura română în școli din Țara Hațegului, după pensionare stabilindu-se în localitatea Păclișa. Debutază în 1966, la vârsta de 22 de ani, în prestigioasa revistă clujeană *Steaua*, ulterior colaborând cu *Orizont*, *Echinox*, *Tribuna*, *Familia*, *Luceafărul*, *Discobolul*, *Astra*, *Poezia* etc. În 1985 este inclus în antologia lirică *Alpha 85* a Editurii Dacia, ulterior publicând o serie de volume care l-au făcut cunoscut pe plan național, dintre acestea amintind: *Aventurare în marele refuz* (2001), *Neantia* (2002), *Neviața lumii* (2003), *Rostirea lui Zamolxe* (2005), *Heralzii tăcerii* (2007), *Periplu prin neant* (2014), *Vivisecții* (2015), *Spre Aleph* (2016), *Athanor* (2021) etc. Pasionat de etnografie și folclor, este autorul lucrării *Străvechi tradiții și creații populare din Țara Hațegului* (2017), rod al cercetărilor sale de-o viață.

Raul Constantinescu este un poet inconfundabil nu doar în semnificații, dar și în expresie, impresionând prin bogata cultură filosofică, teologică și literară ce răzbate din poeme, alături de dimensiunea existențialistă și cea intrapersonală, lirica sa având o accentuată componentă lingvistico-verbală, fiind considerat pe bună dreptate un maestru al rostirii poetice. Intransigent cu sine, dar și cu ceilalți, devine în timp modelul scriitorului însingurat, consecvent, care nu acceptă concesii, convins că dincolo de renume esențială rămâne fidelitatea rostirii față de propria-ți esență și propriile-ți convingeri, chiar

riscând să devii incomod pentru confrăți. Trăindu-și viața departe de amăgirile lumii, poetul sfidează bucuriile zgomotoase și multicolore ale vieții, în căutarea și așteptarea revelațiilor existențiale. Paradoxal, adâncindu-se tot mai mult în el însuși, coborând fără opreliști în sinele nepalpabil, reușește să se ridice spre propriul spirit, în concepția sa culmile neputând exista fără abisuri, înaltul relevându-se doar prin profunzimi.

Raul Constantinescu este poetul care *se talmăcește* pe sine (sau, cum mărturisește el însuși într-un poem, *se scrie/ rescrie* perpetuu), poemul său conturându-se prin excelență într-o imagine complexă și cutremurătoare a Eului, trup și spirit deopotrivă, ardere mistuitoare transfigurată în Cuvânt; întruchipare a modestiei, fără a urmări glorie sau vreun câștig de orice fel, pare pe deplin împăcat în certitudinea sa de a releva esența lucrurilor, de a le spune pe nume. Viața omului, în general, dar mai ales a artistului, în special, nu-i decît „o anumită vibrație primită în dar” înainte de a se naște și pe care o va dărui în cele din urmă prin creație celorlalți, „nimic material vederii,/ aproape inexistent” (*Testament*). Pentru că „materialul” există dincolo de vrerea noastră, dincolo de putință, orânduit după alte legi care ne sunt inaccesibile. Poetul e aidoma meșterului Manole a cărui stradanie era inutilă și fără finalitate înaintea cumplitului sacrificiu, acel moment blestemat, dar necesar al jertfei: „în mine un templu înalt de o viață;/ se surpă mereu în continuu cutremur../ printre dragonii de fulger și gheață,/ cad mă ridic recad salt mă cutremur,/ fragil *bietul om sub vremuri...*” (s.a.). Corpul nostru, „neprețuitul viul vas din toate cel mai fragil călit”, chiar și așa, „din toate părțile lovit subminat țintit atacat jupuit”, rămâne „primitorul nerostitul sălaș al divului sulfet” (*Vivisecții*). Există o intercondiționare esențială între *miez* și *coajă* (sâmbure și înveliș, centru și sferă, uman și divin, etern și nemuritor), simbolistica acestei bipolarități revenind obsesiv în lirica lui Raul Constantinescu (*Miez/ coajă, Nuca* etc.).

În poemul *Corpul secționat*, de pildă, poetul face o delimitare clară între partea noastră *muritoare* (corpul, ca victimă predestinată) și cea *veșnică* (sufletul), care nu ne aparține nicicând, neștiind „de unde vine ce este încotro merge”. În devenirea sa însă, și trupul urmează legi stricte încrustate în carne din generații, acel tipar al ADN-ului de la care nu ne putem abate, „citit recitit scris rescris la nesfârșit/ până la originea speciilor/ înapoi și înainte/ arhetip și plasmoid/ aceluiași râu interior mereu altul/ în care continuu mă scald”

(*Ancestral alfabet*). În viziunea poetului, trupul și sufletul, acești „anonimi siamezi” sunt contopiți întru iubire până la dispariția trupului, eliberat în zbor liber sufletul înălțându-se „peste umila tăcută țărână/ ce anonim dispărând mi-e poartă/ neștiut sub ierbi să rămân” (*Anonimi siamezi*).

În pofida acestei accepții a relației dintre partea efemeră și esența noastră divină (infașibilă și eternă), poetul nu poate rămâne insensibil la impactul morții asupra semenilor. În *quinsetul excelând prin note simboliste intitulat Privirile celor ce mor* (quinsetul fiind o poezie cu formă fixă inventată de Raul Constantinescu), poetul declară că nu e nimic mai sfâșietor precum „gheara morții” care nu iartă pe nimeni, fie „săraci bogați sfinți ori regi”, aceeași moarte având un impact puternic asupra celor din preajma celui defunct: „pre toți ne dor prin ani privirile stranii/ din ultimele clipe ale celor ce mor”.

Asemenea lui Mihai Eminescu, cel care spunea că în fiecare din noi se află *un șir nesfârșit de oameni*, poetul din Țara Hațegului e convins că nu suntem decît o întrupare a proiecției strămoșilor, „flori în penumbre” ce „vin ecou din nu se știe unde” (*Lăuntric mă pasc pe sens interzis*), fiind legați (predestinat), condiționați, în pofida însingurării noastre metafizice, de șirul prelung al celor care ne-au precedat, făcând posibilă nașterea și existența noastră. Nu putem devia de la această condiționare, aidoma mugurelui de pe ram care nu se poate abate de la propria-i esență (când furnicii îi cresc aripi, spune vorbă, i se apropie sfârșitul).

Părăsindu-și sinele, poetul își îndreaptă atenția asupra lumii (*Mondo fiasco, Izvorul lumii*) și asupra universului întreg. Universul, în permanenta sa curgere, devenire (*Panta rhei I și II*), e un reper permanent în lirica poetului, poemul său preluând adesea cadențele liricii populare (*Cernerii de stele, Stea nemuritoare*). În concepția sa, oricât te-ai zbate, oricât ai râvni, tot melc închis în cochilie rămâi, navigator într-o corabie de carne eșuată pe vreun țarm străin. Poemul lui Raul Constantinescu e complex, adesea stufos, aparent greoi, poetului plăcându-i aglomerările de termeni pentru a-și concentra ideile, a epuiza nuanțele, a-și face înțeles mesajul: „partea mea nemuritoare/ nu-mi aparține nicicând../ de unde cine ce este încotro merge/ nu știu nu bănui../ față/revers, coajă/miez,/ vis/real, plin/gol../ nimic sau totul” (*Corpul secționat*). De remarcat este faptul că în exprimarea ideilor, nu rareori șocante, poetul apelează la recuzita simbolismului sau imprimă enunțurilor sale, acestei extreme și singulare metafizici, o formă

accesibilă, un ritm familiar, ludic, preluat din folclor. Notele simboliste creează uneori și zone de luminozitate, precum acest catren din poemul intitulat *Adiat de privighetori* (și care amintește de un poem macedonskian) despre seninătatea iubirii: „Feerie va fi clarul lunii cu stele/ în care ochii tăi voi privi până-n zori.../ greieri înălța-vor visele mele.../ lin adormi-voi adiat de privighetori”.

Raul Constantinescu e un campion al metaforei. În timp ce omul e văzut ca „humă albănsuflețită” sau „ghem de nervi vene mușchi oase-n derivă”, iar viața, un „drum de drumuri” ori „o punte peste prăpastia din tine”, moartea e definită drept „eterna fidela iubită”. Supraîncărcată de nuanțe semantice, metafora se îngreunează adesea, ca în această *definiție* a corpului: „neprețuit viul vas din toate cel mai fragil mai călit” (*Vivisecții*).

Poetului nu-i este străin nici jocul lingvistic *semnificativ*: „unul pre altul, Unu prin și în altul – Înaltul/ trăindu-se –/ tainic punct –/ răscrucea vieții/ morții” sau „peste absurdul tot mai *surd*” (s.n.) etc. Uneori se recurge la citarea unor expresii celebre, precum *la belle époque, dolce far niente, sed non satiata, per aspera ad astra* etc., asemenea expresii reprezentând, frecvent, chiar titlurile poemelor: *Mondo fiasco, Panta rhei, Extra muros, Excelcior!, Sic transit gloria mundi, Punctum saliens, Fugit irreparabile tempus, Mehr licht!* Semnificative sunt și parafrazările, ca în poemul *Mondo fiasco* („somnul națiunii naște monștri peste monștri”), rezultând un poem complex, erudit, împresurat cu conotații filosofice, filologice, religioase, greu accesibil neinițiaților, un poem încărcat de adevăruri și esențe, obsesii și interogații, dar și numeroase necunoscute. Poetul filolog nu se ferește de ramificații lexicale, aglomerări de concepte, răsturnări de sens, uneori într-o năvală greu de asimilat (*față reveres plurivers; mod de a fi prin a nu fi; totul curge-n lumi ce curg*), termeni rari (*ciclotroane, bosoni, biorezonanță*) și sintagme inedite, savante, precum *sorbul istoriei; entropia bulimiei ancestrale; lumi genitoare de viață; ancestral netihn; aeuree cuvinte; imunde orbenii; ebuliții blindate; zvon găunos de ghioc* etc., cuvinte inexistente în dicționare sau formate prin compunerea a doi termeni (*rugflacăra, valejale, văzauz, frunzăiarbă, struțofaraoni*).

Întâlnim frecvent reluarea aceluiași termen (sau a unor cuvinte derivate din aceeași rădăcină) în versuri alăturate sau chiar în cadrul aceluiași vers („timpul ciclic renaște-n spirala de *cercuri*/ prin alte *cercuri* de *cercuri* spirale”; „în tenebrele

sepiei invadând *lumi* noi prin alte noi *lumi*” sau ”*lumi* prin *lumi* fără țintă anume/ și-nainte tot vin *antilumi* din *nelume*” s.n.), fiind numeroase și expresiile formate din forme flexionare (genitivale sau în acuzativ) ale aceluiași cuvânt (*umbre ale umbrei, visul din vis, ochi după ochi, holograma hologramei*) ori asocierea unor derivate cu termenul de bază (*citit recitit scris rescris la nesfârșit; străngeri restrângeri*), perechi antonimice ale căror componente se neagă și se completează reciproc într-o dialectică debordantă: *înapoi și înainte; murind și înviind continuu; absentul prezent; plinul și golul; se iubesc se urăsc într-un sens* etc.

În urma acestor construcții lexicale, rezultă adevărate poeme-năvală, cu o pluritate de sensuri, semnificații: „Ba în vis, ba de veghe-n turn vrând nevrând,/ căzut ori pe culmi, al refuzului sunt/ pe nervuri ori al marginii de frunză,/ viața-mi mie însumi mi-este ascunsă,/ cine sunt de unde vin încotro merg –/ umbre-n peșteri zi de zi cugetu-mi șterg;/ de dincolo de timp urcă-și refuzul/ floarea umbrei ce devoră văzauzul...” (*Al refuzului*).

Închei cu un fragment din *Precuvântul* la volumul *Vivisecții*, relevant pentru crezul poetic al lui Raul Constantinescu: „Și dacă poți scrie și tu despre propria-ți luptă, scrie nu pentru glorie, lauri sau bani, nu pentru laude și orbitoare jocuri de artificii, ci pentru a nu trece prin viață indiferent, scrie pentru a te dăruii semenilor cu tot ceea ce ai mai bun și mai adevărat, mai nobil și mai frumos, mai candid, mai minunat și mai înălțător din tine, mai curat, mai sfânt, mai dumnezeiesc”.

TUDOR CICU

**Într-o singură carte
- cheile participării cronicarului
la un ceremonial al lecturii -**

O carte de comentarii literare este aceea carte care, pe lângă stilul autoarei sau al autorului, împrumută din personalitatea acestuia esențele scrierilor celorlalți – acele amănunte cu care cel care o scrie vine în întâmpinarea nevoii cititorului de cunoaștere afectivă a lumii noastre, reflectată în volumul analizat. Fidelitatea față de cartea supusă analizei și o evidentă dragoste, soră cu evlavia, pentru eseu, proză și poezie, fac din *Urme de condei IV*, semnată de Camelia Ardelean (Editura PIM, Iași, 2024), o lucrare care este rodul unei îndelungate acumulări intelectuale și culturale din spațiul literar de pretutindeni. Este o carte de cronici literare în care temeritatea autoarei se asociază cu perspicacitatea și cu simțul rigorii, continuând prin analize încărcate de blândețe și de o melancolie a receptării, care ajută ideile să se îndrepte spre o viziune critică.

Cartea se deschide cu Ionel Necula, autorul volumului *Eseuri cioraniene* (2023). Impresia autoarei este că acela care crede că are vreo părere sigură despre lucrurile din univers dovedește că nu s-a apropiat de niciuna dintre tainele ființei ce se desfășoară în acest univers – așa cum ne sugera Emil Cioran. După cum vedem, Ionel Necula nu este nici trist, nici cuprins de temere; temerile și tristețea i-au stratificat gândurile. Ceea ce ne transmite nouă, celorlalți căutători prin universul cuvintelor sale, este îndemnul de a-i înțelege decriptările ideilor. El pare să ne avertizeze, totodată, încercând să înlăture zidul din fața abisului care tinde să ne absoarbă la prima citire:

1). „...este necesar a adjuceca aforismul ca o formă ideală de exprimare”, în condițiile în care scepticismul este „filosofia cea mai potrivită nebuniilor lumii moderne”;

2). este indispensabilă înclinația pentru “ideea de

individuație” și pentru alte “concepte și direcții de gândire” – ni-l decodifică autoarea pe Ionel Necula. Cititorului i se revelează, astfel, mai limpede atitudinea marelui sceptic față de progres, ca nefiind „una constantă”, așa cum credea.

Într-unul dintre eseuri, Necula dezvoltă „apriga dispută” dintre Aristotel și Platon; în altul, ne vorbește despre reflecțiile lui Cioran asupra democrației – ca libertate iluzorie înaintea de dictatură –, iar în altele, despre conceptul de cultură, despre ofensiva naturii întoarse împotriva omului, despre viața acestuia trăită în exil și despre o seamă de personalități din perioada sa. Într-un final, rămâne cu regretul lui Cioran că „am uitat să trăim, gândind prea mult viața”.

Radiografiind trăirile interioare ale fiecărui poet sau ale fiecărei poete comentate, Camelia Ardelean caută, pe tărâmul poematice și în registrul lor liric, noutatea adusă de aceștia, dar și versurile ce rezonază cu propria sa frecvență: David Valentin și Teodora Pascale sunt surprinși prin șarjele lor de umor în formă fixă, din volumele *Florete și sonete*, *Dueluri vesele cu pisici și căței* și *Ronset în cuplet*. Cronicarul le scoate în evidență „tonul autoironic, limbajul îndrăzneț și diversitatea temelor de viață... menite să binedispună”.

Mirelei Cochechi – cea aflată „în concert cu fluturii” – Camelia îi prezintă detaliat tematica scrierilor poetice, punctându-i aproape fiecare trăsătură de personalitate și redând versuri aproape din fiecare poem analizat, cu scopul de a o înfățișa cititorului „cu plusurile și minusurile aferente”.

Lui Dumitru Tâlvescu, autorul volumului *Arcana Animae*, îi face o „intruziune voită prin tainele sufletului”, afirmând că este un poet cu har și cu o vădită îndemânare poetică în redarea ipostazelor dure, neplăcute ale vieții, folosind imaginația drept salvatoare în poezie. În prezentarea acestuia, autoarea face trimiteri la dizertațiile filozofice ale lui Heidegger și la poezia lui George Trakl ori Bacovia, pentru a evidenția atmosfera apăsătoare de „dezolare și lipsă acută a speranței” din versurile poetului.

Elvira-Aurica Tomuş este prezentată ca una dintre iubitoarele poeziei populare românești, amprentă pe care cronicarul o scoate cu grijă în evidență. În aceeași zonă de expresivitate se înscrie și Ileana-Cornelia Neaga, autoarea volumului *Pazătura ca la buna*, ambele poete folosind o versificație ce trimite la poezia populară, cu farmecul, simplitatea și

muzicalitatea specifică.

Nicolae Crepcia, autor de haikuuri, este poetul „tatuat cu rănile luminii”.

Ajunși aici, ne putem întreba: este suficientă o astfel de tratare lirică a relației dintre poet și opera sa, adusă de cronicarul de întâmpinare într-o carte de comentarii critice? Răspunsul nu poate fi decât afirmativ, dacă ne gândim că dansul sacru al poeziei ar deveni un fel de pantomimă deșartă pentru cititori, în lipsa unui cronicar care să explice detaliat fiecare ecou și fiecare zumzet al vieții adevărate din poezia celor comentați.

Fără îndoială, Camelia Ardelean, o poetă risipitoare cu darurile sale, vede lucrurile într-o manieră contemplativă și simte poezia ca pe o simbioză între trăire și fantezie, păstrând totuși distanța firească dintre închipuire și experiența trăită și insistând asupra dispoziției poetului sau a poetei față de marile teme existențiale – viața și moartea, iubirea și dezamăgirea. Acest demers conferă însemnărilor din volum o notă de meditație, mai ales că un alt instrument de analiză și comparație este cel folosit de cronicar atunci când face referiri la fascinația, magia și universul lecturilor acumulate de-a lungul timpului.

În fine, din carte nu lipsesc nici debutanții: Cristina-Florina Țândău – „o romantică la porțile Parnasului” – și Paul Vețan, cu volumul *Alb*, un nonconformist care atrage atenția cititorului printr-o poezie încărcată de simboluri, încercând nu doar „să biciuiască rima”, ci și „să rupă versul în două”. Fiecare dintre cei doi debutanți este prezentat „în bula lui de (ne)fericire, unde visează, meditează, își face planuri de viitor..., încercând să panseze rănile trecutului cu ajutorul muzei”.

Cu aceste ultime cuvinte, am încercat să descifrăm legăturile acestei punți de trecere – dinspre poezi spre poezie, dinspre ființa lor materială spre ființa lor spirituală –, acolo unde privirea cronicarului, care știe să-și valorifice cuvântul, și-a făcut loc în primul capitol, *Note de lectură*. Cu alte cuvinte, cronicarul pare să transforme acest capitol în propriul său clopot de ceremonie, la care ne adună, cu emoție, înaintea paginii scrise. Cu acestea intrăm, alături de autoare, în lumea celui de-al doilea capitol al cărții: *Editoriale și eseuri*.

Lecturând editorialul dedicat temei „*Poezia modernă – între nonconformism și tradiție*”, ni-l reamintim pe Cioran (cu care se deschide capitolul cronicilor), care spunea că „pentru a fi fericit, ar trebui să avem mereu vie în minte imaginea nenorocirilor de care am scăpat”. „Ideile îți vin mergând”, spunea Nietzsche. Așa este și cu

poezia: ea te înalță pe măsură ce citești tot mai multă și mai diversă. Că este „o călătorie în lumea emoțiilor și a gândurilor”, cum afirmă Camelia Ardelean, sau că funcția ei educativă și estetică a fost un deziderat al trecutului – cum sublinia Al. Mușina, amintit și de autoare –, a-i căuta un sens anume, în zilele noastre, este ca și cum te-ai înfățișa dinaintea Oracolului din Delphy, ca Diogene, ca să-l întrebi ce trebuie să faci poetul pentru a ajunge cât mai faimos. Oracolul, se pare, i-ar fi arătat lui Diogene că omul pe care-l căuta nu se ascundea în flacăra unei lumânări care să-i dezvăluie chipul, ci în însăși pana de scris. În ea simte cel care scrie acel gen de devotament pe care îl are naufragiatul pentru pluta lui. „Ce-l pândeste pe scriitor?” se întreabă autoarea. Ar fi de menționat pierderea limbajului – unul limpede, care să ajungă la cititor – și acel răspuns neașteptat pe care și-l poate da cititorul însuși la întrebarea: „Mai este poezia o oglindă a sufletelor noastre?” Din păcate, poetul nu este creatorul, ci martorul lumii prin care trece. Dacă lumea ar fi fost creată de poezi, ea ar fi arătat, cu siguranță, cu totul altfel.

Dar poate că, uneori, este nevoie să existe câte un Diogene în lăuntru nostru, care să ne arate, fie și la flacăra unei lumânări, frumusețea omului. Căci poezia este arta omului care trebuie privită doar pe verticală: o sondare a adâncimii sufletului. Poezia, sugerează autoarea, trebuie să fie reflexivă, psihologică, coborând în straturile eului uman – un fel de spectacol de umbre care intră în unele în altele, asemenea unei Matrioșka a umbrelor. Ceea ce îi apropie pe toți, în accepțiunea criticului, sunt atmosfera, misterul, căutările fiecăruia, scormonelile lingvistice, taina rostirii și acel mod unic de a atinge veșnicia prin absolut.

În esul *Lacune și poezie în critica literară*, autoarea pornește de la o observație a teoreticianului și criticului american Harold Bloom, potrivit căreia primul pas în analiza unui text este acela al „decriptării” sale. Decodificarea unui text nu poate fi însă oferită cititorului fără o bază solidă de cunoștințe livrești. Cunoașterea, ne amintește autoarea, este mai degrabă o chestiune de revelație – pe care scriitorii autentici o trăiesc – decât de simplă zbatere empirică. Socrate observa, la rândul său, că doar prin cunoaștere – înțeleasă ca scop în sine, nu ca instrument pentru ceva iluzoriu – poți transmite fericirea și celui care te citește. Cu alte cuvinte, suntem ceea ce am citit. Sau, așa cum spune înțelepciunea populară: „Ai atâtea vieți câte cărți ai citit!”

Vorbind, într-un eseu, despre scriitor ca

„element” al societății, înțelegi că, acolo, la masa de scris, el își pune întrebări, caută soluții, încearcă să descopere o lume mai bună. Iar dacă, prin poezie, își construiește propria lume, din care să iasă mai întărit, atunci criticul vine să clădească, în textele sale, narațiuni interpretative – deoarece critica nu este, în fond, decât o confesiune indirectă. După o sugestie cioraniană, singura confesiune sinceră este cea în care vorbim despre ceilalți. Sau poate scriitorul poartă în sine obsesia că a moștenit, printr-un miracol, harul unui hotar dintre lumi – locul unde poate descifra o întreagă rețea de detalii semnificative din lumea aceasta mare. Această menire a înțeles-o și Camelia Ardelean, dăruindu-i cititorului o carte care nu s-ar fi putut scrie decât citindu-i pe ceilalți.

CONSTANTIN STANCU

**Daniel Marian,
între Carul cu Poezie și Carul cu Bere**

Daniel Marian este un poet activ, scrie intens, scrie și despre cărțile altor scriitori, este o grabă în sistemul său de viață, uneori sare peste abisurile din textele citite, alteori vine cu semne de ultimă generație. În volumul de versuri *sistemul periodic al sentimentelor*, apărut la Editura Rafet în anul 2024, director Constantin Marafet, poetul se descoperă preocupat de organizarea poemelor scrise, de punctarea liniilor de forță care îi caracterizează opera.

Din aceste stări personale și de comunitate poeticească, el se ridică și afirmă că poezia este la baza multor crize și împăcări. El se joacă uneori și depune efortul să sistematizeze fluxul liric după puterile sale. Instabilitatea, sentimentele, dreptul la visare, istorii frânte, cai și holograme, singurătatea ca o boală, dragostea promisă, greu de prins în cuvinte, constituie teme pe care le

abordează cu încredere. Există un substrat (tabel) care susține partea bună, partea lirică din om, un tabel periodic, sistemul periodic în care omul încape cu viața și moartea la un loc, nu poate evada.

Vedem dorințele sale: ...un război fără cai: „...te rog Doamne/ măcar atât un război fără cai/ ochii lor lumânare de vecernie/ au parcurs deja toată întristarea/ din întreg universul” (*fără cai*, p. 30).

Om al orașului dorit, blocul de locuințe devoalează fauna urbană, „jungla civilizată”, locul unde se adună contrastele, libertinajul,angoasa: „la mine în bloc e o adevărată școală de arte și meserii/ fiecare locatar are rolul său bine definit în organigrama blocului/ la parter sunt cei care cu urechea de pământ simt cutremurele/ la etajul unu se desfășoară hărți tactice și se prevăd războaiele/ canicula taifunurile tornadele avalanșele ocupă întreg etajul doi/ și trei este rezervat integral celor cu problema climatică în creier” (*deasupra blocului meu vrăbiile se însoțesc cu vulturii*, p. 65).

Mediul social este bine conturat, ceva supreal și apăsător unește oamenii în comunitate și concluzia vine promoțional: „iar pe scara blocului avem un ficus care consumă tot aerul”... Poetul prinde bine atmosfera urbană, marcată de „unitatea” absurdului...

Capcanele timpului asupra ființei sunt prinse într-un poem în care revolta individului este copleșitoare, nu se poate face nimic, stai în timp și aștepți sentința:

„dă-i în cap să-i sară figurile de nisip
fă-l țândări cu tot cu perversa clepsidră
ori mușcă-l de urechea stângă pe unde intră
frisoanele haosului aclimatizat la timp
sau măcar reneagă-l dezmoștenește-l
înjură-l blestemă-l fă-l de rușine
nu-ți fie teamă de blasfemie
fir-ar al dracu' de monstru
să țină minte să nu mai treacă pe aici”
(*omoară timpul*, p. 56).

Uneori își permite și aproximări din punctul de vedere al omului muritor: Dumnezeu este rupt de realitate, cu toate că limitele umane îl aduc pe domnul poet pe calea cea bună, când moartea îi sare în față... Apoi, el își declară falimentul personal și dreptul de a vedea dincolo de moartea aparentă, poetul poate, adică, să acceadă dincolo de cele văzute. Dar ce nu face poetul pentru un car cu poezie?; dacă există Carul cu Bere, există și Carul cu Poezie: „stai să vezi caleașca în flăcări/ sărind la garduri și la scări/ făcând stelele jumări”.

Pentru că: „foaie gri de aspic/ din gura asprului nimic/ carul mare sau carul mic?” (*carul cu poezie*, p. 82).

Vin și sisteme mai grele...Patria, războiul, credința, timpul, infinitul, fauna urbană, istoria ca argument liric, existențial, toate sunt teme mai grave. Ele sunt tratate cu un fel de relaxare, de ce ar trebui să luăm viața în serios? Există poezie și libertatea de a spune orice, libertinajul exersat pe rețelele sociale, în piața publică, în tramvaiul nouă (9) etc. Patria este exprimată plastic prin metrourile de serviciu: „când s-a făcut metrourile de la timișoara la cluj/ toată șobolanimea s-a fost dat cu ruj/ iar de la baia mare la constanța/ nu le mai tăcea clanța/ (bucurești avea deja zepelin/ de o sută de ani de chin)” (*dar să vezi*, p. 27). Acest gen de poezie este în opoziție cu poemele despre patrie, bine plătite înainte de 89, patriotismul vine din zicerea relaxată, detașată de capcanele istoriei.

Apoi credința, o temă mai delicată și mai rară la poeții de astăzi, el este marcat de un realism imediat, necenzurat de partea spirituală: „există o religie a pâinii/ și a vinului pe aceasta/ nu ți-o pot povesti/ pentru că ar trebui/ după aceea să iubești/ foamea și setea până ce/ cu adevărat dintr-odată” (*vei învăța să crezi*, 23). Este singurătatea omului, elementele sunt pâinea, vinul, iubirea, abținerea (aici, forțată de societatea modernă). Este multă tristețe în poem, dar și suferință ascunsă.

Sunt teme esențiale de circumstanță umană, mai rar abordate în poezie de Daniel Marian, de data aceasta el își asumă existența sub aripa unor versuri care pipăie destinul uman în timpurile arse.

O altă temă, de natură filozofică, ținând de un existențialism poetic mundan, este infinitul, tratată într-un poem mai lung, poetul testându-și capacitatea de a rezista în fața problemelor vieții și tristeților:

„ce este un infinit și la ce-ți trebuie nu vei ști să umbli cu el ca și cu mercurul cu mătrăguna sau cu veninul de șarpe cu ozn-ul cu bomba cu neutroni cu mămăliga explodată la nervi vezi și brâncuși s-a ars cu infinitul i-a ieșit doar pe jumătate restul a rămas impozit sau oricum i l-au furat unii sau alții” (*și acesta este un infinit*, pp. 59-61).

Uneori poetul devine manierist, exercițiul liric nu este de ajuns pentru a materializa unul, mai trebuie starea de grație care să permită vederea din loja literară, ca una de ansamblu și penetrantă. Nu totdeauna sistemul poetic permite nașterea poemului: „ieri erai un monolit de care loveam întrebări/ acum te deschizi ca o stâncă la cutremur/

văd că îți curge lumina printre degete/ flămânzesc de tine cei câțiva aștri/ căroră le e teamă să se trezească” (***, p. 63).

De altfel, poetul provocă cititorul, titlurile sunt fie la început de poem, fie la sfârșit, este o joacă elegantă, dovadă că lumea literară a devenit mai relaxată. Titlurile se scriu cu literă mică, la fel și restul versurilor, este o familiaritate uzitată tot mai mult în literatura de azi, sfera împrumutând ceva din tehnica publicității, menită să șocheze, să scoată în evidență. În hărmlăia poeților, e bine să se audă glasul celui care pune piper pe cuvinte.

Poet harnic, cu multe poeme scrise, unele publicate, Daniel Marian își testează singurătatea și tristețea, dorind să atragă atenția asupra unei lumi posibile mai bune. La baza ei poate sta și sistemul periodic al sentimentelor, marcă proprie...

Scriind despre ceilalți confrăți, Daniel Marian intră în sistemul literar de azi cu entuziasm, tristețe, călare pe poemele sale.

Este un poet dinamic, scrie mult, mereu în căutarea de noi expresii literare care să definească sentimentul, starea, perspectiva, mirarea, angoasa, refuzul. Doza de frustrare se convertește în poeme energice, uneori inedite, alteori mundane. Nu refuză niciun argument, stare, mirare, revoltă. Este un revoltat ascuns după un nostalgic din vremea poeților clasici ai literaturii, flămânzi după sărbătorile de fiecare zi.

(Daniel Marian, *sistemul periodic al sentimentelor*, versuri, 88 pagini, Râmnicu Sărat: Editura Rafet, 2024).

ISABELA MARIA HAȘA

Sonete fără perdea
de Camelia Ardelean și David Valentin
(Editura PIM, Iași, 2024)

M-am delectat copios cu acest „ping pong” al sonetelor celor doi autori, care au o frumusețe aparte, fără perdea, o vibrație lirică ce pendulează în stil ludic între melancolie și reflexie asupra destinului. Structura versurilor, ritmul lor și imaginile evocate construiesc, uneori, o atmosferă hazlie, alteori profundă sau aproape mitologică. Par a fi o combinație de poezie modernă și satirică, în care se împletesc umorul, ironia și o doză de erotism jucăuș. Dialogul dintre ei este construit pe baza unor contraste puternice și paradoxuri, generând o atmosferă de tensiune poetică provocatoare.

O reflectare a complexității relațiilor umane, a dorințelor contradictorii și a fragilității emoționale, toate exprimate printr-un filtru de umor absurd și autoironie. Este posibil să fie și o critică indirectă la adresa superficialității moderne, fie în relații, fie în percepția asupra lumii.

În *Efect de lupă*, David Valentin face aluzie la ideea pseudo-științifică a bioenergiei, dar această temă este abordată ironic, sugerând imposibilitatea „învierii mortăciunilor” și exagerările legate de miracole. Dialogul dintre personaje are un ton flirtant, cu accente de retorică seducătoare și incitantă.

Valentin:

„Femeile au bioenergie,
Capabile-s să facă și minuni,
Învie-n timp record chiar mortăciuni,
Organe suferind paralizie.”

.....

Camelia:

„Exagerarea n-o să te ajute.
Chiar și-un vulcan de bioenergie,
O mortăciune nu o reînvie,
Nici dacă-i cânti prohodul pe acute.”

.....
În *Optimism lacustru*, Valentin vine cu o altă provocare:

„Mă și visez în chip de paparudă,
Dansând în ploaia rece, ca apașii,
Iar tu în preajmă, potrivindu-ți pașii,
Jumate goală și jumate nudă.”

.....
Jumate goală și jumate nudă este o tautologie ironică, ce subliniază absurditatea dorințelor și percepțiilor.

Camelia îi răspunde:

„Pe criza asta cvasimondială,
Nu strică niciun pic economia
(Căci toate s-au scumpit, chiar și hârtia),
Mai bine-i să dansăm sub apa... goală.”

.....
Se aduce în discuție criza economică globală, sugerând că dansul și libertatea ar putea fi un antidot la greutăți.

Valentin în sonetul *Frământări*:

„Mă bălăcesc la limita decenței,
Mă simt ca la început de Perestroică
Și mă întreb de tu posezi o scoică
Sau este chiar un corn al abundenței.”

.....
Versurile sunt scrise într-un stil colocvial, cu expresii de argou și imagini neconvenționale („balcoane”, „corn al abundenței”).

Camelia:

„Retorică ți-e, oare, întrebarea,
Sau vrei răspunsuri? Văd că ai dorința
Să-ți răsplătesc pe dată stăruința
Ce o depui să-(m)i spargi încuietora.”

În sonetul *Deconspirare*, Valentin:

„Și mi-ai strănit pornirile avane,
Chiar dacă sufăr de conjunctivită,
Te recunosc ușor după balcoane”.

Camelia:

„Și-atunci i-aș face viața un calvar:
Pe-un deget furișat sub decolteu,
I-aș pune cianură, „arbitrar”.

Cianură, arbitrar contrastează cu tonul ludic al restului poeziei, sugerând o schimbare bruscă de ton către ceva întunecat, dar tot în cheie sarcastică. Sonetele din acest volum abordează un ton glumeț, dar cu o doză de profunzime ascunsă, mai ales în aluziile sociale și culturale.

Există o puternică influență a jocului de cuvinte, ceea ce face textul atât amuzant, cât și intrigant. Întâlnim, de asemenea, elemente de ironie și contrast. Versurile sunt un exemplu interesant de poezie postmodernă, în care ironia și jocul cu limbajul domină, iar cititorul este invitat să se destindă participând activ la descifrarea sensurilor incitante.

CHRISTIAN W. SCHENK

Cea mai frumoasă singurătate

- despre poezia Nuței Crăciun -

Titlul fixează dintru început o atitudine: singurătatea nu ca lipsă, ci ca forță proprie, ca avere intimă. Am citit cartea cu creionul în mână, cum fac de obicei. Versurile cer această complicitate: să subliniezi, să notezi, să răspunzi. Poezia ei e directă, aparent simplă, își ascunde profunzimea în imagini pregnante.

În primul text, oglinda din camera de zi devine confident și judecător: „mă cunoaște cel mai bine când plâng”. În alt poem, singurătatea se culcă în patul strâmt ca un bărbat obosit care adoarme cu bocancii în picioare. Așa intră în scenă concretul, derizoriul cotidian transfigurat în metaforă.

Temele revin obsesiv: moartea ca lecție repetată („azi o să învăț din nou să mor”), Golgota personală a fiecăruia, dragostea cu dublul ei chip – tandru și mușcător –, orașul pustiu traversat în doi, râul adânc ce înghite timpul, până la constatarea amară: „viața este amară”; dar tocmai în această austeritate stă forța volumului.

Nu există ornamente inutile, ci imagini în care se întipăresc: păianjeni, vulturi, ploaia grea peste îndrăgostiți, pași care „asfaltează lumea”.

Volumul Nuței Crăciun se citește ca un jurnal al rezistenței interioare. Poezia ei nu caută să mângâie, ci să pună cititorul în fața propriei oglinzi. Am citit cu respect și cu admirația pe care o am pentru poezii care nu se tem să scrie simplu despre lucruri mari.

IONEL NECULA

O victimă a istoriei bolnave: Alexandru Mironescu

Cunoscutul și necunoscutul – spunea Claude Bernard, pe care Al. Mironescu l-a monografiat și l-a propus circulației publice – *se află în raport invers proporțional*, iar reflecția, bag seama, circumscrie însuși destinul învățatului Al. Mironescu, a cărui viață este infinit mai bogată decât ne oferă puținele biografii despre el și despre nefericitul său destin, cu toate capriciile istoriei bolnave la purtător. Căci trebuie precizat, personalitatea distinsului cărturar născut la Tecuci, dată fiind polivalența preocupărilor sale, poate fi privită din mai multe perspective – toate decontate din zbaterele sale spirituale și din rolul său catalitic, liber asumat, într-o grupare constituită ad-hoc, ce-și propunea nu o credință, ci un mod de viață și de cotrăire în smerenie și pietate.

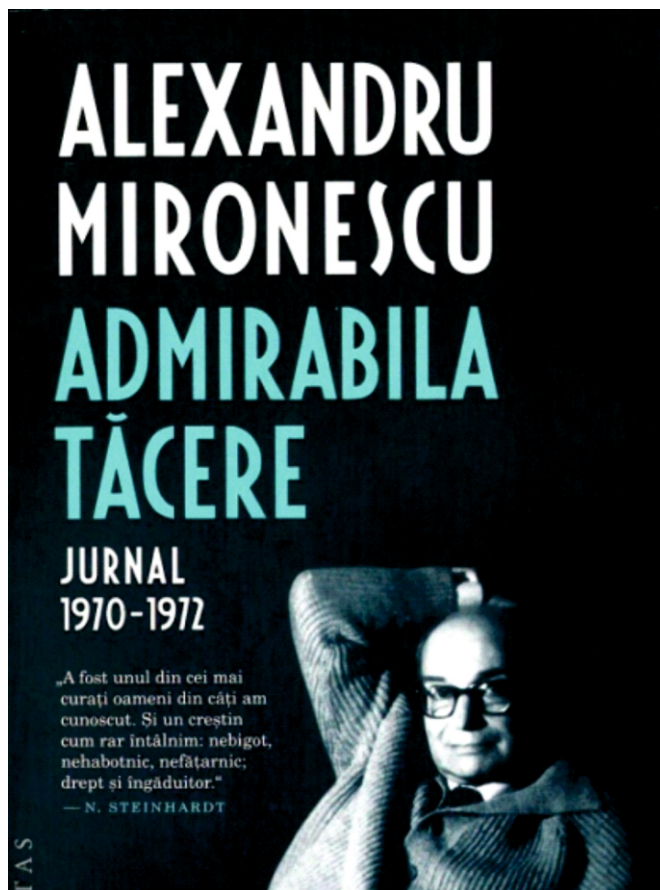
Nu mă pronunț asupra lucrărilor sale științifice și nici asupra celor literare. Știu că un confrate din Tecuci are în lucru o monografie a lui Alexandru Codin Mironescu și sper ca această ispravă, demnă de toată lauda, să fie dublată de o reeditare a scrierilor sale – cele mai multe rămase în ediții princeps – adică să fie reintrodus în circuitul public, pentru ca lumea să-și facă o idee completă despre el și despre felul cum și-a marcat epoca, zguduită deja de insanități și devălmășii de tot felul. Jurnalul său este o frescă a epocii pe care a străbătut-o anonim și discret, dar cu duhovnicie și credință nestrămutată în mântuire și iubire de Hristos.

Încerc, în aceste rânduri omagiale, să compensez lacunele de lectură printr-o aplecare mai insistentă asupra celor trei volume de notații jurnalistice, unde se face o mare risipă de reflecții,

meditații și idei despre lumea pe care a traversat-o cu pas greu, de om urgisit de istorie și de un regim ateu. Regăsim în aceste notații informații ductile despre oameni și probleme, despre scriitori și opera lor, despre evenimentele care au jalonat lumea mare și pe cea românească în special. Cine pune cap la cap toate notațiile autorului realizează o adevărată frescă a intervalului de timp circumscriș.

Religiozitatea ca stil de viață. Predomină, cum era de așteptat, starea de smerenie, de pietate și de nestrămutată duhovnicie, de care era cuprins autorul – cunoscut printre contemporani ca unul dintre cei mai evlavioși cărturari ai vremii. Chiar jurnalul său, la care revenea zilnic cu alte însemnări și reflecții – ritual matinal și prelungire a rugăciunii zilnice – nu era conceput ca un corp de învățături și meditații, ci mai mult ca o *ambianță, un climat pentru ca cititorul să înțeleagă propriul meu efort de clarificare și aprofundare a unei probleme* (p. 100).

Așadar, departe de a reprezenta un set de învățături infailibile, jurnalul lui Al. Mironescu reconstituie traseul complicat al propriilor sale autoclarificări și limpeziri epistemice și filocalice. Este nelipsit de la slujbele duminicale și multe zile le petrece între zidurile unei mănăstiri, cel mai adesea la Cernica. Păstrează, și după eliberarea din detenție, o legătură nealterată

cu cei din gruparea **Rugului aprins**, deși știa sau măcar bănuia că securitatea este pe urmele lui și că unii dintre cei cu care se întâlnea puteau fi informatori ai sinistrei instituții securiste.

Vizionează filmul *Valea păpușilor*, cu Sharon Tate în rol principal, și se convinge încă o dată cât de leșetică este sau poate deveni viața noastră *dacă nu e legată, dacă nu atârână măcar cu un fir de Dumnezeu. Fără criterii creștine, fără rugăciune, fără asistența Bisericii, fără implicațiile acestea în judecata noastră, în comportamentul nostru, în gândurile noastre, suntem niște nenorociți, iar catastrofa ne paște la fiecare pas. /.../ Nu există soluții de viață în afară de Hristos (p. 25).*

La 1 iunie 1970 consemnează moartea episcopului greco-catolic Iuliu Hossu, *cel care a citit în 1918 Proclamația Unirii*, și insistă asupra caracterului său dârz și inflexibil, care n-a făcut nicio concesie autorităților comuniste sau securiste. A trecut prin viață ca model de conduită evlavioasă și cu credința nealterată de strâmbăturile regimului ateu, ce se proțâpise-n exercițiul puterii la București.

Evenimente. Observator riguros și atent la toate câte se petrec în România comunizată, nu trece cu vederea niciunul din evenimentele care au marcat intervalul supus observației (1970-1972). Cititorii mai tineri vor fi surprinși să afle că România a inițiat și-a găzduit un prestigios festival internațional de muzică ușoară – *Cerbul de aur* – care, inițial, s-a bucurat de o largă recunoaștere internațională. Din păcate, cum se întâmplă de obicei cu multe inițiative românești – cu cele importante și cu oarecare rezonanță în lume – a sucombat mult mai devreme decât ne așteptam. Oricum, opinia autorului este că festivalul căpătase deja o curbă descendentă, iar ediția *de anul anterior a fost mult mai reușită. Îmi pare rău. Era o fereastră spre lumea occidentală (p. 61).*

Altfel, ce-ar mai fi de spus? România era pe val. Țară mică, dar făcea o politică mare și bine apreciată în lume. Nicicând în istoria ei nu s-a bucurat de atâtea recunoașteri și aprecieri. La București a venit o delegație sovietică pentru semnarea tratatului comun, dar și cancelarul Germaniei Federale, cu care țara noastră avea excelente relații diplomatice și comerciale.

Sigur, autorul privește toate aceste deschideri externe cu un ochi critic, ca noi toți, de altfel. Ceaușescu chiar credea că-și poate ameliora imaginea dezastruoasă a politicii interne prin cea externă, care chiar era lăudabilă din multe puncte

de vedere. N-a avut un consilier, precum Ralea pe vremea lui Dej, și chiar de-ar fi încercat cineva să preia acest rol, megalomania lui era așa de exacerbată, că n-ar fi avut nici o șansă de a fi ascultat. Se considera providențial și era convins că n-are ce învăța de la alții, dar că toți trebuie să învețe de la el.

Mai multe notații relatează despre inundațiile catastrofale ce s-au abătut peste țară, dar înțelegea evenimentul ca o pedeapsă a îndepărtării omului de Dumnezeu.

Denunțarea regimului comunist. Ca fost deținut politic, Alexandru Mironescu a cunoscut teroarea comunistă în toate formele ei cumplite. A înțeles esența comunismului, disprețul lui față de valoare, de cultură și de intelectuali, pe care-i considera niște potențiali protestatari. A înțeles că esența comunismului este aceeași, oriunde s-ar manifesta, iar comuniștii se comportă peste tot la fel. Prilejul unor reflecții mai adâncite l-a constituit hotărârea comuniștilor francezi de a-l expulza pe filosoful Roger Garaudy. Măsura aceasta i-a întărit și mai mult convingerea *că, chiar și în niște partide mari și într-o țară cu o cultură de vârf, nu e posibilă o altă formulă decât cea sovietică, ceea ce nu e numai scandalos, dar și profund ridicol și jalnic (p. 101).*

N-ar fi trebuit să stârnească mirare, doar la fel a procedat și partidul comunist cehoslovac, care, tot așa, a pus în aplicare soluția sovietică a excluderii din partid a lui Dubcek – artizanul primăverii de la Praga.

Mai sesizase ceva: ușurința cu care oamenii, în public – plenary, adunări etc. – adoptă măsuri pe care tot ei vor trebui să le îndure. Sesizase dedublarea umanului într-o parte care se ascunde, singulară și de indignare, de revoltă, și alta publică și plăcută partidului. Sesizase bine Noica, regimul comunist n-a mai lăsat pe nimeni în adecvație.

Un alt motiv de indignare l-a constituit așa-zisa reformare a Academiei. Vechile reguli de primire au fost abrogate, fiind de natură burghezomoșierească, iar în locul lor a fost adoptată hotărârea primirilor prin decret politic.

Cum spuneam, jurnalului lui Alexandru Mironescu este o frescă extrem de generoasă, iar noi n-am inventariat în aceste rânduri decât câteva secvențe.

OLIVIA ELENA NIȚESCU

Pâinea noastră

(continuare din numărul anterior)

Qu fost disponibile mai multe surse de îndulcire a pâinii timpurii. Pliniu cel Bătrân a menționat că galii au folosit spuma degresată de bere, pentru a produce „un fel de pâine mai ușoară decât alte popoare”.

În lumea antică se mai folosea o pastă compusă din suc de struguri și făină care era lăsată să fermenteze. Tărâțele din grâu îmbibate cu vin erau, de asemenea, sursă de drojdie. Populația Egiptului Antic prăjea, la început, grâu și orz la flacăra deschisă. Ulterior, egiptenii au descoperit că aroma, consistența și digestia grăunțelor întregi sau pisate puteau fi îmbunătățite prin adăugarea apei, obținându-se un terci. Când straturi din terciul consistent au fost puse la copt sau scăpate, din greșeală, pe pietre/lespezi încinse, a apărut pâinea plată, pe care egiptenii o numeau Ta și care era vândută pe la colțuri de comercianți.

Evoluția de la semințele prăjite la pâine a început, se pare, în jurul anului 2.600 î.Hr., când brutarii egipteni au făcut o descoperire remarcabilă. Dacă amestecul de semințe pisate și apă nu era copt imediat, se declanșa fermentația, de pe urma căreia rezulta un aluat aromat. Prin coacere, se obținea o pâine mai ușoară și mai moale. Se pare că, după această descoperire, egiptenii produceau peste 50 de varietăți de pâine din grâu și orz. Tot egiptenii au inventat cuptorul din lut; relicve se pot vedea și astăzi pe malurile Nilului. Același tip de cuptor din lut se poate întâlni și în Asia Centrală, în zona dintre fluviile Amudaria și Sârdaria, unde condițiile practicării agriculturii au fost similare cu cele de pe malurile Nilului, Eufratului sau Tigrului. Văzusem la Kiva, Bukhara și Samarkand asemenea cuptoare, în plin centrul acestor orașe.

Sumerienii făceau acel terci din semințe zdrobite de orz, dezvoltând și ei tehnica coacerii

turtei nedospite. Condițiile climatice (apă din abundență, pământ fertil, mult soare), demografice (populație numeroasă) și sociale (sclavii capturați de învingători erau puși la munci agricole) s-au dovedit hotărâtoare, favorizând dezvoltarea unei civilizații sedentare, în care comunitățile se puteau preocupa de cultura cerealelor. Mai târziu, cea mai obișnuită sursă de creștere a aluatului a fost păstrarea unei porții din aluatul precedent într-un borcan închis, pentru a evita contactul cu aerul. Seara, femeile înmuiau bucata din aluatul vechi cu apă caldă și o amestecau cu puțină făină, iar a doua zi, dis-de-diminează, când era crescută, începeau frământatul.

Mie îmi revenea misiunea de a adăuga apă, puțin câte puțin, în aluatul care lua proporții prin amestecare cu mâinile. Aveam vreo 6-7 anișori când mama mi-a spus un lucru care m-a uluit (al cătelea, Doamne!): “Aluatul ăsta îl am de la bun-ta”, a afirmat ea, părând că trebuie bine știut una ca asta. Bunica mea pășise în lumea celor dreپți când eu aveam două luni, așadar trecuseră mulți ani pentru viața unui aluat. Dar era un adevăr! Aluatul se putea duce de la o pâine la alta, fără întrerupere, generații întregi. “Oamenii mor, pâinea e nemuritoare”, zicea mama. Pentru o pâine reușită, frământatul dura două ore bune, apoi era lăsat la dospit, fiind acoperit cu o cârpă din in sau cânepă. După vreo 15 ani (eram studentă la Cluj), venisem acasă în vacanță și am avut o curiozitate.

- Mai avem aluat din acela de la buna? am întrebat-o pe mama.

- Nu mai avem, este pâine la cooperativă (magazinul sătesc), aduc de la comună, că au acolo brutărie... Așadar, lanțul cu zalele multor zeci de ani de transmis aluatul de la o pâine la alta s-a frânt, iar tradiția s-a oprit.

- Dar când facem pâine bună, merg la mătuș-ta Mărioara, ca ea are aluat din ăla uscat, îmi zice mama! Pâine bună... pâine bună...

Pâinea, cât și derivatele ei – colacul, colăcuțul, brăduții, chifla, pupii, pupezele, turta, lipia, pogacea ș.a. – aveau o mare însemnătate simbolică în majoritatea obiceiurilor religioase sau laice de peste an. În satele Vărmaga, Nojag, Bârsău, Bălata, la nuntă, în fața casei mirelui sau miresei, tinerii cununați erau întâmpinați cu boabe de grâu aruncate asupra lor, iar pe o masă se puneau un ciubăr/cântuță plin(ă) cu apă, un blid plin cu grâu și doi colaci rotunzi, împlețiți.

În tradițiile legate de plecarea oamenilor în „lumea celor dreپți”, participanții la ceremonial primesc un colac de grâu ca pomană.

Parastasele ținute la diferite intervale de timp sunt însoțite, și ele, de primirea unui colăcuț. Practicile ritualice prilejuite de venirea Anului Nou, îndeosebi colindatul, conțin urări punctuale zise de conducătorul cetei de colindători. *Urarea colacului* este o adevărată odă dedicată harnicului gospodar care face totul la timpul potrivit. În satele Pojoga, Boz, Vărmaga, cât și în cele pădurenești, se poate auzi urarea: *Heeeei, feciorii dubii,/ Până noi am colindat,/ Gazda bine s-o gătat/ Și pe noi ne-o cinstit/ C-un colac de grâu curat*. Sau o zicere din partea femeii către bărbatul ei, pregătit să meargă cu grâul la moară: *Bărbate, să faci făina frumoasă/ Că vin colindători la noi în casă/ Și ei nouă ne-or colinda/ Noi colac le vom da/ Să-i primim bucuroși/ Să-l mâncăm sănătoși* – face trimitere la pâinea bună care iese din făină frumoasă. Femeia era conștientă că și gândul cel bun e de folos pentru ca pâinea să iasă bună! Sărbătoarea Sămților (ultima zi a Babelor, 9 martie) cunoaște o combinatorică interesantă de practici în care e aproape imposibil să faci deosebirea între precreștin și creștin. Sărbătoarea se ținea pentru apărarea împotriva șerpilor veninoși, printr-un ritual de afumare. Copiii erau așezați pe vatra casei, li se oferea grâu fiert cu lapte și colăcei cu miere. Femeile făceau în fiecare casă 40 de pupi, număr egal cu numărul sfinților pomeniți în această zi.

La Dăbaca și Hașdău, la prinderea Postului Paștelui, în prag de seară, pădurencele luau bucate (pâine!) și, cu ochii închiși, le duceau afară. Le puneau pe marginea ferestrei/prispei și ziceau: *N-are-ți păsărilor, n-are-ți (poftiți)/ N-are-ți șoareci, fițorani, viermi și furnici/ Asta să vă fie mâncarea pe un an de zile/ Iar de bucatele mele să nu vă apropiați*. Zicerea era un fel de „înțelegere” magică cu viețuitoarele câmpului, poate un strigăt către divinitate de a veni în ajutor. Bucățile de pâine erau duse cu ochii închiși, în speranța/credința că nici zburătoarele, nici târătoarele nu vor vedea holdele de grâu. Cei mai de temut erau șoarecii, fiindcă ei mănâncă atât grăunțele aruncate în pământ, cât și boabele din spicele culese, și grâul din hambar, și făina din cămară!

În Săptămâna lui Sântoader, ritualurile încep chiar cu coptul colacilor. La Poienița Voinii, Bunila, Alun, Boșorod, satele din Țara Hațegului, dar și în cele de pe Valea Mureșului, când fetele smulgeau prima buruiiană din pământ, în locul rădăcinii acesteia puneau câte o bucătică de colac, zicând: *Eu ți-am dat colac/ Tu să-mi fii de leac!* Ajunse acasă, fetele legau pupezele de trunchiul unui pom roditor, își legau cozile, se țineau de

mână și se roteau de trei ori în jurul pomului, zicând tot de trei ori: *Soața cu mine, soața cu tine, soața cu Dumnezeu!* Scuturau pomul până cădeau colacii pe pământ, îi adunau, rupeau câte o bucătică și o ofereau celei cu care doreau să se însoțească (împrietenească). Acest ritual garanta o prietenie pe termen lung...

La băieți, înfrățirea se rezuma la schimbul brădușilor. Schimbul garanta prietenia pe toată viața, uneori, băieții zicându-și de-acum “fărtați”. În satul Boșorod, când fetele culegeau popelnicul (planta sălbatică folosită, în apă fiartă, pentru spălarea părului), puneau în locul plantei smulse pâine și un ou, zicând: *Eu îți dau pită și ouă/ Tu îmi dai costiță nouă!*

În ritualurile de vindecare a rănilor, bubelor, răcelilor, descântătoarele invocau pâinea, făina și grâul, alături de alte produse alimentare (în speță slănina), pe care le foloseau pentru oblojirea rănilor. *Și puseră făina neagră în desagi negri/ Și se duseră muierile negre cu făina neagră/ Și-o băgară în casa neagră/ Și cernură muierile negre făina neagră, cu sita neagră, în troaca neagră/ Și muieră muierile negre pita neagră, aluatul negru/ Și se acri pita neagră/ Și scoaseră muierile negre pita neagră din cuptorul negru/ Și toate buboanele (bube) din rădăcina de secară...* descânta Poanta Solomia (de 83 de ani, în 2008) din Runcu Mare – Ținutul Pădurenilor.

În comunitățile rurale românești, pâinea, numită adesea pită, făcea parte din consumul alimentar zilnic. În plus, aproape toate celelalte preparate culinare erau consumate cu pâine. Un produs foarte vechi este turta/lipia/pogacea, folosită azi, sporadic, la masa ursitoarelor! Pâinea pentru ritual se numește colac. În forma rotundă, ovală, cu spațiu în mijloc, cu împletituri suprapuse, colacul este prezent în casa gospodarului la Crăciun și la Paști, sărbători creștine fundamentale în viața comunităților rurale. Colacul pentru Crăciun se făcea din aluat de pâine frământat îndelung, până la apariția unor balonașe și la desprinderea aluatului de pe mâini. Forma lui finală este rotundă, rezultată dintr-o împletitură suprapusă. Un cerc dintr-o funie de aluat înconjoară colacul. În mijloc este gol, ca să încapă pe mâna sau bâta colindătorilor.

Mama făcea colacii de dimensiuni mici, pentru a le fi mai ușor copiilor să-i care. Îmi amintesc de un Crăciun noroi și ploios, în care am ajuns acasă de la colindat pe la miezul nopții. Într-atât erau colacii de plini de noroi, că a trebuit mama să-i pună la zbicit (uscat), apoi, dimineța, i-a bătut cu un băț și am scăpat de noroiul de pe ei. Păștița este o denumire specială a pâinii de Paști.

În Păștiță, mama pune și mirodenii: scorțișoară sau cuișoare. O orna cu împletituri făcute din același aluat, având în mijloc un ou roșu, care se cocea și el odată cu aluatul. Peste toate era așezată o împletitură în formă de cruce.

În unele locuri, oamenii își mai amintesc că, în ajunul Paștelui, puneau o păștiță în otavă. Calul care mânca din acea otavă era ferit de boli. La slujbele religioase, pâinea ritualică se numește prescură, parastas sau colac. În funcție de sărbătoare/eveniment, colacul se poate numi: colacul pentru colindători, colacul pentru oaspeții la nedeie, colacul de nuntă, colacul pentru păpușa de Sântion, pupezele pentru împrietenirea tinerilor, pițărâii, pupii etc. Plăcintele, pancovele, scoverzile, pricăciorii sunt diverse cocături din aluat asemănător celui de pâine și se servesc, de obicei, ca desert.

La Dobra, Roșcani, Zam și alte localități rurale din vestul județului Hunedoara, sunt nelipsite din rețetele culinare plăcintele cârpite, din aluat de pâine făcute cu ulei într-o tigaie încinsă. Cornulețele, cozonacul și un arsenal întreg de prăjituri sunt rezultatul competiției între femeile harnice, care-și arată iscusința și pricepera și aduc un plus de valoare produselor gastronomice, dar și influenței urbane.

Găsim pâinea prezentă în toate festinele care însoțesc riturile de trecere: botezul, nunta, înmormântarea. Pâinea și sarea erau și sunt considerate simboluri ale unei bune primiri, ale unei inimi deschise, având putere terapeutică. Să nu uităm că pe masa gospodarului de la sat se poate vedea și azi o pâine într-o cârpă și o solniță cu sare. Să fie la îndemână!

Pâinea, rezultat al unei activități laborioase a agriculturului și trecută prin numeroase faze de dezvoltare culturală, a devenit simbolul muncii țaranului și întruchiparea hranei esențiale a omului. Bucătăria tradițională, printr-o îndelungată practică, prin rețete folosite constant de-a lungul timpului, a conservat pâinea ca simbol al hranei, al hărniciei, al priceperii și devoțiunii omului rural față de natură și divinitate. De aceea, pâinea a fost considerată nu numai un aliment fizic/material, ci și unul spiritual, ca darul cel mai de preț al cerului, fiind singurul aliment invocat în rugăciunea zilnică fundamentală a creștinului imediat după preamărirea Tatălui Ceresc: *Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi...*

Literatura populară, prin cântec sau colind, aduce laudă pâinii. O sumedenie de colinde de pe tot cuprinsul țării asociază pâinea cu bunăstarea, belșugul, sănătatea, bucuria vieții, siguranța zilei. *S-aveți bucurie-n casă/ Să aveți pâine pe masă*

sunt urări simple, dar pline de încărcătură simbolică, vibrând din vocile colindătorilor în seara de Ajun. În literatura cultă întâlnim adevărate imnuri închinare pâinii: *Pâine frumoasă,/ Din cuptor scoasă,/ Pâinița cuminte,/ cu fața fierbinte/ Cu fața măicuței,/ Cu mâna tăicuței...* (Pâinea de Grigore Vieru). Un alint duios al poetului, care personifică pâinea, făcând-o părtașă la legătura indestructibilă mamă-tată și la efortul conjugat al femeii și bărbatului ce aduc pâinea pe masă pentru toată familia. În alte versuri, subconștientul din timpul visului aduce în prim-plan pâinea pentru copilul sărac, înfometat. Dar, în același timp, și un îndemn de a nu arunca pâinea, cum observăm că se întâmplă frecvent în timpurile moderne. *Să nu arunci, copile,/ Pâinea jos nicicând/ Căci undeva, departe,/ Plânge un copil flămând/ Și caută un colț de pâine/ Prin urme-nfrigerat/ Și dacă n-o găsește/ Adoarme-nlăcrimat/ Și-n somn ce i s-arată/ Tu să-ți închipui, poți?/ Pământul ca o pâine/ Ce-ajunge pentru toți* (Pâinea de Leonida Lari).

Din condeii epigrafiștilor au ieșit texte pline de înțelesuri, prin folosirea pâinii ca reper/termen de comparat: *Viață ai de câine,/ Deputat sărman;/ Îți câștigi o pâine,/ Numai din ciolan* (Valentin David) sau *În căpșorul lui de pâine/ Tot covrigul, când visează,/ Sigur se imaginează/ Stând în coada unui câine* (Eugen Ilișiu) sau *Dă-le pâine, Doamne sfânt,/ Dă-le hrană, dă-le linguri, / Dă-le bine pe pământ,/ Nu și rău, că și-l fac singuri!* (Florea Ștefănescu).

Din poezia cultă ardelenescă am selectat un fragment din *Biografie* de Lucian Blaga: „Închis în cercul aceleiași vetre/ fac schimb de taine cu strămoșii/ norodul spălat de ape sub pietre./ Seara se-ntâmplă mulcom s-ascult/ în mine cum se tot revarsă/ poveștile sângelui uitat de mult./ Binecuvânt pâinea și luna”.

Simbolismul vetrei ca sălaș al focului divin al strămoșilor și al lutului este asociat simbolismului pâinii-rod al lutului și îngemănată cu întunericul adâncului, unde zac strămoșii sub pietre, în același lut.

DUMITRU DUMITRESCU

Proiecția tridimensională a spiritului:

- din volumul în lucru: „ALFABETARIA” -

Perceperea tridimensională a ceva în care deja suntem ne este dată de stările cognitive la nivel de alcătuire organică, generate de câmpul spiritual cvasigubernant în care ne manifestăm trăirea.

Generalizând prin reducere la absurd, Dumnezeu pentru stările rațiunii sale supreme creează continuu în sine arhitecturi cuantificabile. Aceste arhitecturi, provenite din spiritul actului său creator, concentrează informații fizice și metafizice în conglomerate duale, generând astfel entități specializate în realizarea primirii și executării de comenzi, necesare echilibrelor din interiorul său, de-altfel, infinit. Considerând unda de câmp spiritual ca o unitate de informație pură, pentru a avea efectul scontat (în a crea, menține sau modifica arhitecturi) trebuie să îndeplinească simultan trei condiții strict necesare: să aibă modul, direcție și sens.

- Modulul, privit ca o mărime cauzatoare de efecte în planul fizic și metafizic;

- Direcția, ca drumul de legătură dintre entități;

- Sensul, privit ca o alternanță dus-întors a undei, cu trimiteri și receptări informaționale.

Mergând pe acest fir al logicii, Dumnezeu, reprezentând absolutul, își conștientizează și administrează propria-i creație în spiritul rațiunii sale absolute, sub auspiciile vibrației aurei acesteia ca drept procesatoare prin interferență a informațiilor din sistem, până la nivelul lor pur.

Pornind de la aceste premise avem acum și posibilitatea să înțelegem natura trinității spirituale, fără însă a-i putea defini vreodată identitatea:

- Energetică, ca o însumare la infinit a modulelor undelor generatoare de acțiuni, cuantificabile prin câmpurile de forțe;

- Spațială, ca fiind arealul infinit al câmpurilor de forțe pe direcțiile și sensurile lor de desfășurare;

- Temporală, ca fiind pura administrare a ritmurilor vibrației energico-spațiale (pe matricea eternității) în valuri sferice transcendente.

Dacă Energia și Spațiul prin spiritul lor dau consistență evoluției și mișcării entităților create, Timpul nu este altceva decât ordonanțatorul unic al vibrațiilor energico-spațiale, aflate sub autoritatea aurei rațiunii supreme.

În câmpul spiritual al aurei rațiunii supreme este inacceptabilă noțiunea de gol, sau nimic. Nimicul nu relaționează, nu interferează și nu transmite, așadar cei care consimt existența nimicului își neagă încă din start popria rațiune de a fi. Pe acest fir al logicii rațiunea supremă prin vibrația subliminală a eternității, redistribuie energii, recrează spații, dă contururi formelor, regenerează spectrele armonice ale infinitelor entități relaționare, asigurându-le remanența vibratorie ca într-un tot unitar. Entitățile astfel create (inclusiv omul), prin timbrul propriu atribuit de către aura rațiunii supreme, evoluând transcendental, devin entități personalizate într-un ansamblu vibratoriu relativ stabil, în deplină concordanță cu vibrația cvasigeneralizată din actul universal al trăirii. Așadar, fiecărei entități (căreia evenimentele îi sunt ordonate în etape evolutive), îi va fi asigurată și transcendența, păstrându-i însă caracteristicile de timbru la fiecare trecere de val sau, schimbare. Trecerea (schimbarea), nu reprezintă dispariția a ceva ci, saltul spre noi echilibre superioare, în alte dimensiuni armonice cu caracteristici proprii. Nimic nu se pierde, nimeni nu apare din neant, ci se transformă spiritual, renăscând evolutiv.

Și cum Demiurgul prin infinitatea ritmurilor pulsației de spirit și a efervescenței aurei rațiunii sale supreme, menținând echilibrele din actul creator, ne poate conduce la idea că numai în acest mod entitățile vor putea evolua și spiritual, pe sensul și direcția lor de parcurs (mic spre mare, simplu spre complex, trecut spre viitor), într-un perpetuum mobile autoîntreținut. Entitățile primind rația de aură personalizată, ca o facultate de discernământ asupra raționamentelor proprii, vor avea și posibilitatea autoîntreținerii, prin liberul lor arbitru.

De aici putem înțelege mintea umană ca fiind o facultate proprie omului, de a-și cunoaște prin simțuri, și conștientiza prin noțiuni, judecăți și raționamente, propria-i existență. Mergând pe acest fir al logicii până la nivelul absolut, intuim

doar cam ce ar fi Rațiunea Spirituală Supremă, adică o însumarea la nesfârșit a inteligenței fiecărei entități aparținătoare infinitei înțelepciuni a Demiurgului.

În momentul de față accesez fără reținere la ideea marilor filosofi precum că omul, fiind un produs unilateral al creației, nu poate fi asimilat trăirii decât prin manifestarea sa duală: energetico-spațială percepută la nivelul structurii sale biologice, și metafizică, la nivelul de interferență vibratorie a conștiinței sale cu aura rațiunii supreme care să-i ofere capacitatea de a percepe stări, senzații, sentimente, fără a-și folosi simțurile obișnuite. În această conjunctură avem de-a face cu noțiunile de suflet și minte. Sufletul caracterizat prin complexul vibrațional propriu, care să-i dea:

- Stări de natură spirituală: empatie, extaz, dragoste, bucurie, dor, satisfacție/răutate, mânie, gelozie, tristețe, ciudă, insatisfacții ... etc.

- Senzații precum: orientare, fler, simțul datoriei, umorului, dreptății... etc

- Sentimente izvorâte din cunoașterea și discernământul asupra trăirilor sociale, în care se regăsesc: patriotismul, suveranismul, ... / globalismul, șovinismul, ... etc.

Mintea caracterizată prin:

- Inteligență /sau capacitatea personală de a înțelege corect și ușor ceea ce este esențial;

- Cunoaștere/sau capacitatea de a înmagazina, analiza și reține, informații diverse;

- Înțelepciune/sau capacitatea de înțelegere și judecată a unor acte, fapte, fenomene, lucruri, aflate în evoluția demersului lor;

- discernământ/sau capacitatea superioară de corelare a celor trei, în luarea unor decizii corecte, privind acțiuni viitoare.

Dacă sufletul este un complex armonic de oscilații spirituale strict atribuite de Creator fiecăruia dintre noi încă de la naștere, minții nu-i rămâne decât rolul să gestioneze, în funcție de circumstanțe, căile logice de urmat. Orice dizarmonie apărută între suflet și minte, dacă nu este corectată voluntar prin așa-zisul liber arbitru, întreaga arhitectură personală se va disipa și toată informația spiritual/materială va fi redistribuită sub autoritatea Aurei Rațiunii Supreme. Aceasta, prin spiritul ei pur de echilibru și armoniza vibrațiile infinitelor entități, pe principiul că nimic nu se pierde ci se redistribuie, va asigura și continuitatea în evoluție a valurilor spectrale de tranziție (prin valuri de generații), care să asigure asceza trăirii.

- va continua -

VIRGIL IOVIȚĂ

* Școala vieții te cultivă atâta timp cât nu te lași manipulat de minciuni și povești.

* Unele persoane/state fac înțelegeri, combinații, uniuni, alianțe etc. ca să aibă pe cine dezbina, separa și supune în viitor.

* Averile celor mari și tari sunt păzite cu strășnicie și sfințenie de către instituții și persoane pe cât de puternice, tot atât de mărețe.

* Dezgustător este acel individ care recurge la tot felul de mișelii pentru bani.

* Păcătosul nu se poate dezbăra de vicii, deoarece, cu cât acestea se înmulțesc, cu atât pentru el par a fi mai delicioase.

* Prin iubire, fiecare om, mai mult sau mai puțin conștient, se străduiește să descopere acele principii care stau la baza existenței sale.

* Când un conducător a reușit să-i convingă pe majoritatea cetățenilor că le vrea binele și că le respectă dorința de a merge în Rai, poate să facă orice cu ei, cum ar fi de pildă, să-i trimită la pieire pe toți deodată ori pe rând, cum și când vor sufletele lor.

* Cel care consideră viața un lanț de peripeții va auzi gongul final chiar în clipa aceea în care se așteaptă mai puțin să-l audă.

* Pe unde calcă o persoană destrăbălată, până și pietrele crapă de oroare.

* Fiecare om caută să pună în evidență o anumită dreptate a lui și se va strădui s-o apere până în ultima clipă a vieții sale.

* Oamenii pot fi dezvățați de orice obicei, mai puțin de arta prefăcătoriei.

* Poetul poartă pe frunte seninul cerului, iar în suflet entuziasmul și suferințele întregii lumi.

* O fobie este mai dezgustătoare și molipsitoare decât lepra.

* Orgoliul te face avid după onoruri și robul unor obiceiuri rele.

* Liniștea sufletească și modestia oamenilor de

CHRISTIAN W. SCHENK

MORALA POST CONVENȚIONALĂ

Presupozitia că individualizarea conduce automat la individualism și desolidarizare este, cel mult, o jumătate de adevăr (Beck, 1986; Bauman, 2000). Accelerarea vieții sociale, presiunea pentru „flexibilitate” și mobilitatea cerută în economia creativă au făcut ca „persoana flexibilă” să-și piardă sprijinul identitar construit exclusiv pe reușita profesională (Sennett, 1998). „Pierzătorii modernizării”, împovărați de stresul individualizării, tind adesea să-și evacueze nesiguranțele în mod radical. Se afirmă frecvent că societățile moderne consumă „resurse morale neregenerabile”, riscând, într-un viitor previzibil, epuizarea capitalului social acumulat istoric (Putnam, 2000). Este însă acest diagnostic corect și general valabil? O privire mai atentă oferă o constatare empirică mai nuanțată: resursele morale pot „regenera” prin procese de învățare socială (Habermas, 1981). E adevărat că, la sfârșitul anilor '60 și începutul anilor '70, importanța unor valori tradiționale a scăzut vizibil; totuși, „pierderile” au fost compensate de „câștiguri”: asistăm la o schimbare axiologică asociată cu pluralizarea registrelor de valori, relativizarea convingerilor moniste și, nu mai puțin, la o creștere a toleranței reciproce (Inglehart, 1997).

Căutarea autonomiei se corelează, implicit, cu socialitatea. Trecerea de la valorile obligatorii la valorile dezvoltării personale nu diminuează disponibilitatea pentru angajament și solidaritate; ea o reconfigurează (Giddens, 1991). Acest fapt se vede în motivațiile specifice de generație și în noile forme de implicare civică: cei mai vârstnici privilegiază continuitatea valorilor impuse de ei înșiși, în timp ce tinerii accentuează

autorealizarea și „bucuria de a trăi”, fără a exclude cooperarea și grija față de comunitate (Inglehart&Welzel, 2005).

Arta modernă a vieții – cotidiene și culturale – combină grija pentru sine cu grija pentru celălalt și pentru binele comun. Aceasta devine inteligibilă doar dacă renunțăm la ideea că individualizarea și deschiderea către experiența nouă duc inevitabil la pierderea valorilor, la lipsa solidarității sau la demotivarea acțiunii morale (Durkheim, 1893/1997). Desigur, procesele de individualizare îi decuplează pe oameni de orientările tradiționale și pot face ca anumite atașamente să pară obstacole pentru implicare. De aceea, tinerilor trebuie să li se ofere căi reale de acces la principii care nu sunt „imutabile”, ci perfect discutabile și asumabile reflexiv. Fiecare este constrâns astăzi să-și „scrie propria viață”, să selecteze elementele identității dintr-un câmp plural de valori și oferte de sens și să le combine coerent. Tocmai când ancorările tradiționale se erodează și identitățile devin fragile, devine decisiv faptul că nimeni nu se poate raporta la sine fără a se raporta, concomitent, la ceilalți și fără a fi recunoscut de aceștia (Taylor, 1992).

Hegel a arătat limpede că individul devine subiect capabil de limbaj și acțiune, cu identitate proprie, numai învățând raportarea la sine prin medierea consimțământului celorlalți, ca cineva căruia i se atribuie calități și competențe determinate (Hegel, 1807/1988). De aici, relația strânsă între dezvoltarea individualității și nevoia de recunoaștere. Dar recunoașterea își îndeplinește funcția formativă doar dacă nu este constrânsă sau cumpărată, ci acordată liber – în relații simbolice mediate, constituite, cel puțin, în discursuri orientate spre înțelegere (Habermas, 1981; Honneth, 1992).

Oamenii știu – măcar intuitiv – dacă au încercat să obțină consimțământ prin rațiuni comunicabile sau au recurs la înșelare, constrângere ori manipulare; această distincție nu presupune o viziune reduționistă asupra „raționalității”, ci recunoașterea unor norme implicite ale dialogului (Habermas, 1991). În astfel de condiții, normele morale nu sunt doar „predate”, ci se reconstituie prin schimbul perspectivelor și prin revizuirea înțelegerii de sine. Individualizarea nu echivalează cu egoismul: ea solicită o „individualitate solidară”; modernitatea deschide oportunități pentru „noi solidarități” și chiar pentru un „individualism altruist” (Beck & Beck-Gernsheim, 2002). În căutarea recunoașterii, indivizii sunt împinși spre comunicare dialogică și spre întemeierea de relații

sociale stabile.

Morala post-convențională poate fi, în același timp, o morală post-creștină – în sensul depășirii monopolului confesional, nu al respingerii fondului etic creștin. Rezultatele sale sunt compatibile cu elemente decisive ale tradiției etice creștine; la rândul lor, creștinii pot contribui pozitiv la dezvoltarea acestei morale prin practică și reflecție critică (Ricoeur, 1990; MacIntyre, 1981). Formulată paradoxal: după dispariția formațiunilor sociale în care creștinismul deținea un monopol moral și de sens, sarcina este mai curând diaconală decât misionară: participarea la edificarea unei morale post-creștine sustenabile, reflectate public și cultural.

Politic vorbind, este esențială extinderea spațiilor comunicative pentru asemenea procese și consolidarea resurselor și competențelor prin care oamenii își pot dezvolta identitatea în condițiile modernității radicalizate, formând totodată o conștiință a valorii individuale și sociale sustenabile (Offe, 1996). În raport cu „instanțele” tradiționale ale educației morale – politica, școala, Biserica, literatura și tipurile de viață familială – cultura devine tot mai importantă, deoarece găzduiește tot mai multe discursuri morale însoțite public, constructiv-critic (Nussbaum, 2010). La fel, științele sociale și cercetarea culturală pot contribui prin expertiză reflexivă. Avem nevoie de științe sociale care își reflectă filozofic pretențiile și de o filozofie ancorată în științele sociale, capabilă să susțină, prin dezbatere publică și consiliere, indivizi, grupuri și organizații – nu pentru a prescrie orientări, ci pentru a sprijini procesele de (re)găsire a identității (Flyvbjerg, 2001). Deficitele filozofiei actuale – între care ignorarea organizațiilor drept subiecți ai acțiunii și absența competențelor de consiliere în contexte practice – rămân vizibile.

În acest cadru, contează dacă actorii societății civile folosesc valorile și sensul nu ca instrument retoric, ci ca resursă tematizată transparent, asumată public, fără a fi subordonată pretențiilor unei politici traumatizante (Arendt, 1958). Proiectul modernității, care include libertatea politică alături de raționalitatea și diferențierea funcțională, nu trebuie suspectat, în mod reflex, de tendințe subversive; dimpotrivă, el cere instituții capabile să transforme conflictul în învățare socială (Habermas, 1996). Dar cum arată realitatea – și cum ar trebui să arate? Întrebarea rămâne deschisă, în măsura în care morala post-convențională nu se oferă ca dogmă, ci ca proces public de justificare, recunoaștere și „co-construcție” a sensului.

MIHAI-VICTOR AFILON

Mieii se nasc în fiecare primăvară

Viața devine uneori un univers paralel și palpită subteran, tainic, dar ecourile ei sunt atenuate de „Bastilia” digitală. Amăgirea interconectării ne-a separat într-un creier universal. Neuronii solitari comunicând prin sinapse fragile și iluzorii. Emitem pe frecvențe codificate, servind inconștient un scop sumbru. Cobai într-un experiment halucinant, ne amănetăm zilnic fărâme de suflet, primind înapoi arginți și endorfine. Iar când vrem să ne recuperăm memoria, nu mai avem cu ce. Diamantele au fost devorate de p(orce). Construim cu frenezie un Turn Babel și scrijelim basoreliefuli sau mâzgălim fresce. Suntem niște „golemi” placizi și docili. Mințile noastre se cufundă în lut și noroi, iar pe frunți ne sclipesc cifrele binare ale damnării. O lume cuprinsă sub cupola metalică prin care aleargă curenți subtili și invizibili. Revenim la simboluri, ne lobotizăm și uităm să simțim. Primim comenzi și ne mișcăm „liberi” într-o închisoare ce ne proiectează într-o lume disimulată prin ochi de sticlă și cristale colorate. Mesajele și imaginile ne agresează terenul subteran, iar arșița alienării ne toropește. Regresia spre hieroglific, rune și idoli tridimensionali. Conștiința devine un papyrus ce absoarbe cerneluri de plumb, un burete îmbibat cu temeri și superstiții. Falsa eliberare ne răpește din lume și ne aruncă în tunelul abisal. „Țara minunilor” înlocuiește simbolurile vitale cu imagini caleidoscopice. Uităm finalitatea și ne înălțăm creativ spre a ne prăbuși cu aripi retezate sau aripi topite sau pur și simplu nenăscute. Totul devine vandabil și accesibil. Monștrii semnatici răcnesc în agora. Nietzsche dă mâna peste veacuri cu Zarathustra și declară emfatic: „Dumnezeu a murit!”. Oboseala divină din ereziile bogomilice ne invadează mințile. Cohortele poartă stindardul înălțat de filozof și răvășesc trei continente. Trăim într-o efervescentă fenomenală a conceptelor. Mantia dogmelor a fost sfâșiată, la fel și catapeteasma templului. Idei suave, magice, strălucitoare, ademenitoare. Contradictorii. Babilonul perfid se reconstruiește din cărămizi

roșiatică de lut. Cărămizi arse în cuptoarele alchimiștilor noului veac și inscripționate cu semne cabalistice. Reinventează flogistonul și particula divină. Avânt luciferic purtând stindardul atâtor Atene, Walkirii și Lilith-uri. Panteonul temerilor ancestrale este amestecat în creuzele noului ecumenism, topit în magma druidică și revărsat asupra noastră într-o tentativă de confiscare a euharistiei. Iubirea este cufundată în mierea dulceagă a hierofaniilor resuscitate și tăvălită în puful alb al vestalelor din templul binar. Apoi este proiectată empatic pe autostrada informațională. Fiecare conștiință are pregătit „drogul”, iar capcanele sunt presărate cu boboșe dulci de rodie. Mușcăm merele pârguite cu lăcomie și cu ochii larg deschiși și apoi începem să ne temem și să alergăm. În cerc. Cu șanse infime de evadare. Străpungem câte un fald vaporos sau un perete de carton pentru a ne regăsi mereu acolo. Iar cei puțini care întrezăresc și aleg o altă cale – cea cu spini și rugi de mur, sunt împovărați cu etichete. Sunt aruncați în coșul cu șabloane și rebuturi. Poartă stigmatul arderilor de tot. Sunt piromani ce și-au stropit uniformele cu lichidul inflamabil al acceptării christice. Flăcările sunt stinse preventiv cu pulbere și praf. Nu se acceptă decât standarde, chiar și neconvenționalii și aparenții boemi se închină zeului standardizării. Cei atinși de mirajul creativității, cred că sunt liberi. Libertatea este un concept relativ și absurd în ziua de astăzi. E doar un mit inventat de creierele rapace și servile ale consumerismului. Magistrală păcăleala. Marfa din bazarile orientale, suuk-urile magrebiene ori târgurile și burgurile medievale este mai tangibilă decât oricând. Consumând, ne consumăm propria esență. Dar divinul devine tot mai intangibil. E furat de hoții de vise și înlocuit cu surrogate. Corăbiile au devenit tot mai rare. Sufletele–arcă sunt acostate de pirații globalizării. Zi de zi se pierd bălăii în oceanul utopiilor. Tot mai multe „suflete moarte” și îngeri săgetați în zbor de Cupidoni și Afrodite cu inimi de silex. Eros vs. Psyche, furtuna împotriva soarelui. Bătălia se poartă în cutia tot mai aglomerată a unei Pandore reabilitate de stăpânul miturilor și al legendelor. Însă Speranța, pe care unii o numesc Nădejde, încă luptă frumos. În fiecare primăvară se nasc mieii albi, sfidând sacrificial clocotul caz(a)nelor. E frumos și etern, când știi că promisiunea nu poate fi ștearsă de nimeni. Ea exista înainte de a ne naște noi. A fost acolo înainte de vis. Este tipărită pe afișul inițial, înainte de a fi creată bobina cinematografică. Filmul rulează independent de noi. Noi avem doar posibilitatea de a alege mereu

două posibilități, clipă de clipă. Dincolo de realitate și oniric există un spațiu unic. Iar prima taină este leacul lăsat pentru lume. Esența taumaturgică este codificată aici. Unica terapie, dar și cea mai grea cale. O simplă adunare. Comuniune cu același rezultat. Mereu redusă la o singură cifră: 1. Mereu învingându-l pe zero sau non existența sau antimateria sau ce nume o purta nimicul. Arborele vieții nu este echivalent cu arborele cabalistic. Acela e un arbore fără rădăcini. Fluviul ce s-a revărsat din cuvânt curge mereu și nu poate fi stăvilit de nicio barieră omenească sau demoniacă. Iar numele lui este Iubire, indiferent din câte trepte este alcătuită. E de ajuns să rezonzi o singură dată cu vibrația primordială și atunci vei întrezări Izvorul. Și îl vei aștepta cu răbdare pentru a ostoi focul din mîntea ta de paie. Și mai târziu poate se va aprinde un alt foc. Sau nu. Aici stă toată frumusețea. Poate va pogori în ultima ta clipă. Dar până atunci mieii se nasc în fiecare primăvară. Alegoria naturii este o carte pe care mereu înveți să o citești. Câteodată încerci să spulberi mantrele temporale și să trăiești în timpul liturgic. În fiecare zi rezezi câte o ancoră, învingi o limitare. Dar oceanul e imprezibil. Mai cazi în apa verde și salină, mai dansezi cu meduzele și delfinii. Uneori ești înghițit de un cetaceu. Aprinzi focul interior și îl invoci pe Platon. Te scuipă pe mal precum pe Pinocchio-ul rabinic. Algele îți oblojesc rănile, apoi găsești un pai și îți construiești altă corabie. Iar grăunțele din spic le sădești în grădina pierdută. Uneori ești captiv în năvod și te zbați ca un pește pe uscat. Aerul unora este moartea altora. La fel și apa. Sau focul. Primăvara este anotimpul cel mai greu. În primele veacuri, termenul de primăvară anunță o nouă prigoană. Poate de aceea “lumea se teme și așteaptă”. Când înveți să nu te mai temi și să iubești? Complicat. E greu să te temi de ceva irecognoscibil, darămite să iubești. Dar mieii se nasc primăvară de primăvară. E un început și să accepți.

Și primăvară de primăvară ne urcăm în corabia noastră și pornim pe mare fără busolă și cu catarge zdrențuite. Navigăm cu toții către un munte cu măslini, dar câți dintre noi ajungem oare acolo

AMALIA MĂRGINEANȚU

Poetă și artist plastic în același timp, Amalia Mărgineanțu s-a născut la 17 ianuarie 1986, în orașul Lugoj. Înclinația către artă și actul artistic a apărut încă din copilărie, atunci când acțiunea de a scrie sau de a desena s-a transformat, dintr-o simplă pasiune, într-o nevoie pur și simplu existențială.

Acest lucru a determinat-o, pe ultima sută de metri, să renunțe la ideea de a urma o carieră în domeniul medical și, în schimb, să se îndrepte către Facultatea de Litere, Filosofie și Istorie din cadrul Universității de Vest din Timișoara. După finalizarea studiilor, timp de zece ani, a predat limba și literatura engleză, însă, din motive personale, a trebuit să renunțe la frumoasa profesie de cadru didactic, în favoarea celei de traducător, pe care o practică și astăzi.

A continuat să scrie în tot acest timp, însă creațiile sale nu le-a considerat suficient de bune pentru a fi publicate. Astfel, debutul și-l face abia în anul 2018, când publică primele poezii în numărul 11 al revistei „Constelații diamantine”. În același an, devine membră cu drepturi depline a Asociației Scriitorilor din Județul Hunedoara, iar alături de ceilalți colegi publică și alte creații literare în antologia intitulată „Sub pavăza cuvântului”.

De curând a devenit membră a Asociației Oamenilor de Cultură și Artă din Județul Hunedoara (ASOCA), asumându-și responsabilitatea de a fi un participant activ atât la acțiunile întreprinse în cadrul asociației, precum și o fidelă colaboratoare a revistei „Piedestal”. Ca semn al prețuirii talentului său, pe lângă poemele înserate în paginile acesteia, colectivul redacțional i-a oferit și posibilitatea de expunere a picturilor sale printre textele din cuprins, înfrumusețind paginile revistei.

Lucrări realizate de
Amalia Mărgineanțu

DARIA DALIN

**„Exercițiul 71” – Valer Neag
Muzeul Județean Gorj „Alexandru
Ștefulescu” – Târgu Jiu**

La vernisajul expoziției personale „Exercițiul 71”, dominată de negru, albastru și roșu, m-am simțit ca și cum autorul, Valer Neag, m-ar fi purtat de mână la începuturi, când din despărțirea apelor de întuneric țâșnise la lumină un „Viermepește”; când femeia „Nud” își lăsa vederii doar conturul, nu și carnația, deși de mult părăsise Edenul; deși demult îi purtase în pântec pe „Cain și Abel”, care, de altfel, ne-au și întâmpinat la intrare, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, cu toate că pe simeze erau pânze pătate cu sânge din care, lesne, se vedea că „Răul” fusese deja săvârșit.

La vernisajul expoziției personale „Exercițiul 71”, din septembrie 2025, am înțeles că Valer Neag ascunde sub masca omului dur, scandalagiu chiar, așa cum se definește într-un interviu, ceva fără de care n-ar putea în lemn ciopli aerul, căci a simți în palme aerul, în afara căruia n-am exista, e cât se poate de firesc, a-i da formă însă, presupune un cumul de energii (sensibilitate, forță, credință, cunoaștere) care transcende lumea materială, adică tocmai firescul.

Aceste energii, cu lejeritate stăpânite, i-au dus lucrările în muzee nu doar din țară, ci din Europa până în Japonia și ele, sigur ele, i-au adus și premii, dar și jumătăți de premii, ca de pildă cel din Japonia, din 1988, pentru lucrarea „Un scaun subțire pentru mama”, premiu pe care l-a împărțit cu regimul de atunci: Valer Neag a primit diploma, iar regimul și-a luat cei 5.000 de dolari pentru care japonezii au cerut autorului confirmare de primire.

Dar lumina? Să dai formă luminii, să o

stăpânești, să te joci cu ea, înseamnă mult mai mult decât un cumul de energii, înseamnă har, iar harul i-a fost dat la Doștat, unde, după cum frumos zice Valer Neag, s-a dus maica sa doar cât să-l lase în brazdă și l-a urmărit în drumul său de până acum, trăind în Hunedoara, la București șlefuiindu-și talentul și cred că nici el nu mai știe pe unde până să hotărască să se facă oltean, la Târgu Jiu, nu în umbra, ci aproape de respirația lui Constantin Brâncuși.

Parafrazând una din lucrările sale, aș spune că Valer Neag și-a sculptat scaun solid pentru posteritate.

10.09.2025

CAMELIA ARDELEAN

***Dacul vesel a readus epigrama la
Orăștie***

**Două zile de umor, cultură și
memorie daco-romană**

După o absență de șapte ani, epigrama s-a întors acasă. Orăștie, oraș în care au prins rădăcini unele dintre primele tipărituri românești și loc de naștere spirituală a umorului ardelenesc savuros și autoironic, a găzduit, în perioada 20-21 septembrie 2025, Festivalul Internațional de Epigramă și Poezie Satirică „Dacul vesel”, ediția a II-a. Timp de două zile, municipiul a respirat cultură, a râs cu inteligență și și-a revendicat cu demnitate tradițiile.

Nu este întâmplător că festivalul prinde viață aici: Orăștie este locul unde a fost tipărită în 1582 „Palia de la Orăștie”, una dintre cele mai

vechi cărți în limba română, iar Nicolaus Olahus, umanist de prestigiu european, are rădăcini în acest oraș. Iar tradiția, asemeni unui vin vechi, cere să fie împărtășită la ceas de sărbătoare.

Umorul, un dar al comunității

Evenimentul a fost rezultatul unei colaborări ample între Primăria Municipiului Orăștie și Consiliul Local, Despărțământul ASTRA, Lions Club Orăștie Palia, Asociația „Fii în centru!”, Biblioteca Municipală „Sebastian Bornemisa”, Casa de Cultură „Alexandru Grozuță” și comunitatea locală. Sprijinit de sponsori generoși, festivalul a demonstrat că umorul poate fi și o punte între mediul cultural și cel privat.

Consiliul Județean Hunedoara s-a alăturat inițiativei, facilitând vizita invitaților la Muzeul Civilizației Dacice și Romane din Deva.

Concurs, spectacol și întâlniri memorabile

36 de epigramaști și poeți umoriști din România, Republica Moldova și Canada au înscris lucrări în cele trei secțiuni ale competiției: epigramă, parodie și carte de umor. Juriul, format din Nicolae Bunduri, Grigore Chitul și Lucian Peța, a avut de ales între inspirație, ironie și haz de cea mai bună calitate. Publicul a putut admira și un salon de caricatură cu lucrări semnate de Marian Avramescu și Liviu Stănilă. Avramescu a oferit vizitatorilor portrete la minut, transformând arta grafică într-un joc simpatic al autoironiei.

Cultură cu aer de sărbătoare

Prima zi a inclus lansări de carte și spectacole la Sala ASTRA, iar a doua zi a început cu o vizită ghidată în Cetatea Orăștie, unde dr. Mihai Căstăian a depănat istoria locului, cu accent pe

continuitatea daco-romană. În aceeași zi, la Muzeul Civilizației Dacice și Romane din Deva, s-a desfășurat o întâlnire în premieră între creatorii de umor din județ și invitații din țară și străinătate.

Serile au fost încheiate muzical de tineri artiști precum Giulia Lungescu, Corina Ofelia Corpodean și Daniel Bratu, dovadă că poezia, muzica și zâmbetul se împletesc într-un spectacol complet al spiritului.

Oameni cu suflet mare în spatele proiectului

Spiritul evenimentului poartă semnătura lui David Valentin, membru al ASOCA, inițiator și coordonator, care a știut să adune în jurul său instituții, creatori și sponsori. Uniunea Epigramaștilor din România, reprezentată de vicepreședintele Mihai Sălcuțan, a confirmat prestigiul național al festivalului.

Prezentatorii Vali-Petronela Slavu și Narcis Terchet au întreținut energia publicului, condimentând programul cu umor și eleganță.

Râsul, medicament cultural

Sălile pline, aplauzele prelungite și bucuria publicului au arătat că epigrama poate reconstrui ceea ce grijile zilnice riscă să dărâme: buna dispoziție. Umorul rămâne un exercițiu de libertate, iar festivalul le-a reamintit tuturor această mică, dar esențială victorie.

Final cu speranță

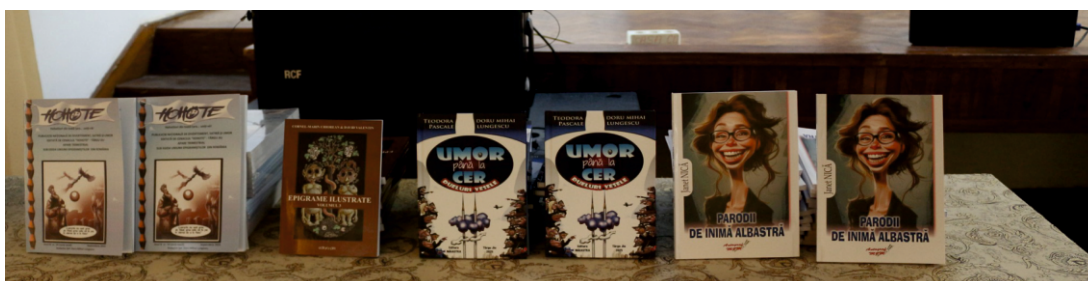
La încheiere, fiecare participant a primit Revista „Hohote” nr. 34/2025, o amintire tipărită a întâlnirii. Iar promisiunea organizatorilor a fost scurtă și fermă, rostită ca o epigramă: ne revedem

Piedestal - Vernisaj - Eveniment

Piedestal - Vernisaj - Eveniment

MARCEL LAPTEȘ O mare pierdere pentru cultura hunedoreană

Născut la 28 iulie 1942, Marcel Lapteș a fost profesor, etnolog, publicist, etnograf și scriitor.

Autor a peste 40 de recenzii de cărți, cronici literare, biografii și articole de etnografie și folclor în publicații locale și naționale, a organizat expoziții de artă populară hunedoreană în zeci de localități din județ, în toate formele etno-folclorice, la așezămintele culturale din mediul sătesc și a participat la numeroase manifestări de specialitate – simpozioane, congrese, comunicări și tabere științifice din țară și străinătate -. Lucrările sale publicate reflectă bogata sa activitate desfășurată în domeniul etnologiei, al etnografiei și al folclorului, constituind o moștenire prețioasă pentru cultura hunedoreană. Ca fondator al revistei de etnografie și folclor „Miorița”, în urmă cu 31 de ani, a știut să adune în jurul său colegi care și-au dedicat cu pasiune ani din viață pentru cercetarea, conservarea și valorificarea folclorului românesc.

Omului de cultură Marcel Lapteș pentru meritele sale deosebite, în anul 2021, i-a fost conferit titlul de „Cetățean de Onoare al Municipiului Deva”, pe care l-a primit cu mare modestie și emoție: „Nu cred că am făcut ceva prea, prea deosebit față de restul lumii dar, în același timp, este totuși o recunoaștere a meritelor pe care de 50 de ani le am pentru toată cultura și spiritualitatea hunedoreană. Am cunoscut satele și comunele din județ, iar cărțile pe care le-am scris

sunt de fapt, un omagiu adus lor”, spunea atunci, reputatul etnolog hunedorean.

Prin despărțirea de dânsul la sfârșitul lunii septembrie anul în curs, nu putem decât să ne aplecăm cu smerenie în fața personalității celui care a fost și va rămâne veșnic viu în amintirile noastre, cinstindu-l creștinește cu epitaful: „Dumnezeu să-l odihnească în pace!”

Lucrare realizată de
Amalia Mărgineanțu

Lucrări realizate de
Amalia Mărgineanțu

Lucrări realizate de
Amalia Mărgineanțu

